

Congregació de Senyores
sota la Invocació de la Puríssima Sang
de nostre Senyor Jesucrist i de la
Mare de Déu de la

Soledat

Soleadat

CONGREGACIÓ DE SENYORES
SOTA LA INVOCACIÓ DE LA PURÍSSIMA SANG
DE NOSTRE SENYOR JESUCRIST
I DE LA MARE DE DÉU DE LA SOLEDAT

SETMANA SANTA 2020

- **Edita**
Congregació de Senyores
sota la Invocació de la Puríssima
Sang de Nostre Senyor Jesucrist
i de la Mare de Déu de la Soledat
c/ Natzarret, 1 - 43003 Tarragona
- **Número 19**
Setmana Santa
del 6 al 12 d'abril de 2020
- **Equip de Redacció:**
Direcció
M. Antònia Blanco Segura
Coordinació
Dolors Fontana Milà
M. Teresa Potau Mas
- **Correcció de textos**
Arantxa Tévar Beunza
- **Fotografies**
Albert Nel·lo pàg. 4, 40, 55, 81, 83, 97, 98, 101, 103
Carles Mallol pàg. 25, 38, 91, 98
Fervi pàg. 6, 16, 18, 20, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 46, 48, 51, 62, 63, 79, 81, 88, 91, 92, 97,
 101, 104
Daniel Pallejà pàg. 45, 75
Daniel Seró pàg. 69
Glòria Domènec pàg. 10, 12, 23, 36, 64, 65, 80, 88
Arnau Garcia pàg. 27
Jaume Sàez Millán pàg. interior cobertes
Arxiu Soledat pàg. 35, 42, 43, 57, 58, 59, 73
Fotografies de l'article "Visita a las cofradías hispalenses" cedides per les respectives *Hermandades*. Pàg. 57, 58, 59
- **Portada:** Albert Nel·lo
- **Tiratge:** 1.500 exemplars
- **Gestió editorial**
Lluís Cambra
- **Dipòsit legal:** T-355/2020

La Junta Directiva no es fa responsable dels continguts dels escrits.

Ha entrat en vigor la normativa de protecció de dades europea, el Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell de 27 d'abril de 2016 (RGPD) i estem actualitzant la nostra política de privacitat. Utilitzem les vostres dades per informar-vos de les nostres activitats i ho volem seguir fent seguint estrictament els requeriments de la norma europea.

La Congregació de Senyores sota la Invocació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist i de la Mare de Déu de la Soledat s'ha adaptat a aquest nou reglament, que millora els drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició recollits en l'actual normativa, als quals s'afegeixen nous elements que milloren la capacitat de decisió i control dels ciutadans sobre les seves dades personals.

T'informem que en qualsevol moment pots exercir els teus drets d'accés, rectificació, cancel·lació, oposició, dret a la transparència de la informació, dret de la supressió, de limitació i de portabilitat dirigint-te a: tarragonasoledad@gmail.com

Setmana Santa 2020	5
Joan Planellas i Barnosell	
Salutació	7
Pau Ricomà i Vallhonrat	
El batec de la Setmana Santa.....	9
Noemí Llauredó i Sans	
Salutació	11
Joan Sabaté	
Temps de Pasqua	13
Òscar Peris i Rodenas	
Setmana Santa de Tarragona, tradició i treball	15
Josep Maria Cruset i Domènech	
Salutació	17
Joan Martí Pla i Pla	
Mares i <i>filles</i>	19
Francesc Seritjol Marimon	
Salutació	21
Josep Queralto Serrano	
Salutació	23
María Dolores Nolla Tapias	
Les confraries, un instrument d'evangelització en els 25 anys del Concili Provincial Tarraconense.....	24
Mn. Miquel Barbarà Anglès	
Memòria anual	27
M. Antònia Blanco Segura	
Corona nova per la Mare de Déu de la Soledat	47
Noemí Torrens	
Presentació de XVII opuscle	48
Joana Zaragoza Gras	
Acròstic	55
Eulàlia Potau Mas	
Visita a las cofradías hispalenses	56
M. Antònia Blanco Segura	
Premi Fidelitat 2019	62
La Junta	
Portants i Banda del pas de la Mare de Déu de la Soledat	64
Gabriel Molina Ferré	
Al peu de la Creu	66
Josep Ciurana Moncusí	
La companyia, Déu la volia	68
Silvia M. Sancho i Roca	
Quaranta anys del robatori al Museu Diocesà de Tarragona (1980-2020)	70
Sofia Mata de la Cruz	
La litúrgia de vestir la Mare de Déu de la Soledat	74
Jordi Bertran Luengo	
Reflexions	82
M. Rosa Robert Cardona	
Dotze estrelles	83
Àngels Ferrando i Gómez	
Capitells, cancells i sarcòfags romans a la Catedral, més enllà del simple reciclatge	84
Joan Menchón Bes	
Programa d'actes 2020	89
Junta Directiva	93
Llista de congregants i aspirants	94
Congregants difunts	103
Butlleta d'inscripció	115

Setmana Santa 2020

Benvolguts tots en el Senyor,

Amb molt de goig us adreço aquestes meves paraules amb motiu de la propera Setmana Santa, la primera que celebraré amb tots vosaltres a l'arxidiòcesi des que el Sant Pare em va nomenar arquebisbe metropolità de Tarragona. Adreço aquestes paraules a tots els qui formeu part del món associatiu de la Setmana Santa, a tots els lectors dels opuscles que editen les diferents confraries, però també a tu, lector ocasional d'aquestes ratlles, potser allunyat de l'Església i de la fe, i especialment a les famílies i als infants.

Què fem els cristians per Setmana Santa? Els cristians celebrem durant tot l'any la nostra fe, allò que creiem, especialment un dia a la setmana, el diumenge, el dia del Senyor, dia en el qual fem el memorial del sacrifici de Jesús i de la seva resurrecció. En aquest dia els cristians ens reunim per escoltar la Paraula de Déu, partir el pa i formar comunitat.

Això ho fem durant tot l'any, però hi ha uns dies durant els quals celebrem d'una manera molt més intensa els misteris de la nostra salvació. Tot just fa unes setmanes acabem de celebrar un dels misteris més grans de la nostra fe: Déu, compadit de la humanitat, s'encarna en el si virginal de Maria i esdevé home. Us heu aturat a pensar que això no ho té cap altra religió? Hi ha alguna altra religió que confessi que Déu ha baixat del cel i s'ha fet humà, igual en tot a nosaltres? Aquest Déu fet humà, que és Jesús, va venir a la nostra terra amb una missió. Ja sabeu que durant tres anys va predicar cridant a la conversió, guarint, consolant, fins que, com diu el mateix Evangeli de sant Joan, els seus no el van reconèixer i el rebutjaren. Aquest rebuig, viscut per Jesús en la seva passió, mort i resurrecció, és el que celebrem durant la Setmana Santa.

Fixeu-vos si en són, d'importants, aquests fets que ens preparem durant quaranta dies per viure'ls amb tota la intensitat i profunditat escaients! La nostra cultura ha desenvolupat, al llarg dels segles, una manera plàstica i bella d'actualitzar aquests misteris, mitjançant les processons i altres actes de pietat. Són patrimoni de la nostra cultura i cal saber-los valorar i apreciar. Però la manera més genuïna i intensa de viure la Setmana Santa la trobem en la santa litúrgia que l'Església, com a mare i mestra, ens prepara cada dia i a la qual us crido i us encoratjo a participar-hi decididament.

Agraïxo i valoro la tasca que dueu a terme totes les associacions, gremis, congregacions i confraries, que feu tants d'esforços per portar al carrer cada any les vostres processons. Però encara us vull demanar més: esforceu-vos a viure, especialment durant la Setmana Santa, però també durant la resta de l'any, com a cristians. Allò que hem viscut a dins de l'església ho hem de traslladar a fora. La fe que creiem, celebrem, preguem i vivim l'hem de traslladar al nostre entorn més proper: a la mateixa confraria, a la feina, a la família, al món associatiu, a la universitat, a l'institut, a la política, etc. No hi ha cap àmbit de la nostra vida que no hagi de quedar amarant per la fe que vivim. I si vivim amb fe, hem de ser portadors d'esperança i d'amor al nostre món.

A tots vosaltres, laics i laïques que viviu enmig del món, us demano l'esforç de ser veritables testimonis de fe, d'esperança i d'amor en tots els àmbits on desenvolupeu les vostres activitats, però especialment en les vostres famílies i amb els joves. Vosaltres sou els transmissors privilegiats de l'amor més gran que la humanitat ha conegut mai: un Déu que, per amor, s'encarna i que, per amor, dóna la vida i viu per sempre més.

Us desitjo a tots una molt feliç Pasqua. Amb tot el meu afecte, imploro per a tots vosaltres la benedicció del Senyor.

† Joan Planellas i Barnosell
Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

La Setmana Santa de Tarragona és més que una commemoració religiosa, és una demostració d'esforç col·lectiu i una oportunitat de comunió que uneix els tarragonins d'una manera molt especial. Per als cristians, és el centre de l'any; però per als no creients és també un moment molt propi de gaudi d'un esdeveniment únic per a totes les tarragonines i tarragonins.

Rere cada pas de Setmana Santa hi ha molta feina que només coneixen aquelles persones que durant tot l'any s'escarrassen per tenir cura de cada detall, amb l'objectiu d'aconseguir una processó reconeguda arreu. Cada membre de la Congregació de Senyores de la Mare de Déu de la Soledat ha invertit temps, il·lusió i esforç amb un objectiu comú. Han sumat afanys per crear un moment que transcendeix les individualitats i les fa part d'un destí compartit.

Recordar la Passió i la Mort de Jesucrist esdevé també un acte que revifa una tradició de dimensions culturals, artístiques i socials tan intenses que agermana la ciutadania i la reuneix a les places i als carrers sense que creences, edats ni condicions tinguin cap importància. És un fet que se celebra en comunitat i on tothom hi és inclòs.

La Setmana Santa de Tarragona apel·la a la *passió*, a les emocions i als sentiments. I ho fa des d'una estètica visual i una acústica molt particular, però també des de la vivència del dolor o del record del dolor individual i col·lectiu. Una *passió* que ha de finalitzar amb la salvació dels homes per als cristians i amb el dia de la mona familiar i festiu per a tothom. Cada processó, cada cerimònia, és una crida a la solitud viscuda en companyia, és un record a la nostra condició humana en totes les seves vessants.

Montserrat Abelló, poeta, traductora, defensora del feminisme i el seu compromís de país és, com bé sabeu, filla predilecta de la nostra ciutat. Deia al seu llibre *Vida diària* (1963) "Dona, necessària com la pedra, Sempre endinsada en la terra!" i a *Dins l'esfera del temps* (1998) "Parlen les dones, la seva poesia tendra i forta. Ben pocs s'aturen a escoltar aquestes veus, que, trasbalsades, un nou llenguatge diuen nascut al fons dels segles". Les dones, la lleialtat, la saviesa i la solitud en la nuesa dels sentiments de mare. D'això parla la nostra poeta.

Moltes gràcies a totes les persones que ho feu possible i ens feu partícips de l'excel·lent resultat de tant esforç, de tanta feina, de tanta il·lusió i de tant sentiment.

Bateguem amb la cultura

Setmana Santa 2020

Aquí :Diputació

Diputació Tarragona

El batec de la Setmana Santa

Una ciutat no sempre és igual. Li passa com a les persones: el batec canvia en funció de les èpoques de l'any, del temps meteorològic o dels esdeveniments. Per això, l'entorn on habitem pot presentar mil i una cares: l'ociosa, la diligent, la desinhibida, l'atrafegada... M'atreviria a dir, però, que la Setmana Santa ho capgira tot: quan arriba aquesta cita, Tarragona es transforma en una altra ciutat, ben diferent de les anteriors. Una ciutat que apel·la al misticisme i a la solemnitat. Una ciutat que convida al recolliment a través d'un costum que, paradoxalment, la fa ser més coneguda i oberta al món.

L'encís de la Setmana Santa rau en un altre fet paradoxal: malgrat la secularització d'una part important de la nostra societat, la Setmana Santa fa sortir al carrer milers i milers de persones per contemplar una festivitat d'inequívokes arrels cristianes. Ens trobem, doncs, immersos en una celebració que excedeix el fet estrictament religiós per convertir-se en un esdeveniment cultural majúscul i, al mateix temps, en un atractiu patrimonial i turístic de primer ordre.

Sigui com sigui, la celebració esdevé novament una mostra palpable de l'afany i la voluntarietat de confraries, germandats, gremis, congregacions i del conjunt de les associacions que participen en l'organització dels diferents actes. Homes i dones —elles, per sort, cada cop en són més— que configuren una feliç realitat: les entitats ciutadanes com a veritable motor del nostre país.

Noemí Llauredó i Sans

Presidenta de la Diputació de Tarragona

Diputació Tarragona

Benvolgudes amigues,

Primer de tot, vull dir que dirigir unes paraules a les Senyores de la Soledat no és gens fàcil. La feina que feu és admirable, així com la fe que es desprèn de la Mare de Déu de la Soledat.

I és que un cop més s'apropa la Setmana Santa, el moment que la cultura, la tradició i la religiositat es donen la mà. Aquesta celebració continua ben viva als pobles i ciutats, i Tarragona no n'és una excepció. Molts tarragonins i tarragonines esperen amb ganes l'arribada de la Setmana Santa, i de manera molt especial el moment de veure la vostra Mare de Déu de la Soledat el Dissabte Sant.

Des d'un llunyà 1957, la Mare de Déu de la Soledat surt pels carrers de la Part Alta acompanyada per les congregantes, dones i nenes, que mai l'heu deixat sola. Heu sentit el dolor profund d'una mare davant la pèrdua del seu fill, la tristesa i la soledat. Aquests són els sentiments que resumeixen tot el significat de la Setmana Santa cristiana i que són tan presents en la vostra Congregació.

Aquests sentiments arriben fins als nombrosos tarragonins i tarragonines que s'acosten amb devoció a veure aquesta advocació de la Mare de Déu a la Catedral i, després de la funció religiosa de la Corona Dolorosa dels Set Dolors de la Mare de Déu, esperen el seu torn per besar la imatge.

Processons com la vostra, o com l'esperadíssima del Divendres Sant, fan de la Setmana Santa tarragonina una de les més importants de l'Estat. Sens dubte, això és possible gràcies a la feina que feu totes aquelles persones que hi participeu i esteu compromeses amb la Setmana Santa durant tot l'any.

No voldria acabar sense fer un reconeixement al compromís de totes les dones que formeu part de la Congregació de Senyores de la Mare de Déu de la Soledat. Us vull donar les gràcies, com a subdelegat del Govern, per la vostra feina i desitjar-vos una bona Pasqua.

Joan Sabaté
Subdelegat del Govern a Tarragona

Temps de Pasqua

Sovint associem la Setmana Santa a temps de passió i això és natural. Des de la florida de passions arreu, amb les clàssiques d'Olesa i Esparraguera, o les més noves com la d'Ulldecona, amb text de Jaume Vidal Alcover. Però la Setmana Santa és, també, temps de Pasqua, temps de renaixement i d'esplendor —la Pasqua florida!—, temps de tornar a la vida.

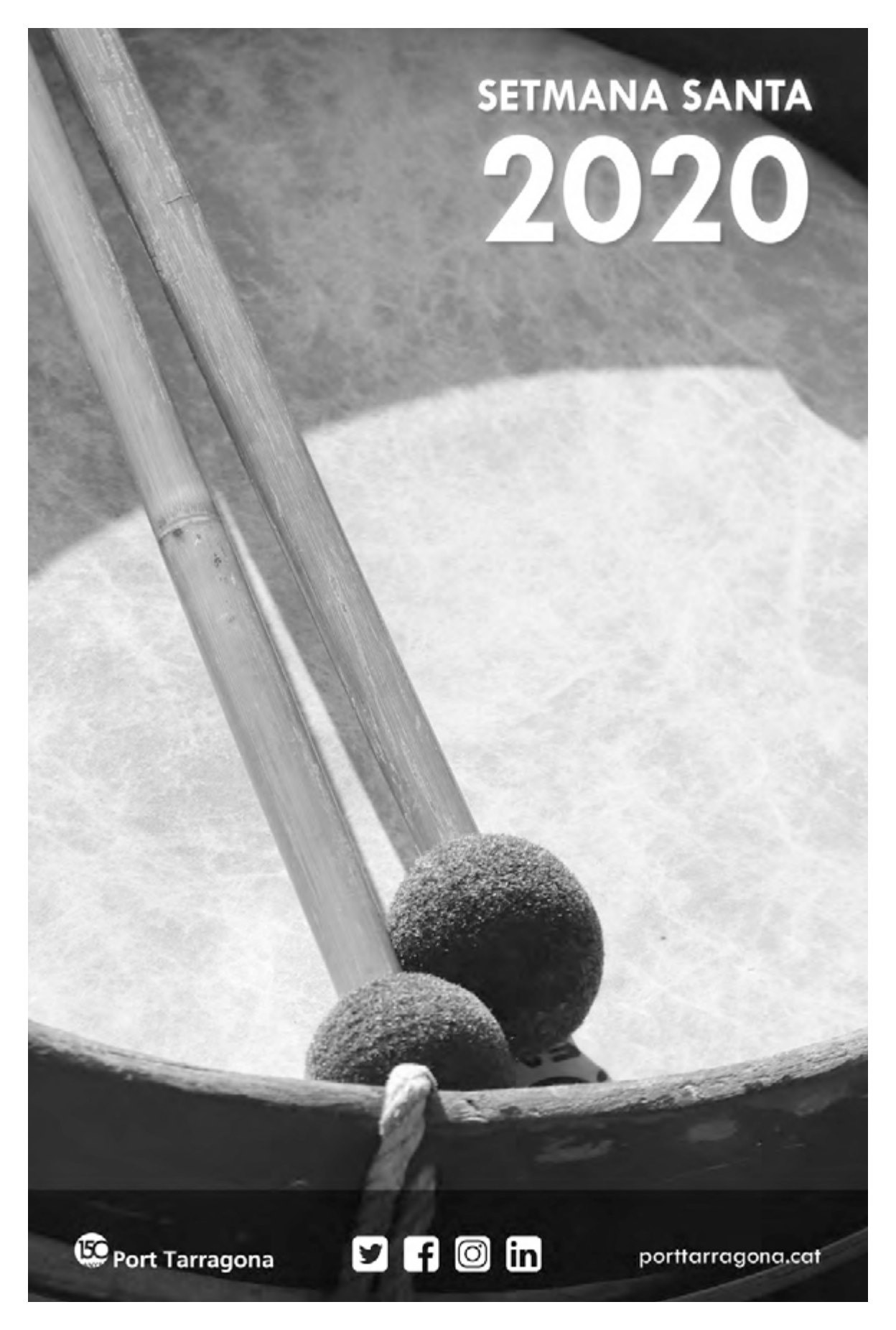
En pocs mesos, al Camp de Tarragona hem viscut moments difícils —quins no ho són?— com ara els aiguats de l'octubre del 2019, els del gener del 2020 o l'accident al polígon químic. Són moments en què podem caure en el desànim, en la fatalitat. Moments, doncs, que, sense llevar-los en cap moment la importància que tenen, ni desconèixer la terrible càrrega que han comportat —pèrdues humanes, en tots els casos— hem de veure'ls també com a proves superades, com a maltempsades que hem resistit, que ens han de fer més forts i que no ens han vençut, i així podem celebrar l'endemà. Plorem els qui ens han deixat, no oblidem els patiments, aprenguem dels mals fets. Però també celebrem la vida, celebrem la calma després de la tempesta, celebrem que ens podem aixecar de nou, refer-nos i encarar el nou dia.

Hem de llegir amb tot el temps, amb temps de Passió, sens dubte, però també amb temps de Pasqua. Aquella Pasqua que ens alegra la vida, com ens deia Joan Maragall:

Al peu de la porta
he vist un fil d'or:
“Alegria de Pasqua!”
m'ha dit el cor.

Òscar Peris i Ròdenas
Delegat Territorial del Govern a Tarragona

 Generalitat de Catalunya
Delegació Territorial del Govern
a Tarragona

SETMANA SANTA 2020

Setmana Santa de Tarragona, TRADICIÓ I TREBALL

L'arribada de la primavera ens porta aquest any els actes de la Setmana Santa i el desig de tot cor que aquesta no sigui una més per a la Congregació de Senyores de la Mare de Déu de la Soledat.

També, un any més, els carrers de Tarragona, la nostra ciutat, seran testimoni de la fe i la tradició, i s'ompliran de silenci i espiritualitat. La Setmana Santa de Tarragona transforma la ciutat en una cita oberta a persones de qualsevol edat i condició i en una oportunitat per viure-la amb intensitat i perspectives diverses i complementàries: la fe, la tradició o l'experiència personal. Perquè, més enllà de la religiositat, aquesta celebració ha adquirit una dimensió cultural i social que fa possible que la ciutadania hi participi amb respecte del seu origen religiós i devoció pels seus valors. Uns valors, com la pau, la concòrdia i la solidaritat que la nostra societat i el món necessiten que es manifestin amb més intensitat!

Aprofitem, doncs, aquest esdeveniment multitudinari per fomentar allò que ens fa ser més i millors persones. Una oportunitat i una fita que la Setmana Santa tarragonina assoleix cada any, gràcies a la implicació de moltíssima gent, però sobretot gràcies a les diferents confraries, germandats i associacions que mantenen viva l'espiritualitat, en un exercici de reflexió, solidaritat i ciutadania.

I com no pot ser d'altra manera, aquest és el cas de la vostra Congregació de Senyores de la Mare de Déu de la Soledat, que des de la fundació ha estat un dels pilars que ha ajudat a mantenir la Setmana Santa tradicional a Tarragona. La vostra implicació, energia i treball són una contribució determinant per fer tangibles sentiments, costums i tradicions, i facilitar així la participació de milers de persones en la rememoració d'uns fets transcendents per a la nostra cultura.

És per això que, com a president del Port de Tarragona, voldria encoratjar tots els membres de la Congregació de Senyores de la Mare de Déu de la Soledat a continuar vivint una Setmana Santa amb la intensitat de les tradicions i amb la plenitud espiritual pròpia d'aquestes dates. Bona Pasqua!

Josep Maria Cruset i Domènech
President del Port de Tarragona

Arriba de nou una altra Setmana Santa, la gran trobada dels cristians en què commemorem la passió, mort i resurrecció de Jesucrist. Són dies de repòs, de recolliment i d'introspecció en què Tarragona s'omple d'espiritualitat.

La Setmana Santa tarragonina és una mostra excel·lent de la combinació de devoció, cultura, tradició i patrimoni. Més enllà del grau de devoció de cadascú, la ciutat viu aquests dies una germanor extraordinària en què es potencia la participació col·lectiva i familiar en una tradició que es transmet de generació en generació, de pares a fills. En moltes confraries som testimonis de la participació activa de tres i fins i tot quatre generacions que alhora comparteixen aquest recolliment en la processó del Divendres Sant pels carrers de la ciutat. I és aquí on hi ha la clau perquè la Setmana Santa tarragonina sigui una de les que més projecció té de totes aquelles que se celebren arreu del nostre país. La gran participació ciutadana que any rere any tenen els viacrucis, les processons i les pregàries que se celebren fan que tinguem assegurada la continuïtat d'aquesta tradició que cal que mantinguem ben viva i no deixem perdre.

I en aquesta continuïtat hi tenen, sens dubte, un paper fonamental i transcendental els integrants de cada congregació que, com la vostra, hi dediquen una tasca constant i desinteressada, abocant-hi moltes hores i esforços. No podem fer altra cosa que manifestar la nostra profunda gratitud per la vostra labor, per ser transmissores d'aquestes arrels culturals i religioses.

Des de l'entusiasme i el respecte més profund, preparem-nos per viure una nova Setmana Santa.

Que tingueu una feliç Pasqua de Resurrecció!

Joan Martí Pla i Pla
President del Consell Comarcal del Tarragonès

Mares i filles

La Verge de la Soledat que teniu el goig de passejar pels carrers de Tarragona cada Divendres i Dissabte Sant és la mare de Jesús, una Mare que de ben segur va transmetre gran part dels valors que van regir la vida del seu Fill.

El concepte *mare*, segons el *Diccionari* de l'Institut d'Estudis Catalans, el defineix com “dona o femella que ha engendrat o adoptat un o més fills”. Uns fills i filles que han de ser els qui continuïn evolucionant des del seu naixement i que amb la seva criança ja estan posant la llavor del que seran les futures generacions del món.

Aquí és on el paper d'una mare entra en joc. Les *mares*, com bé sabeu totes les Senyores de la Soledat, dediqueu la vida sencera a cercar el millor per a les vostres *filles* en el si de la vostra entitat.

En el vostre cas, com a institució, aquest 2020 fa 60 anys que vau decidir crear la secció d'aspirants —la secció de les *filles*— perquè calia sembrar llavors i així tenir assegurat el futur de la Congregació. Aquest objectiu ha estat aconseguit amb escreix. Heu sabut fer partícips les aspirants de la Congregació als diferents actes en què participeu, sigui com a congregantes amb ciris, com a arrenghleradores, com a timbaleres, a la Junta, etc.

Aquesta dedicació i transmissió d'estima i valors cap a la Verge de la Soledat i de la importància de la dona en tots els àmbits de la societat que contagien les *mares* cap a les *filles*, tenim el goig de poder veure-ho als ulls de les més petites en el moment que passa el mantell blau de la Soledat per davant seu o entrant a l'església de Natzaret. Els ulls els brillen d'il·lusió, alguna llàgrima d'emoció també rellisca per les seves cares innocents, pensant que algun dia podran canviar la vesta blanca per la vesta negra, que podran ser arrenghleradores, de la Junta, timbaleres o acompanyar la Verge de la Soledat com les seves *mares*, estimant-la amb la passió i devoció que només vosaltres sabeu què significa.

Us felicito per aquests 60 anys de la secció d'aspirants i us encoratjo a seguir treballant any rere any per aquesta Setmana Santa de Tarragona, la qual, sense la participació de les Senyores de la Soledat, perdria gran part del seu valor.

Francesc Seritjol Marimon
*President de l'Agrupació d'Associacions
de la Setmana Santa de Tarragona*

“Ara és l’hora favorable, ara és el dia de la salvació” (*Ant. 2 Vespres DI*). Amb aquestes paraules la litúrgia quaresmal ens invita a recomençar de nou en el camí de la fe que com a cristians que som tots els congregants de la Sang hauríem de fer. Recomençar de nou tot just enguany que celebrem el 475è aniversari de la fundació de la Confraria de la Preciosa Sang de Jesucrist de la qual procedeix la nostra Congregació de Senyores sota l’Advocació de la Puríssima Sang i de la Mare de Déu de la Soledat.

Hem de recomençar per descobrir de nou “l’alegria de l’Evangeli que omple el cor i la vida dels que es troben amb Jesús”, en paraules del papa Francesc. Aquest aniversari coincideix amb un altre aniversari, el 25è de la celebració del Concili Provincial Tarraconense, que és encara actual i ens pot ajudar per fer arribar l’anunci de la Bona Nova a la nostra societat.

D’aquest anunci les congregantes no en poden ser alienes. D’aquí ve que primer de tot nosaltres hem d’estar en sintonia amb el que significa i ha significat la nostra Congregació, que és una entitat eclesial. La nostra Congregació no és un club social, és una comunitat d’Església. Aquest 475è aniversari, junt amb la Congregació germana, pot servir per prendre consciència del que som i el que hem de ser.

El Concili Provincial Tarraconense va parlar de quatre temes que hem de tenir presents: 1r. L’anunci de l’Evangeli per part dels laics; 2n. Escoltar la Paraula de Déu i la seva vivència, redescobrir la celebració del Sacrifici de l’Eucaristia especialment el diumenge com a dia del Senyor i la celebració dels altres sagraments; 3r. La sol·licitud per als més pobres i marginats, i 4rt. La comunió eclesial.

Les resolucions del Concili que tracten aquests temes ens poden ajudar a ser fidels per posar en pràctica les finalitats de la Congregació. Ja que “ens hem de sentir interpel·lats pel distanciament mutu entre la nostra Església i molts homes i dones del nostre país. [...]i convertir-nos a Jesucrist”, en paraules del Missatge del Concili.

L’Evangeli ens diu que Maria, la Mare de Déu, “conservava aquests records en el seu cor i els meditava”, és a dir, els fets del seu Fill en la seva infantesa i com ho va fer al peu de la creu. Vol dir que els tenia sempre presents i els sabia valorar. Que Ella ens ajudi a fer-ho així i intercedeixi per tots els congregants de totes dues congregacions germanes de la Sang.

Que aquest aniversari que anem celebrant durant aquest any ens sigui un estímul i una invitació a viure amb més amor i pregària els actes principals de la nostra Setmana Santa perquè en ella revivim i renovem els grans misteris de la nostra Redempció per mitjà de la litúrgia i de forma plàstica i catequètica, amb les processons i actes de pietat. Felicitem-nos mútuament. Us desitjo una Santa i Joiosa Pasqua!

Josep Queraltó Serrano, pvre.
Prefecte i president de la Sang

Estimades congregantes,

Ja som un altre cop a les portes de la Setmana Santa, aquest inabarcable misteri de la nostra fe.

Són anys de treball d'obres a la façana de la casa de Natzaret i a l'interior de l'església. No us estranyi que parli d'obres, ja que són les que en el fons ens serveixen per ajudar a la pràctica de les nostres devocions i venerar el Sant Crist de la Sang i la Mare de Déu de la Soledat.

Ja s'han complet dinou anys d'aquesta publicació que ens ajuda a mantenir amb totes vosaltres el contacte i la comunicació.

Aquest any els nostres portants celebren el 30è aniversari del pas dut a espatlles i també 30 anys de la creació de la Banda.

Com podeu veure, la nostra Congregació te molta vida i també s'augura un bon futur.

Amb tota la meva estimació per a totes vosaltres, us desitjo que gaudiu d'una bona i devota Setmana Santa i també una feliç Pasqua de Resurrecció.

María Dolores Nolla Tapias

Priora de la Congregació de la Mare de Déu de la Soledat

Les confraries, UN INSTRUMENT D'EVANGELITZACIÓ

EN ELS 25 ANYS DEL CONCILI PROVINCIAL TARRACONENSE

Ho afirma així de rotund Mons. Rino Fisichella, president del Consell Pontifici per a la Promoció de la Nova Evangelització, en una carta al Fòrum Paneuropeu de Confraries, reunit aquest febrer a Suïssa, sobre el paper de les confraries en la nova evangelització del tercer mil·lenni.

“Les confraries són un instrument amb què podem ajudar que l’Evangeli arribi a la vida diària, on la persona viu amb els seus projectes, problemes i tasques.

Espero —diu— que mai falti [...] l’esperit de servei i promoció humana per mitjà de la formació religiosa, cultural i política, perquè pugueu fer la vostra contribució a una societat creïble i fiable.”

I afegeix: “Es tracta de mantenir viu i eficaç el missatge de Crist per mitjà de formes i instruments escaients, perquè per mitjà d’un nou llenguatge es despertin les llavors de la fe en els cors dels qui n’estan lluny.” Aquest és un desig que tant de bo el sentissin tots els membres de les Associacions de Setmana Santa de la nostra arxidiòcesi.

Per dur a terme aquest esperit evangelitzador en la vida interna de cada associació i cap enfora, en l’Església i en la societat, segur que ens podria ajudar molt reviuire la lletra i l’esperit del nostre Concili Provincial Tarraconense. Aquest any en celebrem els 25 de la realització.

Ho volen i ens ho demanen els nostres bisbes amb el nostre arquebisbe Joan al capdavant. Volen que no sigui només un record nostàlgic sinó que sigui una realitat el nostre compromís per portar a la pràctica les 170 resolucions aprovades i ratificades per la Santa Seu.

De ben segur que molts de vosaltres devíeu participar en la consulta sobre possibles temes —que van respondre més de 60.000 persones— i en l’estudi dels temes en l’etapa diocesana de reflexió —que els van estudiar més de 45.000 persones.

Ens pot ser molt útil i pràctic rellegir, estudiar i veure com podem portar a la pràctica el primer capítol que porta per títol “Anunciar l’Evangeli a la nostra societat”. La resolució primera —que en el llenguatge col·loquial en diem el “davantal”— és molt important: “L’Església anuncia Crist a tots els homes i dones”. I té uns apartats que tracten del “caràcter secular i plural de la societat catalana; conseqüències pel que fa a l’evangelització; el Concili és cridat a ser reconciliació generosa de grups i de tendències; què és evangelitzar i l’opció per la comunitat”.

A tots ens pot anar bé rellegir i meditar la resolució 5a, que diu així: “El Concili invita cada cristià a comunicar el Crist ressuscitat als homes i dones del seu entorn a través del testimoniatge i de la paraula, i encoratja tots els creients, grups eclesials i moviments especialitzats a continuar la tasca de l’evangelització del seu propi medi. El cristià ha d’aportar a la nostra societat un estil de vida sobri, solidari, amb una visió positiva del nostre poble, d’alegria que es comunica, de gratuïtat, de compromís i de participació en la vida associativa i política, i també de llibertat davant els nous ídols socials”.

Les associacions de Setmana Santa poden fer una bona tasca apuntant-vos a la missió d'evangelització que ens demana l'Església en aquest moment de la nostra societat.

Mn. Miquel Barbarà Anglès

Delegat diocesà per les Associacions de Setmana Santa
Tarragona, Setmana Santa de 2020

ng

Enginyers

Industrials de Catalunya

S

Demarcació de Tarragona

Ntra. Sra del Claustre, s/n 1r

43003 TARRAGONA

Tel. 977 23 80 12 - 977 25 26 46 - Fax 977 23 80 06

e-mail: tarraco@eic.es

[www. engineerstarragona.com](http://www.engineerstarragona.com)

Memòria anual

M. Antònia Blanco Segura

Secretària de la Congregació

El 6 de març, Dimecres de Cendra, va començar la Quaresma amb una missa a la Santa Església Catedral durant la qual es va imposar la cendra als assistents a aquest acte tan piadós.

Cada divendres de Quaresma (8, 15 i 29 de març, i 5 i 12 d'abril del 2019) vam celebrar a la parròquia de la Santíssima Trinitat un viacrucis i a continuació, la santa missa. Posteriorment, a l'església de Santa Maria de Natzaret, es va resar una pregària al Sant Crist de la Sang i el cant de la "Salve" a la Mare de Déu de la Soledat.

Un dels actes organitzats durant la Quaresma va ser la beatificació del Sr. Marià Mullerat Soldevila, metge fidel a les seves conviccions cristianes que va morir per ser catòlic. Es va celebrar el divendres 22 de març i membres de la nostra Junta vam assistir al solemne viacrucis que es va celebrar a l'Amfiteatre, lloc del martiri de sant Fructuós, sant Auguri i sant Eulogi. El Crist que el doctor Mullerat tenia al seu dormitori al qual va fer un petó abans de sortir cap al seu martiri era portat per dos congregants de la Reial i Venerable Congregació de la Sang. Hi donaven llum dues senyores de la Congregació de la Mare de Déu de la Soledat.

Aquest esdeveniment tan important va ser presidit pel representant del Sant Pare, monsenyor Giovanni Angelo Becciu, prefecte de la Congregació per les Causes dels Sants, i per monsenyor Jaume Pujol Balcells, arquebisbe metropolità de Tarragona i primat.

L'endemà va tenir lloc a la Catedral de Tarragona la cerimònia de la beatificació. El cardenal Giovanni Angelo Becciu va dir: "El martiri de Mullerat representa per a tothom un important estímul que impulsa la comunitat cristiana a revifar la missió eclesial i social."

L'arquebisbe, Jaume Pujol Balcells, va dirigir-se als presents amb unes paraules sentides i va finalitzar amb aquesta expressió: "Que el benaurat Marià, el beat metge d'Arbeca, ens sigui motiu per continuar el camí de l'Església amb esperança sota el signe de la creu i de la resurrecció."

El dia 26 de març monsenyor Manuel Fanjul García, director de Publicacions de la Conferència Episcopal Espanyola, va impartir la conferència quaresmal. Va exposar unes profundes reflexions per viure amb espiritualitat i fugir de la rutina. Va dir que en plena època de Setmana Santa seria bo, just i necessari que dediquéssim temps a pensar en Jesús clavat a la creu, la creu uneix tots el homes, creients i no creients. Va desitjar que la Quaresma i la Setmana Santa de l'any de la gràcia fos una experiència renovadora de l'amor de Crist Jesús.

L'acte va tenir lloc a l'església de Natzaret i el van organitzar conjuntament la Congregació de Senyores sota la Invocació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist i de la Mare de Déu de la Soledat i la Reial i Venerable Congregació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist.

El dimecres 27 de març el president de la Congregació, Mn. Queraltó, va oferir una missa en sufragi de les quatre senyores congregantes traspassades a la Casa del Pare durant l'any. A les 19.30 h es va reunir la Junta General Ordinària, per complir el que manen els nostres Estatuts.

Després de donar la benvinguda als assistents, es va llegir i aprovar l'acta de la sessió anterior. També es va presentar i aprovar la memòria d'activitats, a càrrec la secretària, Sra. M. Antònia Blanco, i posteriorment es va aprovar la memòria econòmica del 2018, que va exposar a l'assemblea la tesorera de la Congregació, Sra. Montse Gabriel. Tot seguit es va passar al torn obert de paraules, amb preguntes i intervencions de les assistents. A continuació es va presentar la proposta d'aprovació del pressupost ordinari previst per a l'exercici del 2019, essent aprovada.

Hi eren presents el president, Mn. Josep Queraltó; la priora, Sra. M. Dolores Nolla; la Junta Directiva de la Congregació, i un nombre important de congregantes.

Seguint l'ordre del dia de la Junta General, es va fer un canvi en la Junta Directiva amb motiu de la baixa voluntària de la Sra. M. Assumpció Marsal Cavallé. En substitució seva, es va nomenar la Sra. Ruth Marqués Montejano. Agraïm molt especialment a la Sra. Marsal la tasca que ha dut a terme durant tants anys per l'eficàcia i l'interès demostrat en el seu càrrec de majorala primera.

Després de l'Assemblea general, es va beneir una nova corona de plata per a la Mare de Déu, per lluir-la quan està dipositada durant tot l'any a la vitrina de la sala de juntes de la casa de Natzaret.

Aquesta corona va ser beneïda pel nostre president, Mn. Josep Queraltó Serrano. La va confeccionar l'artista orfebre Sra. Noemí Torrens. La despesa d'aquesta peça de joieria s'ha pagat amb el donatiu molt important de la família Tarragó Amigó, la dissenyadora ha regalat les pedres lapislàtzulis i la seva mare, la Sra. Carme Martí, ens ha obsequiat amb les perles i unes altres pedres també lapislàtzulis. La quantitat restant la van pagar entre totes les senyores de la Junta Directiva. Per aquest motiu, doncs, la Congregació no hi va haver d'afegir cap quantitat de diners.

La Junta de la Congregació de la Soledat s'ha reunit diverses vegades en sessió de treball durant l'any. També s'han reunit en diferents ocasions els membres que formen la Comissió Mixta de la Congregació de la Puríssima Sang, composta per Mn. Josep Queraltó, les representants de la Junta de Senyores de la Mare de Déu de la Soledat, les Sres. Nolla, Gabriel, Potau, Brunet i De Lamoga, i els representants de la Junta de la Reial i Venerable Congregació de Sang, els Srs. Boada, Potau, Pintado, Ciurana i Pérez de Mendiguren, per tractar tots els temes comuns que afecten totes dues congregacions.

Com cada any, les senyores Dolors Fontana i Joana Carrasco, que formen part de la Junta Directiva, han assistit a les reunions mensuals que convoca l'Agrupació d'Associacions de Setmana Santa.

El divendres 8 de març es va presentar en públic el cartell de la Setmana Santa de Tarragona 2019, que donava el tret de sortida de manera oficial als actes de Setmana Santa. Va tenir lloc a l'església de Sant Agustí, l'organitzava l'AASST i el va presidir l'Excm. i Rvdm. Dr. Jaume Pujol i Balcells.

A continuació es va fer l'acte simbòlic de l'encesa de la llum, que va finalitzar amb un concert dirigit per Óscar Miguel Losada, en què la Banda Unió Musical de Tarragona va oferir marxes processionals. Va destacar la peça anomenada "Setmana Santa a Tarragona", creada pel mestre Sr. Joan Baptista Messeguer Llopis.

Primer de tot van desfilat un congregant i un aspirant de cada confraria amb la vesta reglamentària, els quals van depositar un ciri en un tenebrari situat a l'altar. En representació de la Congregació de la Mare de Déu de la Soledat van encendre la llum l'aspirant Carmen Tous Aymat, acompanyada de la seva mare, Sra. Mireia Aymat Satué.

A principis d'any ja van començar els assajos conjunts dels portants del pas i de la banda de timbals. Un esforç i dedicació desinteressada de tots els integrants d'aquests dos col·lectius que conformen el nostre suport en el recorregut processional de Divendres i Dissabte Sant. Agraïm com sempre el seu interès i la seva devoció a la Mare de Déu.

El dia 30 de març la priora, Sra. M. Dolores Nolla, va assistir convidada per la Sra. Isabel Fuentes, presidenta de les Senyores de la Pietat, a la processó extraordinària organitzada per celebrar el 75è aniversari de la primera sortida en processó del misteri de la Mare de Déu de la Pietat. Felicitem les Senyores de la Pietat per aquest esdeveniment tan important.

El dia 4 d'abril es va presentar el divuitè opuscle de la Congregació de Senyores de la Puríssima Sang de Nostre Sr. Jesucrist i de la Mare de Déu de la Soledat a l'església de Natzaret. Va anar a càrrec de la Dra. Joana Zaragoza Gras, professora titular del Departament de Filologia Catalana de l'àrea de Filosofia Grega la Universitat Rovira i Virgili.

La Dra. Zaragoza va desglossar records d'infantesa i a continuació va fer una lloança de la dona, plantejant la Setmana Santa des d'una visió femenina. Va analitzar figures com Maria Magdalena, la Verònica, Maria de Cleofàs, Maria, mare dels fills de Zebedeu, i la Mare de Déu, dones de passió segons les seves pròpies paraules. Va impartir una conferència magistral aplaudida per tothom i molt lloada per tots els presents atesa la magnífica presentació que va fer.

L'església de Natzeret es va omplir de gom a gom i el públic va gaudir de l'excel·lent oratòria de la conferenciant. Agraïm a totes les persones que ens van honorar amb la seva assistència.

La presidència de l'acte estava formada per Mn. Josep Queraltó, president, juntament amb la priora, Sra. M. Dolores Nolla; el Sr. Josep Poblet, president de la Diputació de Tarragona; la tinenta d'alcalde i consellera de Festes, Cultura i Patrimoni Artístic de l'Ajuntament, Sra. Begoña Floría, i el Sr. Josep Tules, vicepresident de l'Agrupació d'Associacions de Setmana Santa.

A continuació es van entregar les medalles de la nostra Confraria als banderers proposats per al 2019, el Sr. Josep Poblet, portador de la bandera principal de Divendres Sant, i la Sra. Ruth Marqués, portadora de la bandera d'aspirants.

Hem de donar les gràcies al Sr. Josep Fervi, autor de la fotografia de la portada de la revista. Representa una instantània de la corona que porta la Mare de Déu durant els dies sants i la contraportada, del Sr. Carles Mallol, amb una instantània de les aspirants de la Congregació.

Un agraïment molt especial a la sempre desinteressada col·laboració dels magnífics fotògrafs, Sra. Glòria Domènec, Sr. Arnau García, Sr. Carles Mallol, Sr. Albert Nel·lo, Sr. Daniel Pallejà, Sr. Marc Torija, així com el Sr. Josep Ferré (Fervi), que aporten assíduament esplèndides fotografies que il·lustren el nostre opuscle.

No voldria oblidar-me de unes paraules sentides de condol pel Sr. Albert Nel·lo, fotògraf fidel, ja que el dia 17 de gener d'aquest any va morir la seva mare la Sra. Carmen Frutos Crew.

El dissabte 6 d'abril la congreganta Sra. Sandra Simó Blanco, acompanyada del seu marit, el Sr. Jesús Martín García, va fer entrega a la priora, Sra. M. Dolores Nolla, d'un vestit nou de vellut per a la Verge. Aquest vestit el portà en les processons de Divendres i Dissabte Sant. Anaven acompanyats dels seus fills, Pau, Alex i Alba.

El 7 d'abril, diumenge, va tenir lloc al Saló de Plens de l'Ajuntament de Tarragona el pregó de Setmana Santa, que va anar a càrrec de la Sra. Rosa Llorach, presidenta de l'Esbart Santa Tecla. En el discurs va parlar de les tradicions i del paper de la dona tant en la Setmana Santa com en les celebracions de Santa Tecla. Va voler destacar la continuïtat de les tradicions i de l'adaptació de les noves generacions a tots aquests actes.

A continuació, al mig de la plaça la Font, les bandes de les confraries l'Associació Presa de Jesús, Nostre Pare Jesús de la Passió, Gremi de Marejants, Congregació de la Soledat i la Cofradía del Cristo del Buen Amor y Nuestra Señora de la Amargura con San Juan Evangelista, van oferir un toc conjunt a la sortida de la pregonera, autoritats religioses i civils, i tots els representants de les diferents confraries i gremis que hi eren presents. Aquest acte va ser organitzat pel Sr. Josep Ramon Tules, president de l'Associació Presa de Jesús.

La Junta Directiva, en representació de l'entitat, participà de forma activa en la activitat intensa que envolta els actes de Setmana Santa. Com cada any, una representació de la Junta va assistir a diversos actes (presentació d'opuscles, concerts, viacrucis, conferències, etc.), organitzats per les diferents congregacions, germandats i gremis de la ciutat. La Junta Directiva té la voluntat d'assistir-hi per l'agermanament que existeix entre totes les confraries, alhora que ens donem suport respectiu per viure conjuntament l'espiritualitat retrobada en els dies sants.

Aquesta Setmana Santa de l'any 2019 va tornar a obrir portes l'exposició de passos a l'església de Sant Agustí, cedida per l'Arquebisbat de Tarragona a l'Agrupació d'Associacions de Setmana Santa. Nosaltres, fidels a la nostra cita, vam exposar el pas a la seu del Col·legi d'Enginyers Industrials, ja que vam ser la primera confraria a fer-ho gràcies al suport que sempre ens han demostrat el president i la Junta Directiva, com ja ho hem explicat altres vegades. Ens sentim molt orgullosos de ser pioneres en la museïtzació de les imatges de la Setmana Santa Tarragonina.

El 10 d'abril les senyores que formen part de la Junta Directiva van reunir-se per abillar el pas de la Mare de Déu a la seu del Col·legi d'Enginyers Industrials de Tarragona (Casa del Degà), situada al carrer Escrivanies Velles.

Com no pot ser d'una altra manera, agraïm, una vegada més, al president, Sr. Fernando Torres, i als membres de la Junta Directiva del Col·legi la constant fidelitat cap a la nostra Congregació, ja que ens ofereixen tota mena de facilitats i ajudes per tenir el pas exposat a la seva seu. Moltes gràcies.

L'11 d'abril vam assistir al viacrucis de la Germandat del Sant Crist dels Gitanos, que va tenir lloc primer a l'església de la Trinitat i posteriorment per la Part alta de Tarragona. Felicitem el seu president, el Sr. Lluís Reyes, per l'èxit d'aquest acte i per la quantitat de gent que hi acudeix des que se celebra. El va presidir l'arquebisbe, Dr. Jaume Pujol.

El dissabte 13 d'abril va tenir lloc a la parròquia de la Santíssima Trinitat la missa i l'ofertament del ciri pasqual, que va anar a càrrec de les dues congregacions sota l'advocació de la Puríssima Sang.

El 14 d'abril, Diumenge de Rams, com ja és costum, la priora i diferents membres de la Junta participarem en la solemne benedicció de palmes i rams, que va tenir lloc al carrer de les Coques, i va ser oficiada per l'Excm. i Rvdm.

Dr. Jaume Pujol Balcells, arquebisbe de Tarragona, metropolità i primat, i pel Capítol de la Catedral. En acabar es va anar en processó fins a la Catedral, on es va celebrar la solemne missa pontifical a l'altar major, amb la lectura de l'Evangeli de Passió de Jesús segons sant Mateu.

La Germandat de Nostre Pare Jesús de la Passió va ser l'encarregada d'entregar el ciri pasqual durant l'ofertori de la missa, en nom de l'Agrupació d'Associacions de Setmana Santa.

El 14 d'abril de 2019 la nostra banda infantil va participar en la processó de la tarda de Diumenge de Rams, organitzada per la Germandat de Nostre Pare Jesús de la Passió. Acceptava així la invitació del president, el Sr. Josep Francesc Ferrer. La Sra. Nolla, priora de la Soledat, va presidir amb les autoritats la processó de les palmes.

Aquest mateix Diumenge de Rams, les senyores Montse Gabriel, M. Antònia Blanco, Joana Carrasco, Montse Amigó i Ruth Marqués, pertanyents a la Junta Directiva, van participar en el viacrucis processional, organitzat per la Reial i Venerable Congregació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist, que va recórrer com cada any la Part Alta de la ciutat, el Passeig Arqueològic fins a arribar a la Catedral, per retornar després a l'església de Natzaret. A la presidència del viacrucis, hi anava la Sra. Dolors Fontana, vicepriora de la Congregació de Senyores.

El 15 d'abril, Dilluns Sant, vam ser presents a la missa crismal celebrada en el marc de la Catedral, presidida per l'Excm. i Rvdm. Dr. Jaume Pujol Balcells, arquebisbe de Tarragona, i organitzada pel Capítol de la Catedral. Hi van assistir, a més de la priora, Sra. M. Dolores Nolla, la Sra. Dolors Fontana i la Sra. Montse Domènech, membres de la Junta Directiva.

El 17 d'abril, Dimecres Sant, es va celebrar el viacrucis del Dolor, organitzat per la Confraria Nostre Pare Jesús de la Passió. Volem ressaltar l'esplèndida resposta de les aspirants de la Mare de Déu de la Soledat i els aspirants de la Reial i Venerable Congregació de la Sang, que van desfilar al costat del pas dels Assots.

El 18 d'abril, Dijous Sant, es va celebrar a l'església de Natzaret el solemne ofici del Sant Sopar del Senyor, en què es recorda la institució de l'Eucaristia. Hi va participar força públic i també representants de les juntes de totes dues congregacions de la Sang. Mossèn Francesc Gallart i Magaroles celebrà la santa missa del Sopar del Senyor en un acte durant el qual es renten els peus a persones fidels, en record del que va fer Jesús amb els apòstols.

A continuació es trasllada processionalment el Santíssim Sagrament fins al Monument cantant el “Pange Lingua”. Posteriorment els Armats de la Sang, com ja és costum, van fer els torns de guàrdia d'honor.

Cal destacar la presència del Cor Vedruna, dirigit per la professora de música diplomada Sra. Anna Vidal, que va harmonitzar amb els seus cants l'ofici del Sant Sopar del Senyor.

Divendres Sant, a les 6.15 h, va sortir el viacrucis processional, organitzat per la Reial i Venerable Congregació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist encapçalat per la Creu dels Penitents. Vam acompanyar el Sant Crist de la Sang fins a la Santa Església Catedral, on es predicà el sermó de passió, anomenat popularment “de la Bufetada”. Posteriorment es va iniciar el viacrucis amb congregants i aspirants de la Sang i la Soledat, a més de representants d'altres confraries, germandats i gremis. Va ser presidit pel Sr. Arquebisbe. En aquest viacrucis es demana que tothom porti cucurulla, fins i tot les presidències.

Al migdia es va celebrar a l'església de Natzaret la solemne acció litúrgica pròpia del Divendres Sant, que consisteix en el cant de la passió i l'oració solemne de l'església, l'adoració de la creu i la comunió. Hi van ser presents la priora i membres de la Junta Directiva de la Soledat. Va oficiar la cerimònia mossèn Francesc Gallart i Magaroles.

A primeres hores de la tarda el Sr. Gabriel Molina, cap de portants, juntament amb la resta de portants i a banda, es van de reunir a la seu del Col·legi d'Enginyers Industrials, al carrer de les Escrivanies Velles, per a la recollida solemne dels misteris que realitzen els armats. Acompanyen la Mare de Déu fins a la plaça del Rei per assistir més tard a la magna processó que s'organitza i desfila pels carrers de Tarragona.

Aquest any la recollida de la Mare de Déu va ser més sentida, ja que quan estàvem esperant els Armats al Pla de la Seu se'ns va anunciar la mort d'un antic portant, el Sr. Xavier Jové Gallisà.

Unes flors del pas de la Mare Déu van acompanyar el fèretre i van romandre al seu costat en el lloc on és enterrat. Vam complir aquest deure amb un gran sentiment de pena per qui va ser durant anys portant de la Mare de Déu de la Soledat.

Al Pla de la Seu vam veure asseguda la nena Nerea Sánchez, membre de la banda que dies abans s'havia trencat el peu. Volia veure la sortida de la Mare de Déu, així com els seus companys, i portava la vesta reglamentària.

Els armats van recollir la Mare de Déu cap a les 17.40 h per dirigir-se a la plaça del Rei, on eren la resta de misteris.

Juntament amb el pas, es van baixar des de la Catedral el penó, portat per les aspirants de la Congregació, i moltes aspirants i senyores congregants que van acompanyar el pas fins a la plaça del Rei. Portaven la bandera principal les senyores Gemma Brunet, Montse Domènech i Montse Amigó. La bandera d'aspirants la van portar les senyores Ana Bozalongo, Joana Carrasco i Yolanda Roca.

Les arrengradores que van acompanyar la baixada del pas van ser les congregantes Sres. Mònica Huber, Sisita Aguinaga, Sònia Álvarez, Alejandra Arola, Ariadna Arola, Teresa Rimbau, Leyre Roviroso, i la congreganta de la Soledat Anna Tarragó com a arrengradora de la Sang.

Darrere, presidint, tancaven la comitiva la tesorera, Sra. Montse Gabriel, i la secretària, Sra. Maria Antònia Blanco, acompanyades del Sr. Fernando Torres, president del Col·legi d'Enginyers Industrials; del Sr. Lluís Mestre, president de l'Associació d'Enginyers, i la Sra. Anna Gomis, del mateix col·legi professional.

A l'hora prevista, les 19.30 h, s'inicià la insigne processó del Sant Enterrament, que com cada any organitza la Reial i Venerable Congregació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist.

El penó de les aspirants el portaven les nenes Lucía Saura Zornoza, Irene Saura Zornoza i Patricia de la Paz Marsal.

La bandera d'aspirants la portava la congreganta Sra. Ruth Marqués Montejano, acompanyada dels seus fills, Alexandra i Arcadi Rion Marqués. Hi donaven llum dues aspirants de la Congregació de la Soledat, les nenes Cristina Comes Fortuny i Júlia Grau Tresserras.

Els membres de la Junta que van acompanyar a la bandera d'aspirants estava encapçalada per la Sra. Dolors Fontana, acompanyada de les Sres. M. Antònia Blanco, Joana Carrasco i Montse Amigó.

La bandera principal de la Congregació de la Mare de Déu de la Soledat era portada pel Sr. Josep Poblet i Tous, president de la Diputació, acompanyat de les seves nebodes, Mireia Primé Tous i Clara Primé Tous. Hi donaven llum les senyores de la junta directiva Gemma Brunet i Helena de Lamoga.

La presidència de la Congregació estava formada per la priora, Sra. M. Dolores Nolla Tapias, acompanyada per les Sres. Montse Gabriel, Teresa Pota, Yolanda Roca i Ana Bozalongo.

Van assistir a la processó del Sant Enterrament un total de 2.237 persones. Pel que fa a la Congregació de la Soledat, hi van desfil·lar 227 membres, 132 atxes, entre aspirants i congregants; més 10 arregladores, 31 portants, 31 membres de la banda i 23 persones entre les quals figuraven congregantes, banderers, cordonistes i presidències formades pels membres de la Junta Directiva.

Un gran nombre de senyores congregantes i aspirants van acompanyar la Mare de Déu de la Soledat. Com va dir en unes declaracions el president de l'ASST, el Sr. Francesc Seritjol, "sense les dones, la Setmana Santa deixaria d'existir".

Cal agrair un any més a les arregladores de la Congregació la seva col·laboració, ja que treballen incansablement. Amb la seva ajuda i la seva feina fan possible que tot surti a la perfecció i veritablement ho aconseguen.

Aquestes noies són les congregantes següents: Sisita Aguinaga, Sònia Álvarez, Ariadna Arola, Alejandra Arola, Carla Aymat, Cristina Casas, Yolanda Casas, Mònica Huber, Inés Potau, Teresa Rimbau, Leyre Rovirosa, Montserrat Solano i Anna Tarragó, que actuava com a arregladora de la Sang.

Només tenim paraules d'admiració per a la Sra. Madga Bernaús i el Sr. Antoni García, que ornamenten el pas amb una gran professionalitat, utilitzant magnífiques flors per adornar-lo, fins al punt que és admirat per totes les persones que el veuen passar.

No podem oblidar-nos de donar les gràcies a la Sra. Budesca, ja que, com tots sabem, cada any recull una important quantitat de donatius per poder col·laborar en la despesa de les flors del pas.

El 20 d'abril, Dissabte Sant, vam patir de valent les inclemències de la pluja. El president, la priora i la Junta, amb gran pesar, van decidir suspendre la processó i celebrar la cerimònia a l'interior de l'església de Natzaret. Era el segon any que s'havia hagut que suspendre la processó pels carrers de Tarragona i la cerimònia posterior a l'interior de la Catedral. L'any passat, pel vent, i aquest, per la pluja. A causa aquest imprevist, doncs, es va organitzar un acte a l'interior de l'església de Natzaret, on es va celebrar una cerimònia pietosa dedicada a la Mare de Déu, presidida pel Dr. Jaume Pujol, arquebisbe metropolità i primat.

La funció religiosa va començar amb la corona dolorosa. La predicació va anar a càrrec de monsenyor Miquel Barbarà Anglès, president honorari de la Congregació de la Mare de Déu de la Soledat.

Hem de ressaltar el bon comportament de totes les persones que van acudir a la cerimònia que es va fer a l'església de Natzaret, sobretot el saber estar de les nostres aspirants. Totes van actuar amb actitud de respecte i devoció.

Agraïm profundament l'actuació del Cor de Ministrers, sobretot la seva directora, Sra. Roser Olivé, que es van oferir voluntàriament per acompanyar-nos en la processó. Va tenir lloc dintre de l'església de Natzaret i això va magnificar l'acte que ens reuní en advocació a la Mare de Déu de la Soledat.

La bandera principal l'havia de portar la Sra. Helena de Lamoga García-Morato, acompanyada de les Sres. Yolanda Roca i Ana Bozalongo. Pel que fa a la bandera d'aspirants, l'havia de portar la Sra. Mireia Aymat Satué, acompanyada de les seves filles, Anna i Carme Tous Aymat. El penó havia de ser dut per les nenes Laia Falcó Marrasé, Anna de Ezquerria Basco i Clàudia de Ezquerria Basco.

Com cada any, ens van acompanyar autoritats civils, així com el sotsprefecte de la Reial i Venerable Congregació de la Sang, Sr. Josep Ignasi Boada, acompanyat dels Srs. Manuel Allué, Josep Ciurana, Josep Martí i Ferran Vilalta, membres de la Junta Directiva de la Sang. També hi foren presents la Sra. Begoña Floria, tinenta d'alcalde de l'Ajuntament, i la Sra. Rosa M. Virolés, magistrada del Tribunal Suprem.

Per part de l'Agrupació de Setmana Santa, hi havia el Sr. Joaquim Julià, president de l'Associació La Salle, i el Sr. Pere Leal, del Gremi de Pagesos; la Sra. Isabel Fuentes, presidenta de la Secció de la Pietat del Gremi de Pagesos; la Sra. Raquel Callejón, presidenta de la Secció de Maries de la Reial Germandat de Jesús de Natzarè, i el Sr. Lluís Reyes, president de la Germandat del Sant Crist dels Gitanos.

Gairebé al final de l'acte es va fer besamans a la imatge de la Mare de Déu i posteriorment, per concloure la cerimònia, es va cantar la "Salve Regina".

Les nostres arrengradores van repartir amb summa delicadesa les flors que portava el pas de la Mare de Déu entre els assistents.

Dissabte Sant, 20 d'abril, a la nit membres de la Junta Directiva van assistir a la Santa Església Catedral a la Vetlla Pasqual, celebrada per l'Excm. i Rvdm. Dr. Jaume Pujol Balcells, arquebisbe de Tarragona, i organitzada pel Capítol de la Catedral, acte culminant de la Setmana Santa en què se celebra la Resurrecció de Jesucrist. L'arquebisbe encén el ciri pasqual, que presideix els oficis al temple. En acabar vam felicitar-li la Pasqua. El diumenge 21 d'abril a les 11 h també van assistir a la Catedral, a l'ofici de la Pasqua, en què l'arquebisbe imparteix la benedicció papal, per comunicar-nos que Crist ha ressuscitat i l'al·leluia pasqual ressona al temple.

Abans de l'estiu es van fer públics el premis del XXII Concurs de Fotografia, organitzat per l'ASST. En la categoria de fotografia jove Setmana Santa de Tarragona 2019, el guanyador del

primer premi del XVII Concurs d'aquesta categoria va ser el Sr. Arnau García, amb una instantània preciosa del mantell de la Mare de Déu de la Soledat.

El 2 de juny l'arquebisbe de Tarragona es va acomiadar dels fidels de la ciutat i la Catedral es va omplir de feligresos, que van assistir a la darrera eucaristia com a arquebisbe de la ciutat. Com ell mateix va dir en acomiadar-se: "Us tindrè ben presents en la meva pregària i en el meu cor."

El dissabte 8 de juny, vigília de la solemnitat de Pentecosta, va tenir lloc l'ordenació episcopal i presa de possessió canònica a l'Arxidiòcesi de Tarragona del nou arquebisbe, monsenyor Joan Planellas i Barnosell. Aquesta cerimònia es va celebrar a la Catedral Metropolitana, a la qual van assistir més de dues mil persones. El lema episcopal de monsenyor Joan Planellas va ser "Spiritus iuvenem facit Ecclesiam" ('L'esperit fa jove l'Església').

El 15 de juny les dues congregacions de la casa de Natzeret vam celebrar la Diada de la Sang 2019. A les 11.30 h va actuar la banda dels aspirants de la Reial i Venerable Congregació de la Sang a la plaça del Rei. A continuació es va oficiar la santa missa, presidida per Mn. Josep Queraltó Serrano.

En finalitzar la missa, es va lliurar el guardó de la Congregació de Senyores de la Mare de Déu de la Soledat a la Sra. Teresa Bondia Aguiló, congreganta numero 8. La vicepriora, Sra. Dolors Fontana, li va fer entregar una insígnia d'argent de l'entitat i li va dedicar aquestes sentides paraules:

"Voldria agrair a tots vostès la seva presència per acompanyar-nos en aquest acte de la festa anual de la Sang, organitzada per les dues congregacions que la integren.

Una vegada reunida la Junta Directiva de la Mare de Déu de la Soledat en sessió ordinària en data 7 de maig de 2019, va aprovar el reconeixement, que a continuació farem en aquest dia tan entranyable, a la Sra. Teresa Bondia Aguiló, estimada per la nostra Congregació i que té el privilegi de ser la número 8 de la llista de congregantes.

Pertany a la Confraria des que tenia 17 anys. Recorda amb enyorança que va ser la seva mare qui li va encarregar la primera vesta a Casa Marsol per tal que assistís a la processó, una vegada que les senyores ja ens hi vam poder incorporar.

La Teresa és una senyora entregada als seus, esposa i mare de dues filles. Té quatre nets, tres nois i una noia. Tota la seva vida l'ha dedicat a la família amb estimació. També forma part del Cor de la Catedral des de fa 30 anys, quan es va fundar, i n'està molt orgullosa.

A continuació, per expressar-li el nostre reconeixement, li farem entrega d'una insígnia de plata com a record d'aquest dia important per a la nostra Congregació i com a mostra de l'agraïment profund que li dispensem per la seva fidelitat durant tants anys.”

El 22 de juny es va celebrar la festivitat de Corpus Christi. Una representació de la Junta va assistir a la celebració de l'eucaristia, acte organitzat pel Capítol de la Catedral i presidit per l'arquebisbe. A continuació van participar en la processó pels carrers del nucli antic de la ciutat.

Portaven la bandera principal la Sra. Helena de Lamoga i com a cordonistes, les Sres. Montse Domènech i Yolanda Roca, acompanyades de la priora, membres de la Junta i senyores congregantes.

El 28 de juny l'Associació Setge de Tarragona de 1811 va organitzar, com cada any, un acte per commemorar els 208 anys de la Guerra del Francès i ens hi van convidar en record al setge i l'ocupació de la nostra ciutat, en els fets coneguts com l'Assalt. La banda de la Congregació de la Soledat hi va assistir, com ja és costum en els darrers anys, era la banda més participativa.

En aquest acte es va homenatjar els defensors i habitants de la ciutat que van patir el martiri i l'ultratge a mans de les tropes napoleòniques. Al Pla de la Seu es van encendre espelmes mentre a la Catedral tocaven les campanes a morts.

A finals de mes de juny la Junta Directiva va donar per finalitzades les activitats i va quedar per retrobar-se durant el mes de setembre per començar a preparar totes les activitats per a l'any en curs i per al 2020.

El dia 1 de juliol de 2019 ens va deixar per anar a la Casa del Pare la Sra. Carmen Serrano Montañés, mare del nostre president, Mn. Josep Queraltó Serrano. Que el Sant Crist de la Sang i la Mare de Déu de la Soledat la tinguin al seu costat.

El 14 de juliol la banda va acompanyar la processó de la Mare de Déu del Carme, organitzada pels pares carmelites descalços. També hi van participar diverses senyores de la Junta Directiva.

Durant els mesos de juliol i agost l'empresa Tarracorest va realitzar unes obres de rehabilitació de les parets interiors de l'església de Natzaret per fer-les parets, ja que presentaven patologies d'humitat, produïdes per capilaritat. La Congregació va presentar una sol·licitud d'ajuda a la Diputació de Tarragona per poder arranjat les humitats que afecten l'estructura de l'església de Natzaret i evitar el deteriorament del Sant Crist de la Sang i els passos que s'hi guarden. El pressupost era de 22.276,73 €. La Diputació ens va concedir 10.000 €, la resta la vam pagar les dues congregacions germanes, amb una aportació de 5.569,18 € cadascuna.

El 26 d'agost va morir la congreganta honorífica, la Sra. Montserrat Boronat Inglés, que gaudia del privilegi de ser la congreganta numero 1 durant molts anys. Que Déu li doni el repòs etern.

El 23 de setembre vam tenir el privilegi de poder portar la relíquia del Braç de Santa Tecla. En representació de la Congregació de la Mare de Déu de la Soledat, la Sra. M. Antònia Blanco Segura, secretària de l'entitat, va ser l'encarregada de gaudir d'aquest honor.

Aquesta processó es remunta a l'any 1321, quan va arribar el braç de la santa procedent d'Armènia. En entrar la relíquia a la Catedral, es van cantar els goigs i va ser dipositada a la capella de la seva advocació.

El 17 d'octubre vam viatjar a Sevilla, on ens esperaven tres congregacions importants: Hermandad María Santísima de la Esperanza Macarena, Hermandad Esperanza de Triana i Hermandad Los Gitanos.

Aquestes tres germanats sevillanes ens van convidar a admirar i venerar els seves precioses imatges. També vam poder comprovar la inestimable feina que duen a terme les seves Junes de Govern per al desenvolupament i el bon fer de les germanats i ens van fer reviure el sentiment confrare.

A l'Hermandad María Santísima de la Macarena donem les gràcies molt especialment al Sr. Alberto Pérez Sancho, diputat major de govern de la seva Junta; a l'Hermandad Esperanza de Triana, al secretari de la Germandat, Sr. Francisco Gallego Torroba, i a l'Hermandad de los Gitanos, al germà major, el Sr. José María Flores Vargas. A tots els donem les gràcies pel magnífic i afectuós tracte que ens van dispensar.

El nostre president, Mn. Josep Queraltó Serrano, va oficiar conjuntament amb el capellà de la Germandat Sacramental dels Gitanos la missa del diumenge.

Finalment, d'aquest viatge a Sevilla no puc oblidar el Sr. José Luis Barranco, ja que no tenim prou paraules de gratitud per l'excel·lent organització, per la seva constant presència entre tots nosaltres, ja que ens va acompanyar els quatre dies que vam visitar les germandats sevillanes. Ens vam sentir apreciats en tot moment per ell i per la seva esposa, que van demostrar un interès constant per tal que la nostra visita resultés perfecta.

El 4 de novembre, a les 12 del matí, ens va rebre en audiència l'actual arquebisbe de Tarragona Mn. Joan Planellas i Barnosell. La Junta Directiva volia presentar-li els seus respectes, saludar-lo i donar-li la benvinguda.

El divendres 8 de novembre del 2019 va tenir lloc l'entrega de premis a la fidelitat 2019 a l'església de Sant Agustí, organitzada, com cada any, per l'Agrupació Setmana Santa de Tarragona. Cada congregació, germandat o gremi premia persones escollides com a reconeixement de la tasca que han desenvolupat en cada una de les associacions.

La Congregació de Senyores de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist i de la Mare de Déu de la Soledat va atorgar el premi a la Sra. Montse Salvadó Carrasco, en reconeixement a la seva fidelitat i ajuda desinteressada com a cap de la banda de tambors. Li estem molt agraïts per la feina duta a terme durant tants anys amb tanta discreció i efectivitat.

El 8 de novembre de 2019 vam celebrar a l'església de Natzeret, conjuntament amb la Congregació de la Sang, la missa anual de difunts en sufragi de tots els congregants traspassats. Que Déu els doni el repòs etern. Hi van assistir familiars dels difunts i les juntes directives i congregants de totes dues congregacions. Va oficiar a missa Mn. Josep Queraltó, prefecte i president.

El 15 de novembre vam ser convidades per la presidenta de la Diputació, Sra. Noemí Llauredó i Sans, i pel president del Gremi de Pagesos de Sant Llorenç i Sant Isidre, Sr. Raül Font-Quer Plana, al lliurament de la XXVII Edició dels Guardons El Rec Major i Medalla de Sant Llorenç. Aquest acte va tenir lloc al Saló de Plens del Palau de la Diputació de Tarragona.

El 14 de desembre va tenir lloc a l'església de Natzeret el concert del Cor Infantil Estels i del Cor Jove de l'Schola Cantorum dels Amics de la Catedral. La directora va ser la Sra. Anna Mateu Morelló.

El 17 de desembre, també a l'església de Natzeret, vam gaudir del concert ofert per l'Aula de Música Tradicional i Popular El Tecler. La direcció va ser a càrrec de la Sra. Roser Olivé.

Durant aquests dos dies en van fer unes recaptas d'aliments i productes d'higiene personal destinats a les necessitats de Càritas.

El 21 de desembre s'imposà el pali a monsenyor Joan Planelles i Barnosell, arquebisbe metropolità i primat. En representació de la Junta hi va assistir la priora, Sra. M. Dolores Nolla.

El 16 de gener es va celebrar a la seu de l'entitat de les dues congregacions de la Sang de Tarragona un roda de premsa en què es van presentar els més de 30 actes per celebrar els 475 anys de la fundació de la Reial i Venerable Congregació de la Puríssima Sang. Aquesta presentació va anar a càrrec dels senyors Josep Ignasi Boada, sotsprefecte; Daniel Pallejà, secretari, i la Sra. M. Dolores Nolla, priora de la Congregació de Senyores de la Soledat.

El 25 de gener de 2020 vam assistir a la missa solemne inaugural del 475è aniversari de la Sang, presidida pel pare Octavi Vilà, abat de Poblet. La cerimònia va ser concelebrada pel prefecte de la Reial i Venerable Congregació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist, Mn. Josep Queraltó Serrano; el prior, Mn. Antoni Pérez de Mendiguren, i per Mn. Robert Otaba, diaca.

Aquest acte va ser el primer d'entre un munt d'activitats que ha preparat la Reial i Venerable Congregació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist per commemorar aquest important esdeveniment.

La Congregació de Senyores de la Mare de Déu de la Soledat felicita la congregació germana de la Sang per la celebració del 475è aniversari de la seva fundació i s'adhereix als actes que se celebraran per aquest motiu tan joïós.

Volem tenir un record per a les famílies de totes les congregantes tan estimades que han mort aquest darrer any. Desitgem que hagin trobat en els braços de la benaurada Mare de Déu de la Soledat el repòs etern i demanem una pregària per a totes perquè les encomanin a la misericòrdia del Senyor. Com Jesús diu: "Jo soc la resurrecció i la vida. Qui creu en mi, encara que mori, viurà" (Jn 11,25).

Finalment, un any més, reconeixem l'intens treball i la dedicació a les insignes persones que escriuen a la revista, a les persones que hi aporten fotografies i a tots els anunciants que econòmicament i a pesar de patir encara la crisi, continuen donant-nos suport. Gràcies a aquest esforç fan possible que aquesta publicació es dugui a terme.

Un apartat d'agraïment especial és per la nostra traductora, la Sra. Arantxa Tévar, sempre disposada a ajudar-nos en la correcció dels textos de l'opuscle. Du a terme una tasca molt costosa i extensa. Estem molt agraïdes per l'esforç que hi dedica any rere any, la seva bona disposició i celeritat.

Enguany a la Congregació de la Soledat tenim dues efemèrides importants: la primera, la creació de la Secció d'Aspirants de la Congregació de Senyores de la Mare de Déu de la Soledat fa 60 anys; la segona, la celebració que fa 30 anys que el pas de la Soledat és portat a espatlles.

A causa de les importants despeses que hem tingut d'afrontar per les obres de l'església de Natzaret i altres despeses ineludibles, la Junta ha decidit que ja ho celebrarem l'any vinent.

També hem canviat els canelobres del pas, que estaven molt malmesos. Aquesta obra l'ha realitzat l'empresa Artemartínez d'Horche (Guadalajara). Durant aquesta Setmana Santa, doncs, ja lluiran al pas. Per realitzar aquesta obra, la Diputació de Tarragona ens va concedir un ajut de 748,43 euros dels 2.662,00 euros que han costat.

Com sempre, la Junta Directiva està a disposició de tots els membres de la Congregació que ho desitgin per a qualsevol pregunta o dubte que tinguin, així com per a problemes que puguin sorgir. També us recordem que els canvis personals que realitzeu els comuniquieu a la Congregació per actualitzar les vostres dades.

Aquest any hem tingut 11 altes, entre congregantes i aspirants, i 6 baixes per defunció. Som un total de 1102 confreres.

A punt de concloure aquesta memòria, només em queda desitjar-vos una bona Pasqua a tothom i encoratjar-vos a participar en tots els actes que se celebren a les parròquies i a la Catedral de Tarragona.

Volem demanar a totes les congregantes i al públic en general que si tenen fotografies antigues de la Congregació de la Soledat agrairíem molt que ens les fessin arribar al nostre correu electrònic: arxiussoledat@gmail.com i tarragonasoledad@gmail.com per completar en nostre blog i disposar també de la història amb imatges.

Moltes gràcies.

Corona nova per LA MARE DE DÉU DE LA SOLEDAT

Vull començar aquest escrit agraint infinitament la confiança de les Senyores de la Congregació de la Mare de Déu de la Soledat.

Treballar en el disseny i execució de la corona de la Verge ha estat, a banda d'un gran orgull, un autèntic plaer per l'entusiasme i les facilitats que he rebut de totes. Ha estat, sense dubte, la peça més important de la meua carrera i un repte que m'ha fet moltíssima il·lusió.

Aquest disseny, triat per les Senyores d'entre tres propostes inicials, combina les línies sobries i elegants amb la majestuositat de les perles cultivades i els lapislàtzulis, escollits pel color blau intens que tenen i perquè fan conjunt amb el mantell de la Verge.

La corona ha estat realitzada completament a mà, a partir d'una planxa de plata de quasi mig metre de llarg per 13 cm d'alçada. Tots els calats s'han serrat a mà i s'han llimat amb molta cura. Després, la planxa ha estat doblegada per donar-hi la forma arrodonida i soldada per tancar-la. També s'han soldat un a un els perns que aguanten les disset perles cultivades i les boques que sustenten els nou lapislàtzulis. A la part central, s'ha realitzat un esmalt en fred, en forma de M de Maria, en tons blaus igual que els lapislàtzulis, mitjançant la tècnica de la gota de cera. Finalment, la corona ha estat polida, i ha rebut un bany d'or de 24 quirats i un vernís protector. A la part posterior s'hi ha gravat a mà el nom de la Congregació, així com la data, perquè hi quedí constància.

En total, s'hi han invertit unes 50 hores de feina. Un treball artesà amb el qual he comptat amb el consell de professionals amb una llarga experiència en la joieria eclesiàstica i que m'ha permès créixer professionalment executant una obra de gran format com aquesta.

Tot un honor i un veritable plaer. Per acabar, torno a reiterar el meu enorme agraïment per tota la confiança que m'ha dipositat la Congregació des del primer moment.

Noemí Torrens

Presentació del XVIII opuscle

Monsenyor Miquel Barbarà i Anglès,
Il·lm. Sr. Josep Poblet i Tous, president de la Diputació de Tarragona,
Sra. Maria Dolores Nolla Tapias, priora de la Congregació de la Soledat,
Sra. Begoña Floría Eseberri, tinenta d'alcalde de l'Ajuntament de Tarragona,
Senyores de la Junta Directiva,
Amigues i amics,
Senyores i senyors

Primer de tot, el meu agraïment a la Congregació de Senyores sota la Invocació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist i de la Mare de Déu de la Soledat i, molt especialment, a la priora, M. Dolores Nolla Tapias, i a tota la Junta Directiva per haver-me convidat a presentar el seu opuscle.

Per a mi és un honor i em fa una il·lusió especial pels vincles que tinc amb aquesta congregació i amb algunes de les seves congregantes presentar l'opuscle d'una congregació que porta al darrere molts anys d'història. Com bé sabeu, la primera referència documental la trobem l'any 1565, tot i que tenim coneixement que quinze anys abans, el 1550, ja que la Soledat era un dels tres misteris fundacionals de la processó del Sant Enterrament. Cal dir que a les autoritats eclesiàstiques els va costar una mica erigir canònicament la Congregació i no va ser fins al 1876 que l'arquebisbe Constantí Bonet i Zanui la va donar per constituïda formalment. En tot cas, la imatge de la Mare de Déu de la Soledat, amb la seva anada i tornada de Natzaret al santuari del Miracle i de retorn a l'església de Natzaret, l'any 1814, està gravada per sempre en els ulls de les tarragonines i els tarragonins.

Per aquest lligam que sento amb la Congregació i perquè la imatge majestuosa de la Mare de Déu de la Soledat amb el seu mantell blau sempre ha despertat en mi un sentiment d'emoció i tendresa, quan la M. Dolores Nolla m'ho va proposar, vaig acceptar-ho, tot i ser molt conscient que potser no soc la persona més indicada. Quan pensava com ho podria fer, em van venir al cap tot un seguit de sentiments i records de la Setmana Santa de Tarragona, que ara intentaré transmetre.

Els records que tinc de la meva infantesa i posteriors corresponen als sentits:

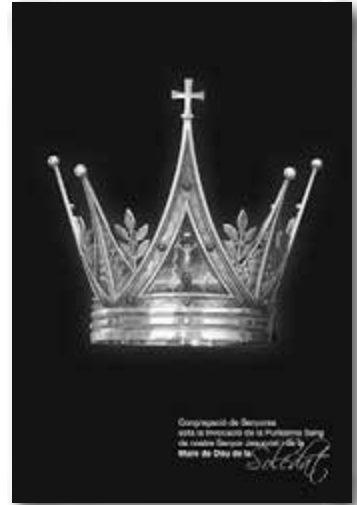
Les olors que envaïen els carrers i les cases de Tarragona. L'olor de les crestetes de tonyina de l'àvia, l'olor de la cassola de bacallà amb ou dur, la dels bunyols i, més tard, l'olor de les croquetes de la tia Maria, que va ser priora d'aquesta congregació. Totes aquestes menges eren cuinades amorosament per mans femenines. L'olor dels ciris encesos a l'església del col·legi mentre anàvem a fer la vetlla el Dijous a la nit. No oblidó tampoc l'olor de farigola al camp, el Divendres al matí, i a la tarda, la de les tees enceses pels carrers de Tarragona acompanyant els passos.

Els sons: la música sacra que s'escoltava durant aquests dies en totes les emissores de ràdio, el de la canalla que anava pels carrers de la Part Alta de Tarragona amb els carraus, el trepitjar de la

sorra que s'escampava pels carrers abans de la processó, el cop sec de la matraca acompanyant la bandera de la Sang a l'inici de la processó, el so del sac de gemecs i dels timbals, les llances dels armats picant a terra i, de cop, el silenci.

La imatge de noies i senyores que anaven a visitar monuments, el Dijous Sant, vestides de negre, amb *peineta* i mantellina. Les palmes i palmons que ornamentaven els sagraris. Aquella impressionant processó de dones de Dissabte Sant, acompanyant la Mare de Déu de la Soledat en el seu dol. I el moment en què, després d'entrar la imatge a la Catedral, a toc de timbals, els portants la giren de cara al públic.

I el tacte: la mà de la meva mare i, anys més tard, la de la meva filla i el meu fill, quan corríem per veure la recollida i pujada dels passos.

Després arribava la Vetlla Pasqual, el dissabte a les 12 de la nit s'encenia el foc nou com a senyal de la Resurrecció de Crist i, a partir d'aquest moment, tot canviava.

El dol es transformava en alegria i els colors inundaven els carrers i les cases. Altres sons, altres olores, altres imatges. Nens i nenes anàvem diumenge a buscar la mona dels padrins i, a casa, el meu pare pintava els ous amb diverses cares de personatges: un pirata, un xinès, una nena amb trenes, una senyora amb mocador anaven prenent forma de la seva mà, mentre la meva mare feia els barrets, les trenes, el mocador, el pegat del pirata... Anys més tard, jo mateixa sense tanta gràcia, ho reproduiria amb la meva neta.

Deixeu-me fer un incís perquè algú es pot preguntar per la simbologia de l'ou de Pasqua. Tan sols un apunt per explicar que va associat al concepte de resurrecció i retorn. És una tradició que ve de molt lluny. A l'antiguitat pagana, l'ou es vinculava a la gènesi del món i a l'inici del cicle biològic. El costum d'oferir ous el tenim testimoniats des del segle IV abans de la nostra era a tota la Mediterrània, els grecs el consideraven com una síntesi dels quatre elements de la natura: la closca és la terra, el rovell és el foc, la clara és l'aigua i l'espai entre la closca i la clara és l'aire. Va ser a partir de l'edat mitjana que l'Església el va vincular a la Resurrecció de Crist.

Aquests són els meus records pel que fa al cicle de Setmana Santa i a l'inici de la Pasqua. Però no és tan sols això el que avui vull explicar. Vull fer una lloança a la dona. Sé que estem davant la Passió de Crist però, atès que aquesta és una congregació exclusivament de dones, goso planejar-me la Setmana Santa des d'una visió femenina.

Si fem un recorregut pels personatges que trobem a les Sagrades Escripures referents a la Passió, trobem un seguit de dones valentes, que malgrat el dolor i potser la por, van saber com acompanyar Jesús fins a la seva mort. Van estar al seu costat al camí del Calvari i van seguir amb ell fins a la Resurrecció. Dones, sense exterioritzar la por, que li eixugaren el rostre, que l'acompanyaren

al camí del Gòlgota i mentre era a la creu, que l'agafaren un cop mort i prepararen els unguents per enterrar-lo i el traslladaren al sepulcre.

Els Evangelis ens en donen diversos noms, a més de Maria, la mare de Jesús: Maria Magdalena; Maria, mare de Jaume el Menor i de Josep, i Salomé, segons l'Evangelí de Marc (15, 40). Aquestes eren les dones que seguien Jesús quan era a Galilea i li prestaven ajut. Maria Magdalena, Maria, mare de Jaume i de Josep, i la mare dels fills de Zebedeu, segons Mateu (27, 56). Maria, la mare de Jesús; la seva germana, Maria, muller de Cleofàs, i Maria Magdalena, segons Joan (19, 25). Tan sols elles i Joan resten al costat, mentre els altres apòstols, atemorits, es mantenen més lluny. Aquestes dones són testimonis de la mort i també de la sepultura, i cal dir que eren necessàries dues persones perquè el testimoni fos vàlid. Segons la llei romana i la jueva, havien de ser homes, i és una dona també, Maria Magdalena, testimoni de la seva resurrecció. Deixeu-me llegir un fragment de l'Evangelí de Marc (Apèndix, 16, 9-20): “Després que Jesús hagué ressuscitat el diumenge de bon matí, es va aparèixer primer a Maria Magdalena [...] Ella anà anunciar-ho [...] però no la van creure.”

Analitzaré ara una a una aquestes dones de la Passió de Crist:

La Verònica, curiosament, és un personatge que no apareix als Evangelis canònics, i als Apòcrifs (Nicodem, VII) surt amb el nom de Berenica. Però sí que la tenim a la sisena estació del viacrucis (em refereixo a l'antic viacrucis, atès que Joan Pau II va suprimir l'estació perquè la història de la Verònica es basa en els Apòcrifs, com també va suprimir les tres caigudes de Jesús). Va ser la devoció i la tradició les que la van convertir en una dona pietosa i tendra que, sortida de la multitud i encarant-se amb els soldats romans, s'apropà a eixugar el rostre de Jesús, desfigurant per la sang, la pols, la suor i les escopinades. La resposta que n'obté és el rostre gravat en el drap. Qui era, doncs, la Verònica? D'on surt la seva llegenda? En realitat és un compendi d'històries i tradicions, però no faré referència a totes sinó tan sols a aquelles que per a mi tenen més interès. Sembla que a l'edat mitjana hi havia un gran interès per saber com era el rostre de Jesús i d'aquí sorgí la llegenda d'aquesta dona que eixugà la cara de Jesús, aquest *vero icono* que dona peu al nom de la dona. La formació d'una llegenda sempre és complexa i trobem diverses històries en aquest sentit: la suposada carta de Jesús a Abgar, rei d'Edessa, a qui Jesús havia curat de la lepra i aquest, en reconeixement, va fer pintar la seva imatge. Aquesta pintura tindria, més tard, virtuts sanadores com va ser el cas de Tiberi o el de la princesa Berenice (Berenika - Verònica) al segle IV. És a finals de l'edat mitjana quan la trobem ja al costat de les dones de la Passió.

Al segle XVIII la beata Anna Katharina Emmerick, va relatar a Clemens Brentano, el qual l'havia visitat amb motiu d'una investigació eclesiàstica, les seves visions, que ell va escriure i entre les quals hi ha una acurada narració de la Verònica i el sudari, anomenada aquí Serafia.

Maria Magdalena, una figura de la qual tenim poca informació en els Evangelis canònics i alguna més en els apòcrifs, la qual cosa ha donat peu a especular sobre la seva identitat: És la dona adúltera que Jesús salva de la lapidació (St. Joan), la dona que ungeix els peus de Jesús i els eixuga amb els seus cabells, també anomenada Maria de Betània, la dona pecadora que surt als Evangelis? En qualsevol cas, és un personatge clau de la Passió: és al peu de la creu, prepara els unguents i Jesús l'escull per donar el missatge de la seva resurrecció, tot i que els deixebles no

la creuran. La tradició ha estimat aquest personatge fins al punt d'explicar moltes versions de la seva vida, però el que m'interessa ressaltar és el fet que fos una dona l'escollida per proclamar la resurrecció. Jesús li donà la paraula, aquell *lógos* que se li havia negat a la dona i que encara se li segueix negant.

Maria de Cleofàs, parenta de la Mare de Déu. Els evangelistes no es posen d'acord sobre qui eren les Maries i, a més, en les traduccions que ens han arribat de la Bíblia, de vegades, es confon la paraula hebrea i/o l'aramea que designa "parent/a" amb nebot, oncle... perquè aquestes dues llengües no diferencien aquestes relacions de parentiu. La tradició ens diu que va ser ella qui va demanar a Jesús que portés els seus fills amb ell com a deixebles i el Nou Testament els anomena "germans de Jesús". La trobem també a la porta del sepulcre, segons Mateu (27, 58), com "l'altra Maria". Marc (16, 1) l'anomena "Maria de Jaume". Joan diu que és present a la crucifixió (19, 25): "Llavors hi havia dretes, a la vora de la creu de Jesús, la seva mare i la germana de la seva mare, Maria de Cleofàs i Maria Magdalena." Hi ha diverses interpretacions del seu parentiu, tradicionalment s'identifica com l'esposa de Cleofàs, però també hi ha qui diu que era la germana i encara hi ha qui la identifica com cosina de la mare de Déu o com a cunyada. Per tant, no entraré en aquest aspecte, però sí que vull remarcar que és present tant en el moment de la seva mort com al sepulcre.

Maria, mare dels fills de Zebedeu, sembla que podria ser Maria Salomé, mare de dos dels deixebles de Jesús: Santiago i Joan, si tenim en compte l'Evangeli de Marc. És també una de les dones que va al sepulcre amb els olis per ungir el cos de Jesús i, juntament amb Maria Magdalena i Maria de Cleofàs, es troben, dins el sepulcre buit, un personatge vestit de blanc que els anuncia la Resurrecció. Marc ens diu que "van fugir plenes d'esglai i tremoloses", però que no van dir res a ningú (Marc, 16, 5). Els Evangelis canònics l'anomenen "seguidora" de Jesús, tot i que surt en comptades ocasions, i són els apòcrifs els que ens en donen més detalls.

La tradició fa que ella, juntament amb Maria de Cleofàs i l'esclava Sara (Santa Sara Kali, patrona dels gitanos), arribessin a la costa sud-est de França, a una localitat de la Camarga, en un vaixell en què també viatjava Maria Magdalena.

No acaba de quedar clar, doncs, qui eren les anomenades “les tres Maries”. En qualsevol cas, Maria significava “dona” a l'antic Egipte i els romans ho traduïren com *domina*.

La Mare de Déu, aquesta mare que ha de veure morir el fill d'una manera cruel, possiblement sense entendre'n la raó, i que passa també el seu calvari. És el símbol del dolor i la fortalesa alhora. La trobem tres vegades a la Passió: una als Evangelis (Joan, 19, 25-27): “Vora la creu de Jesús hi havia la seva mare i la germana de la seva mare”, moment en què encomana Joan a Maria, com a fill, i Maria a Joan com a mare; les altres dues, a la quarta estació del viacrucis: el reencontre entre tots dos, que ens mostren aquells instants de dolor de la mare que també pateix el calvari i que aconsegueix la profecia de Simeó, en la presentació de l'infant al temple: “[...] i a tu mateixa una espasa et traspasarà l'ànima” (Lluc 2, 35). Podem imaginar un creuament de mirades entre mare i fill, un encontre en què sobren les paraules, i, finalment, a la tretzena estació, quan recull als seus braços el fill ja mort. Amb el cor destrossat, rep el cos sense vida i s'hi uneix en una última abraçada. Després caminarà sola amb el seu patiment. És aquesta dona que tanca la processó del Sant Enterrament, majestuosa en el seu dolor, la nostra Soledat. Una imatge que ens posa davant els nostres ulls el dol, la tortura i la injustícia. Aquest sentiment de tristor profunda acompanyat de llàgrimes que expressen l'emoció, aquest record de la tortura com a venjança i com a dissuasió, aquesta injustícia com a resposta a la por dels qui l'exerceixen. Aquests sentiments i emocions que trobem en el rostre de la Mare de Déu de la Soledat i que seguim observant als nostres dies.

He volgut presentar-vos les dones de la Passió en un intent de reivindicar-les a elles i a totes les dones que han estat i estan silenciades. Hem tingut un paper en la nostra història, en la nostra cultura, en la nostra religió i cal que entre totes i tots aconseguim treure el vel que ens ha tapat durant segles.

L'opuscle que avui presentem és el resultat del bon fer del grup de senyores d'aquesta congregació i queda ben palès amb la quantitat d'actes que organitzen i que ens detalla curosament M. Antònia Blanco, secretària de la Congregació. Però també trobem els escrits d'algunes d'elles. Hi podem llegir escrits de caire filològic, històric, social, poemes, etc., d'autores i autors que ens transmeten el seu saber i els seus sentiments.

Eulàlia Potau Mas escriu un poema, un acróstic, que en dotze versos de dos o tres paraules cadascun ens posa davant els ulls què és realment la Setmana Santa, la paraula que en surt de les primeres lletres de cadascun dels versos. Poques paraules i molt sentiment és el que ens transmet aquest poema.

L'altre poema, obra d'Àngels Ferrando Gómez, porta per títol “Orquídia blanca”, dedicat a la Mare de Déu de la Soledat quan passa pels nostres carrers, en el que m'ha semblat veure el sentir de la gent en mirar la seva imatge.

Però de sentiments també ens en parlen altres veus: Sílvia M. Sancho Roca ens anima a practicar l'amor envers els altres, a ajudar, a ser generosos i ens transmet la seva confiança envers la Mare de Déu de la Soledat. El títol, “Si ho vols, pots”, és tot un al·legat del poder de la voluntat i del tarannà de l'autora.

M. Rosa Robert Cardona, en un curt però contundent escrit, “El do de la pau”, ens esperona a buscar la pau i transmetre l'amor, una pau que, de vegades, sembla difícil de trobar però que es troba en cada racó de la natura.

La reflexió que ens fa Josep Ciurana Moncusí a “Mare i fill” ens apropa a la relació maternofilial de Maria, Jesús i Joan, i ens exposa el seus sentiments per acabar afirmant que Joan representa tota la humanitat i que a través de Maria podem arribar a Jesús.

Josep M. Sabaté Bosch, sota el títol “Diumenge de Rams”, ens parla de la litúrgia d'aquesta festivitat i també dels seus sentiments en escoltar la narració, fent una comparació, a través de la seva imaginació quan era nen, entre el pollí que portava Jesús a l'entrada de Jerusalem i el Platero de Juan Ramón Jiménez.

L'escrit de Jordi Guàrdia-Romeu, “Detureu-vos i vegeu”, paraules que han quedat incorporades al ritual religiós del Dissabte Sant, és una anàlisi —gosaria a dir literària— de l'antístrofa que prové del llibre de les Lamentacions, atribuït al profeta Jeremies. Ens va desgranant cadascun dels elements que trobem en el text i col·locant-los en el seu context històric.

D'història i art és del que ens parla Sofia Mata de la Cruz a “El pintor Ignasi Mallol i la Catedral de Tarragona”. Un interessant article que ens narra l'oferiment d'aquest pintor per decorar la capella de Sant Joan Evangelista de la nostra Catedral, oferiment que, malauradament, va ser desestimat dues vegades.

Si l'any anterior Jordi Bertran Luengo ens explicava la iconografia del mocador de la Mare de Déu de la Soledat, aquest any ens fa més entenedora la importància i simbologia de les corones de la Mare de Déu i els qui van ser els seus orfebres. Des del 27 del mes passat s'hi haurà d'incloure un altre nom, Noemí Torrens Martí, que ha fet aquesta esplèndida corona de plata daurada amb esmalt, perles i lapislàtzuli que llueix la Mare de Déu de la Soledat. L'escrit del Jordi Bertran és un treballat estudi iconogràfic però també literari, ja que ens introdueix en la teatralitat medieval el títol “La corona de la Mare de Déu de la Soledat”.

I encara un altre article de caire històric i arqueològic, “Inscripcions i pedres que es mouen: del Fòrum de la Colònia a la Necròpolis de Sant Fructuós, a l'antiga fàbrica de tabacs”, de Joan Menchon Bes. El títol és ben explicatiu. En un acurat article, ens parla del reaprofitament de les pedres del Fòrum a les tombes de la Necròpolis paleocristiana, i ens dona un inventari de les inscripcions que en fan referència.

El sincretisme entre dues religions, la cristiana i la pròpia de Rapa Nui, ens ve de la mà de M. Montserrat Amigó Garcés que, sota el títol “Santa Maria de Rapa Nui. Isla de Pascua”, ens fa

una anàlisi dels elements cristians de l'església de la Santa Cruz de Hanga Roa i dels ritus cristians amb elements autòctons, en què es trasllueixen els moments viscuts per l'autora.

He deixat per al final l'escrit de Josep Ramon Fuentes i Gasó, que em va precedir en la presentació de l'opuscle de la Soledat. "La Soledat, la xacra del món", aquest és l'encapçalament d'unes reflexions que ens apropen al nostre món des de les narracions de la Passió i Resurrecció. Josep Ramon Fuentes fa una introducció en què denuncia la solitud de les dones que no tenen avui encara garantits els mateixos drets que els homes, per presentar-nos la solitud com a resposta davant les adversitats amb una doble vessant: espai de confort però també trampa perillosa. Divideix el seu article en tres parts:

"La solitud de la nostre mare", és a dir, la solitud de Maria com "l'espai de trobada i presa de consciència amb la crua realitat que experimenta, com a mare i com a persona".

"L'horror de la injustícia de la soledat". Un recorregut per totes les persones que estan soles davant les diverses injustícies: discriminació per la religió, per la llengua, per l'ètnia, per la ideologia política, per l'abandonament. Un record per a tothom qui veu vulnerat els seus drets humans.

"La solitud de Maria que porta la llum de Crist". És aquesta solitud que es converteix en espai de trobada de la comunitat cristiana i que transforma el dolor de la Passió amb l'alegria de la Resurrecció.

Acaba amb una "Oda", els Goigs de la Mare de Déu de la Soledat que, en paraules de l'autor, "reflecteixen perfectament la dimensió humana de la Mare de Déu" i un "Epíleg", la pregària del papa Francesc a la Mare de Déu.

Una reflexió, doncs, sobre la religió i la societat actual que se sustenta en la idea de la soledat com a punt de trobada per als cristians.

No voldria acabar la presentació d'aquest opuscle sense fer esment de les esplèndides fotografies que hi trobem i que són una constant en tots els opuscles. L'Albert Nel·lo, el Carles Mallol i la Glòria Domènech ens regalen una mirada de la nostra Setmana Santa i de la nostra Mare de Déu de la Soledat. Fer-Vi ens testimonia els actes d'aquesta congregació al llarg de l'any. I també hi ha l'aportació d'algunes de les persones que hi han escrit.

A grans trets he intentat presentar-vos l'opuscle que avui tenim a les mans, un testimoni de feina, esforç i religió. Enhorabona pel bon fer de totes i tots.

Ara tan sols em resta agrair novament a la Junta que m'hàgiu deixat compartir aquests moments amb totes vosaltres. Desitjar-vos que la pau, l'amor i la justícia siguin, juntament amb la Mare de Déu de la Soledat, les vostres acompanyants durant aquesta Setmana Santa per arribar a un Diumenge de Glòria que envaeixi els vostres cors d'alegria.

Joana Zaragoza Gras

*Caminant entre nosaltres
Resistint la seva prova
Il·luminant el camí
Sortint pels carres
Tolerant el seu dolor*

*Dibuixant la seva agonia
Enfortint-se pas a pas*

*Lliurant el seu pesar
Assimilant el que vindrà*

*Sortint d'aquest calvari
Acompanyat per Maria
No ens deixarà mai
Gaudirà de la nostra companyia*

Eulàlia Potau Mas

Visita a las cofradías hispalenses

El viernes 18 de octubre la Junta Directiva de la Congregación de Señoras bajo la Invocación de la Purísima Sangre de Nuestro Señor Jesucristo y de la Virgen de la Soledad de Tarragona, presidida por el Reverendo Mn. Josep Queraltó Serrano, nos desplazamos a Sevilla para visitar tres de las cofradías más importantes de la ciudad hispalense.

Hermandad María Santísima de la Esperanza Macarena

Nuestra primera visita fue a la Hermandad María Santísima de la Esperanza Macarena siendo recibidos por Don Alberto Pérez Sánchez, Diputado Mayor de Gobierno, que iba acompañado de otras personas pertenecientes a la Junta Directiva de la Hermandad.

La Cofradía de la Macarena es una hermandad de culto católico que tiene su sede en la Basílica de Santa María de la Esperanza Macarena, en el distrito del casco antiguo y barrio de San Gil en la ciudad de Sevilla.

Su nombre completo y oficial es Real, Ilustre i Fervorosa Hermandad y Cofradía de Nazarenos de Nuestra Señora del Santo Rosario, Nuestro Padre Jesús de la Sentencia y María Santísima de la Esperanza Macarena. La Hermandad se fundó en 1595 por el gremio de Hortelanos en el ya desaparecido Covento de San Basilio.

El 18 de marzo de 1949, el nuevo templo destinado a albergar a las imágenes Titulares de la Hermandad de la Macarena fue bendecido por el Cardenal Arzobispo de Sevilla, don Pedro Segura y Sáenz. Hasta entonces se veneraban en su capilla de la Parroquia de San Gil. En 1653 se fusionó con la cofradía de Nuestra Señora del Santo Rosario, que veneraba la Virgen del Rosario de la Macarena.

El interior de la Basílica se decora con mármoles de diferentes colores, pinturas al fresco de Rafael Rodríguez, concebidas a partir de un programa iconográfico centrado en la Virgen, Madre de Dios.

En las capillas laterales se sitúan retablos de madera dorada, obras del taller de Juan Pérez Calvo. En el mayor, que alberga a la Santísima Virgen de la Esperanza, abre el camarín de la venerada Titular. En las cuatro capillas laterales se veneran las imágenes de Nuestro Padre de la Sentencia, la Virgen del Santo Rosario, Cristo de la Salvación y las patronas de Hispanoamérica, respectivamente.

La imagen de la Virgen del Rosario es una obra anónima del siglo XVIII, atribuida a Pedro Duque Cornejo. El paso fue realizado en estilo barroco-churigueresco a finales de la década de los años 1950 por los talleres Herrera y Feria.

El conjunto escultórico de Nuestro Padre Jesús de la Sentencia representa el juicio de Jesús narrado por San Mateo en su evangelio. La imagen fue esculpida por Felipe Morales Nieto en 1654.

El paso fue realizado en 1955 por Rafael Fernández del Toro en estilo neobarroco y dorado por Calvo Camacho. Durante sus salidas es portado por cincuenta y cuatro costaleros, y siempre adornado con claveles rojos.

El paso de la Macarena es el segundo de la Hermandad que alberga bajo palio a María Santísima de la Esperanza Macarena, una imagen de escultor anónimo del siglo XVII atribuida al taller de Pedro Roldán que fue coronada canónicamente en 1964. Se restauró en diversas ocasiones. Posee corona de oro con brillantes diseñada por Rodríguez Ojeda en 1913, y sus reconocidas “mariquillas” en el pecho, conformando cinco rosas de cristal de roca verde que simbolizan los Siete Dolores padecidos por la Virgen María, que fueron regalo del torero Joselito el Gallo. En la cintura lleva una cruz pectoral y sostiene un manipulo en la mano derecha y un rosario en la izquierda.

La imagen dispone de tres mantos que alterna en sus salidas: el conocido “El camaronero” realizado en terciopelo verde con bordados en oro y malla del mismo metal, obra de Rodríguez Ojeda (1899-1900), otro de tisú verde bordado en hilo de oro por el mismo autor (1930) y el manto de la coronación, realizado por Esperanza Elena Caro en 1964, que compagina con las diferentes sayas del ajuar. La ornamentación floral del paso de palio son claveles blancos, sus nazarenos visten igual que los del Señor, combinando el morado por el verde, color de la esperanza.

El paso de palio es neobarroco. Posee toda la orfebrería de plata de ley, con candelabros de cola (1939) y peana (1941) de Bautista Lozano, y candelera de Seco Velasco (1955). Los varales son de Cayetano González y Bautista, Landa y Fernández (1935-1936), y lleva dos miniaturas en plata representando a la Virgen del Pilar y a la Virgen de Guadalupe. Las bambalinas fueron bordadas en hilo de oro y sedas de colores sobre terciopelo granate y malla de oro imitando el diseño de las realizadas en 1908 por Rodríguez Ojeda, autor del techo, y la Gloria representa las virtudes teologales. Los respiraderos son obra de Sobrinos de Caro (1943-1945) y el llamador fue realizado en plata de ley por Seco Velasco (1955) reasentando al arcángel San Miguel dando muerte al dragón.

La venerada imagen de Nuestra Señora de la Esperanza Macarena conocida universalmente como *La Macarena*, por hacer suyo el nombre del barrio, la dulzura y belleza de su rostro, expresión verdadera de la Esperanza de los cristianos, la convierten sin duda en la gran devoción no sólo de los miembros de esta Hermandad, sino de todos los sevillanos, y en una de las grandes devociones marianas de toda la cristiandad.

Hermanidad de la Esperanza de Triana

El día siguiente, 19 de octubre visitamos la Hermandad de la Esperanza de Triana. Nos acompañó en la visita el Secretario de la Hermandad Don Francisco Gallego Torroba, a quien agradecemos el magnífico trato con el que nos dispensó, así como sus desvelos para explicarnos la historia de la Hermandad y enseñarnos las preciosas joyas que atesora la cofradía procedente de donaciones y reglalos.

La Hermandad de la Esperanza de Triana es Pontificia, Real e Ilustre archicofradía de los Nazarenos del Santísimo Sacramento de la Pura y Limpia Concepción de la Santísima Virgen María, del Santísimo Cristo de las Tres Caídas, Nuestra Señora de la Esperanza y San Juan Evangelista. Tiene su sede en la capilla de los Marineros en la calle Pureza. Se fundó en 1418 esta Hermandad de luz con el título de la Esperanza, establecida en la Real Parroquia de Señora Santa Ana y relacionada con el gremio de ceramistas. És la más antigua de Triana y una de las más antiguas de Sevilla.

La Virgen de la Esperanza es una escultura de autoría anónima, aunque se cree que la Esperanza de Triana podría ser de Juan Bautista Petroni. Fue coronada canónicamente el día 2 de junio 1984 por el arzobispo Carlos Amigo Vallejo.

La canasta del paso, con símbolos marianos, fue realizada en 1956. Los candelabros de cola fueron realizados por Emilio García Armenta en 1960. Los varales son de Orfebrería Triana de 1988. El palio de malla bordado en oro fue realizado por Esperanza Elena Caro en 1971. El techo del palio tiene un centro de terciopelo verde bordado diseñado por José Recio y bordado por los sobrinos de Caro. La peana de la Virgen es de Manuel Villareal en 1964.

La Virgen cuenta con una corona de plata dorada con ángeles de marfil realizada por Rafael Barbero en 1963 y otra de oro realizada por Francisco Fernández y Juan Borrero, de Orfebrería Triana, entre 1983 y 1984.

La Hermandad tiene también las siguientes imágenes: San Juan Evangelista, realizado por Luís Álvarez Duarte en 1968; María Magdalena, de mediados del siglo XIX; y el Jesús de la Humildad y Paciencia, del siglo XVIII.

Hermandad de los Gitanos

El domingo 20 de octubre nos recibió en su sede canónica el Ilmo. Señor Don José María Flores Vargas, Hermano Mayor de la Hermandad Sacramental de los Gitanos. El nombre completo de la cofradía es: Real y Fervorosa Hermandad Sacramental, Ánimas Benditas y Cofradía de Nazarenos de Nuestro Padre Jesús de la Salud y María Santísima de las Angustias Coronada.

A finales del siglo XVIII los gitanos se organizaron para crear una cofradía. La Hermandad solicitó que su sede fuese la iglesia del convento del Espíritu Santo. Actualmente dispone de un gran edificio en la calle Verónica donde tiene su sede canónica.

La cofradía cuenta también con un San Juan Evangelista tallado por José Vázquez Sánchez en 1954.

María Santísima de las Angustias Coronada fue realizada por José Manuel Rodríguez Fernández-Andes en 1937 y policromada por Juan Balceras que le imprimió una encarnadura plena de matices. Fue bendecida el 14 de marzo de 1937, siendo donada por su autor a la Hermandad. En 1957 fue restaurada por José Paz Vélez, que le realizó nuevas manos.

Representa a María al pie de la Cruz tras la crucifixión de Jesús.

Mide 1,64 centímetros, la posición de la cabeza es inclinada hacia la derecha, los ojos son de cristal y la mirada la dirige hacia abajo y a la izquierda, las pestañas son postizas y tiene cinco lágrimas de cristal dos en la mejilla derecha y tres en la izquierda. La boca la tiene entreabierta.

El palio es obra de los talleres Fernández y Enríquez de Brenes realizado en 1994 reproduciendo el anterior de Caro (1938) con diseño de Ignacio Gómez Millán. El techo de palio tiene una gloria que reproduce Santa Ana, la Virgen y el Niño tal y como están en la catedral trianera. Las caídas van sobre malla de oro en forma de madroñeras.

Los varales de plata fueron realizados en el año 2000 por Ramón León siguiendo la línea de los antiguos, son salomónicos con las macollas doradas y el basamento tiene escenas de la vida de la Virgen.

Los faldones, son obra de Palateiro están bordados en oro y sedas de colores sobre terciopelo morado y reproducen, en el frente, el escudo de la Hermandad y, en los laterales, el de la Parroquia y la realeza de María.

Los respiraderos son en plata y se inspiran, levemente, en los antiguos que conserva la Hermandad cuyos modelos eran obra de Buiza.

Los paños calados llevan jarras con distintos tipos de flores fundidas, como azahar, clavel, nardo, etc.

Se emplearon para su ejecución 125 kilos de plata, fueron realizador por la Orfebrería Andaluza de Manuel de los Ríos y donados por la Duquesa de Alba. También tienen relieves con escenas de la vida de la Virgen y de Jesús.

La peana es de metal plateado, en el centro figura el escudo de la Hermandad en dorado. Fue realizada en 1982 por Manuel de los Ríos.

La candelera es obra de Ramón León, es de plata de ley realizada en 2003.

Otro paso perteneciente a la Hermandad es Nuestro Padre Jesús de la Salud. Fue realizado por José Manuel Rodríguez y Fernández-Andes en 1938.

El paso del Cristo es de estilo neobarroco. La policromía fue realizada por Guillermo Bonilla. Fue donada la imagen por la familia Peinado.

Representa un Nazareno con la cruz al hombro en la que se hace una reinterpretación personal de la obra perdida a la que se otorgan rasgos faciales gitanos. Su postura es erguida y con actitud itinerante, e inclina levemente la cabeza hacia abajo.

Agradecemos que nuestro Presidente Reverendo Mn. Josep Queraltó, oficiara conjuntamente con el Reverendo de esta Hermandad Sacramental la Misa el domingo. Gracias por este momento especial de la Eucaristía.

Agradecimientos

Para finalizar este artículo queremos dar las gracias a estas tres Cofradías Católicas ya que pudimos admirar y venerar sus preciosas imágenes religiosas y reconocer la inestimable labor de las Juntas de Gobierno en el desarrollo y buen hacer de las Hermandades que nos acogieron en sus sedes canónicas. Transmitan a sus respectivas Juntas nuestra más sincera enhorabuena.

Es digno de alabanza el servicio de asistencia social, la bolsa de caridad que disponen y como se reúnen incansablemente para ayudar a los más desfavorecidos. Con asistencia Psicosocial ayudando a las personas mayores en situación de abandono o soledad; información y asesoramiento en relación a la educación de los hijos; asistencia a personas en riesgo de exclusión social; asistencia a mujeres y madres en situación de riesgo; información y tramitación de ayudas

sociales, información y asesoramiento en situaciones de dependencia, así como muchas otras obras de caridad.

Agradecemos el magnífico trato que nos dispensaron, por todas la atenciones recibidas, por acompañarnos en las visitas. Gracias por su presencia y también a todas las personas que ayudaron con su colaboración con un gran sentimiento cofrade.

Por último no podemos obviar nuestro agradecimiento a Don José Luís Barranco y a su esposa, ya que sin él esta visita no se hubiera realizado. Nos faltan palabras para expresarle nuestro más profundo agradecimiento, por la magnífica organización y por todos sus desvelos para que la visita resultara perfecta, por arroparnos en todo momento y acompañarnos donde fuimos y visitamos.

También tenemos el deber de dar las gracias a Don Alejandro Arola por contactar con su amigo Don. José Luís Barranco. Con todos ellos pudimos visitar la insigne ciudad de Sevilla y admirar y venerar las maravillosas imágenes que desfilan durante la Semana Santa.

Nunca olvidaremos este viaje.

M. Antònia Blanco Segura

García de la Concha, Federico. Real, Ilustre y Fervorosa Hermandad Sacramental, Ánimas Benditas y Cofradía de Nazarenos de Nuestro Padre Jesús de la Salud y María Santísima de las Angustias. En: *Nazarenos de Sevilla*. Sevilla: Ediciones Tartessos, 1997.

Hermandad de la Esperanza de Triana. En: Wikipedia La enciclopedia libre. Disponible en: https://es.wikipedia.org/wiki/Hermandad_de_la_Esperanza_de_Triana

Hermandad de la Macarena (Sevilla). En: Wikipedia La enciclopedia libre. Disponible en: [https://es.wikipedia.org/wiki/Hermandad_de_la_Macarena_\(Sevilla\)#Referencias](https://es.wikipedia.org/wiki/Hermandad_de_la_Macarena_(Sevilla)#Referencias)

Hermandad de la Macarena [web oficial]. Sevilla: Real, Ilustre y Fervorosa Hermandad y Cofradía de Nazarenos de Nuestra Señora del Santo Rosario, Nuestro Padre Jesús de la Sentencia y María Santísima de la Esperanza Macarena, 2017. Disponible en: <https://www.hermandaddelamacarena.es/>

Hermandad de los Gitanos (Sevilla). En: Wikipedia La enciclopedia libre. Disponible en: [https://es.wikipedia.org/wiki/Hermandad_de_los_Gitanos_\(Sevilla\)](https://es.wikipedia.org/wiki/Hermandad_de_los_Gitanos_(Sevilla))

Hermandad Sacramental Esperanza de Triana. [web oficial]. Sevilla: La Hermandad, 2015. Disponible en: <http://www.esperanza-de-triana.es/>

Hermandad Sacramental Los Gitanos [Web oficial]. Sevilla: Hermandad de los Gitanos, 2020. Disponible en: <https://www.hermandadde losgitanos.com/>

María Santísima de las Angustias Coronada. En: Hermandad Sacramental Los Gitanos [Web oficial]. Sevilla: Hermandad de los Gitanos, 2020. Disponible en: <https://www.hermandadde losgitanos.com/maria-santisima-las-angustias-coronada/>

Nuestra Señora del Rosario. Basílica de la Esperanza Macarena. Portal Rafaes. 2002-2020. Disponible en: <http://www.rafaes.com/glorias-rosario-macarena0.htm>

Real, Ilustre y Fervorosa Hermandad y Cofradía de Nazarenos de Nuestra Señora del Santo Rosario, Nuestro padre Jesús de la Sentencia y María Santísima de la Esperanza Macarena. En: La Hornacina. Disponible en: <https://web.archive.org/web/20090423004754/http://www.lahornacina.com/cofradiassevillamacarena.htm>

Síntesis histórica. En: Hermandad Sacramental Esperanza de Triana. [web oficial]. Sevilla: La Hermandad, 2015. Disponible en: http://www.esperanza-de-triana.es/112_sintesis-historica.html

La Junta Directiva de la Congregació de Senyores sota la Invocació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist i de la Mare de Déu de la Soledat, reunida en sessió ordinària el dia 12 de setembre de l'any 2019, va acordar atorgar el Premi de la Fidelitat de la Congregació a la Sra. Montse Salvadó Carrasco. Aquest acte està organitzat per l'Agrupació d'Associacions de Setmana Santa de Tarragona.

La Sra. Montse Salvadó Carrasco va néixer a Tarragona el 2 de desembre de 1982.

La seva formació acadèmica:

Tota l'escolarització l'estudià al Sagrat Cor de Tarragona, des del 1984 fins al 2000. L'any 2000 començà els estudis de Filologia Catalana a la Universitat Rovira i Virgili i els acabà el 2004. El 2005 cursà el postgrau de Correcció i Qualitat Lingüística a la Universitat Autònoma de Barcelona; també el 2005 superà el certificat d'Aptitud Pedagògica realitzat a l'Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat Rovira i Virgili. El 2008 començà el màster d'Estudis Superiors de la Llengua, Literatura i Cultura Catalanes, que acabà el 2010.

La seva trajectòria professional:

Des del 2006 fins al 2011 treballà al Centre de Normalització Lingüística de Tarragona impartint diferents cursos de català per a adults; també el 2006 començà a treballar per al Departament d'Educació com a professora d'ensenyament secundari. El 2011 es va treure l'oposició de professora d'ensenyament secundari. Actualment treballa a l'Institut de l'Arboç.

Des dels tres anys fins a l'any passat ha acompanyat la Mare de Déu de la Soledat, primer il·luminant-la i a partir dels vuit anys com a membre de la Banda del Pas de la Verge de la Soledat.

L'any 1992 va començar a repicar, fet que va propiciar que uns anys després esdevingués la cap de la Banda de la Mare de Déu de la Soledat.

Molta gent sap que el seu pare era el cap dels portants de la Mare de Déu de la Soledat.

En la seva acurada tasca també l'acompanyaven i l'ajudaven part de la seva família, en especial, la seva germana Araceli.

Aquest sentiment familiar el van voler traslladar a tots i cadascun dels membres de la Banda i dels portants.

Pare i filla han treballat de manera conjunta durant 25 anys intentant any rere any que el pas llúis en la seva màxima esplendor i la Banda millorés en qualitat musical.

El dia que Joan Salvadó va anunciar que abandonava el càrrec de cap dels portants de la Mare de Déu de la Soledat, la seva filla va decidir que l'any següent deixaria el càrrec de cap de la Banda, ja que sense el seu pare no tenia sentit continuar; era una feina que sempre havien fet tots dos plegats. Així doncs, el volia deixar tal com aviat entrat, sent un membre més. I així ho va fer.

La Congregació de Senyores de la Mare de Déu de la Soledat li concedeix aquest premi en agraïment a la seva brillant tasca durant tants anys i també per l'amor que sempre ha demostrat a la Mare de Déu. Alhora, agraeix a tota la seva família la dedicació i el treball desinteressat que han realitzat pel bé de la nostra Congregació.

Li entreguen el premi el president, Dr. Josep Queraltó Serrano, i la priora de la Congregació, Sra. Maria Dolores Nolla Tapias.

Portants i Banda DE LA MARE DE DÉU DE LA SOLEDAT _____

PORTANTS: ALFREDO GONZÁLEZ, EDGAR SÁNCHEZ, FEDE ROSILLO, JAUME PIJOAN, JAVI PUEYO, JOAN SALVADOR “JANOT”, JOAN SERRA, JORDI OLIVE, JOSEP FERRÉ, MIGUEL ÀNGEL ALABART, PILI GÁZQUEZ, VICENÇ ROIG, ALBERT HERNÁNDEZ, ALBERT S.S., ÀNGEL ALEXANDRE, ANTONI PONS, BORJA SASTRE, DAVID GARCIA, ENRIC ZAPATER, FAUSTI GARCIA, FRANCESC PRECIADO, J. ENRIC BRIÀ, JOAN FORTUNY, JORDI MALLAFRÉ, JORDI ROMEU, JORDI SALVADOR, JORGE MARTÍNEZ “PITT”, JOSE ANTONIO CARRASCO, JOSEP ROVIROSA, LLUÍS MALPARTIDA, LLUÍS RABASÓ, MANEL GARCIA, MAURICI PRECIADO, VICENÇ ALEXANDRE, VICENÇ BASORA, GABRIEL MOLINA.

BANDA: ARNAU GARCIA, ADRIÀ FERNÁNDEZ, ADRIÀ OLIVÉ, ÀFRICA SUMOY, ALEX CABRÉ, ANAN CASTELL, ARAN ESQUERRÉ, BIEL MOLINA, CARMEN JIMÉNEZ, CRISTIAN MOLINA, DANIEL CONESA, DAVID ESCARRÉ, DAVID OLIVENZA, EDUARD GARCIA, ELIA SUMOY, ELOI MIRALLES, IVÁN ACOSTA, JOLI ALABART, JORDI QUERALT, JUDITH GARCIA, LAURA MALLAFRÉ, MAGÍ PIJUAN, MANEL CORTÉS, MARC NEGUILLO, MARIA ROIG, ABRIL GONZÁLEZ, MARINA MOLINA, NEUS MOLINA, MARTA NADAL, MONTSE MALLAFRÉ, NAIARA SÁNCHEZ, ORIOL GARCIA, RAMÓN BATISTA “MON”, TONI CORTÉS. Estandart de la Banda SARA CRUZ i CELIA GIMÉNEZ.

Acompanyants de la banda: GEMMA ÀLVARO i CARMEN GIMÉNEZ.

Al llarg dels segles s'ha parlat molt del Calvari, Maria al peu de la creu i del seu dolor veient com el seu estimat Fill patia una ignominiosa i injusta mort. Maria va viure aquest dolor, el va presenciar en primera persona perquè era allí, al peu de la creu, només acompanyada per Joan, el deixeble estimat. En aquells moments, Maria va viure i va sentir dins el seu cor el dolor més gran que pot sentir una mare, el de veure morir el seu fill. És d'aquest dolor que al llarg de la història se n'ha parlat i escrit molt. La poesia, la literatura religiosa i mística, les predicacions, han donat molts exemples del que va ser allò que Maria va sentir al peu de la creu. Així va sorgir una pregària plena de sentiment, l'*Stabat Mater*.

Stabat Mater Dolorosa és una seqüència gregoriana llatina del segle XIII dedicada a Maria. És un dels poemes més impactants de la literatura medieval. És una meditació sobre el sofriment de Maria durant la crucifixió de Jesús. El text, que es basa en la profecia de Simeó, esdevé una invitació èpica i lírica alhora a compartir el patiment de la Mare de Déu per la mort de Crist, el seu Fill. Es pot dir que la intensitat del text i la sonoritat planyívola de la melodia i dels ritmes i la rima llatins són els factors que van assegurar la pervivència de la seva forma gregoriana al llarg dels segles. Aquest poema fet pregària consta de 20 estrofes de tres versos cada una i s'agrupen de dues en dues. Les primeres estrofes, de la 1 a la 4, contenen la descripció de la Mare de Déu al peu de la creu. Les estrofes de la 5 a la 8 descriuen la compassió del cristià. Les estrofes de la 9 a la 15 parlen del fet de compartir el sofriment de la Mare de Déu. Les estrofes finals, de la 16 a la 20, ens mostren el sofriment com a salvació.

Contemplem un fragment d'aquest poema pregària, només les quatre primeres estrofes, que són les que parlen de la Mare de Déu al peu de la creu :

- 1) *Stabat Mater dolorosa*
Iuxta crucem lacrimosa
Dum pendebat Filius
- 2) *Cuius animam gementem*
Contristatam et dolentem
Pertransivit gladius
- 3) *O quan tristis et afflicta*
Fuit illa benedicta
Mater unigeniti !
- 4) *Quae moerebat et dolebat*
Pia Mater, dum videbat
Nati poenas incliti

[...] El poema pregària continua fins a completar l'estrofa número 20.

També la música, com a disciplina que evoca sentiments, ha volgut inspirar-se en aquesta pregària. Molts compositors han fet de la pregària plena de dolor una obra musical. Així, Vivaldi, Rossini,

Dvorak, Brotons i molts altres, al llarg de segles d'història musical, han compost bel·les peces musicals sobre aquest text llatí. Però com passa amb totes les coses que fan els homes, sempre n'hi ha una que està feta amb més passió, amb més sentiment. L'*Stabat Mater* del compositor Giovanni Battista Pergolesi destaca per damunt d'altres composicions musicals d'una manera clara i s'ha convertit en el més popular de tots els *Stabat Mater* que s'interpreten durant aquests dies de Quaresma i Setmana Santa.

La composició musical de Pergolesi està pensada i composta per a dues veus femenines (soprano i contralt) i un petit grup instrumental. El compositor expressa el dolor, l'angoixa, el patiment, la ràbia d'una mare al costat del seu fill agonitzant. Però tot aquest dolor està tan ben expressat a la partitura, les notes flueixen amb tanta harmonia que els més cèlebres crítics musicals coincideixen a dir que l'*Stabat Mater* de Pergolesi té en les seves notes una mirada de futur. Sembla dir que el dolor no és per sempre, que és temporal perquè ens espera la vida eterna. En aquesta composició hi ha esperança, certament que hi ha també dolor i plors, però són transitoris perquè ens espera el goig etern, la plenitud de vida a la Glòria al costat de Jesucrist i la seva mare, Maria.

Mare de Déu del Peu de la Creu.

Aquesta peça s'ha convertit, amb el temps i l'opinió del públic en la composició musical més coneguda i destacada d'aquest compositor italià que va morir jove, però que deixà per a la història de la música altres peces com diverses òperes i composicions per a música de cambra.

Per acabar, cal recordar que quan parlem dels dolors de la Mare de Déu pel patiment, agonia, i mort del seu Fill Diví, a aquesta pregària dolorosa se li contraposa l'*Stabat Mater Speciosa*, pregària alegre que manifesta el goig de la Mare de Déu després del naixement de l'infant Jesús.

Josep Ciurana Moncusí

*Congregant R.V. Congregació Puríssima Sang N.S.J.
Ex-portant del Pas de la Mare de Déu de la Soledat*

Enguany, segurament que per les circumstàncies personals que estic vivint, volia compartir amb vosaltres una reflexió sobre un element que les persones valorem força: *la companyia*.

He tingut i tinc la vivència continuada de dedicar bona part del meu temps al cuidatge de dues persones molt properes: la mareta i el meu marit. És evident que en aquest escenari sofrent complex, per tirar endavant es necessita suport logístic, sanitari, afectiu... i tot això ho trobes en un bon grau de qualitat a les residències i als centres de dia.

Fins ara, tot aquest món me'l mirava de lluny. No m'afectava directament. No hi tenia contacte. Però quan el vius ahir, avui i demà, veus que la concepció que tens de les coses, de les relacions humanes va canviant i també la perspectiva que tenies del món.

El familiars de les persones residents compartim temps, angoixes, anhels, sofriment, neguits... i també —per què no dir-ho— detalls alegres, personals, familiars de la nostra vida que ens fan viure en conjunt situacions comunes. En síntesi: ens fem *companyia*.

Aquesta companyia fa que la creu no pesi tant ni sigui tan feixuga de portar-la. Ara bé, això no vol dir que aquesta *companyia* faci les persones que la practiquen ni uniformes ni homologables. Cadascú manté la seva forma de veure les coses i defensa amb respecte la seva posició i les seves creences davant de la vida.

No es tracta de fer força i estar junts per guanyar el món, ni de tenir èxit ni prestigi sinó de compartir la pau interior, la llibertat, la capacitat de servir els altres, l'esperança...

El sofriment i la renúncia no tenen sentit en ells mateixos si no és per ser més lliures i estimar millor. Malaltia i mort, doncs, ens fan sentir els límits de la nostra vida.

On podem trobar prou fe per no quedar-nos destruïts per aquest destí que sembla inexorable? Jesús ens invita a confiar-hi contra tota evidència : “La teva fe t'ha salvat” o bé “tinguis fe i no tinguis por”, per més que la gent no entengui la nostra esperança.

És important ser al món, assumint-ne els goigs i els sofriments, adaptant-nos a les diverses maneres d'entendre'l, amb els seus diferents llenguatges i costums per tal de trobar camins de diàleg. I alhora no perdre'ns acomodant-nos als criteris d'aquest món, deixant de ser *sal i llum* i renunciant a la nostra identitat.

Els criteris de poder del món s'oposen als criteris del Regne i no és fàcil adaptar-nos-hi mantenint l'Evangeli com a nord de la nostra vida. Només podem copsar l'entrega de les persones amb el cor. Només Déu coneix el fons de tots nosaltres. Massa vegades anem molt distrets i se'ns passen per alt moltes coses.

La *companyia* dels qui són viatgers com tu, en la mateixa ruta, vivint circumstàncies molt iguals, fa que sigui un bé molt preuat. Aquesta és la visió des del vessant humà.

En un altra dimensió, cercar la *companyia* de Déu i interioritzar-la fa molt més lleuger el camí difícil i pedregós pel qual ara mateix transitem.

Jesús és l'aire fresc, l'alleujament i el descans del nostre món, que tan sovint presumeix de no necessitar Déu.

Santa Teresa ho expressa amb contundència:

“Qui té Déu ho té tot. Amb Déu en tenim prou”

Amb aquest ànim, el de sentir-nos junts i fermes, vull demanar a la Verge de la Soledat que ens acompanyi en els moments de tribulació i tristor. A més, nosaltres, tot el nostre grup, ens oferim a fer-li costat, suport i *companyia* quan el Divendres Sant surt a la Processó del Sant Enterrament, sola, trencada pel dolor de la pèrdua del seu Fill estimat.

Que la Verge de la Soledat ens *acompanyi*!

Bona Pasqua!

Sílvia M. Sancho i Roca
Congreganta de la Soledat
Vicegerent de la URV
Setmana Santa de l'any 2020

Quaranta anys del robatori

AL MUSEU DIOCESÀ DE TARRAGONA (1980-2020)

El 8 de març d'aquest any farà quaranta anys del robatori que va patir el Museu Diocesà de Tarragona, un dels fets més tristos i negatius de la seva existència. Com es va saber més tard, els dies previs el lladre havia visitat el museu com un turista normal, acompanyat d'una dona i d'una nena amb les quals convivia. Va fotografiar des de tots els angles les obres que després robaria, i també va aprofitar per dibuixar plànols de les sales on marcava els accessos i les sortides.

La nit del dissabte 8 al diumenge 9 de març de l'any 1980 els lladres (van ser dos) van accedir al jardí de Santa Tecla la Vella des del carrer de Vilamitjana (actual de les Coques). Amb l'ajut de dues escales d'alumini amb esglaons de fusta, unides amb diversos rotlles d'esparadrap, van pujar fins al finestral central de l'absis de la capella del Corpus Christi, van trencar el vitrall inferior i hi van penetrar despenjant-se amb una corda de niló de 10 metres de longitud. Van saber aprofitar l'oportunitat, ja que bufava un vent molt fort que apaivagava els sorolls. Ningú no els va veure ni els va sentir. Sabien perfectament el que buscaven, ja que havien triat els elements que es volien emportar.

Van trencar la gran vitrina que es trobava a l'absis de la capella i en van prendre tot el contingut. Eren les peces més precieuses de la col·lecció de l'argenteria litúrgica. Nou creus processionals datades entre els segles XII i XVI, entre les quals hi havia dues d'argent, dues de bronze, dues de fusta recobertes de planxes de plata, dues de fusta recobertes de planxes de bronze i una amb esmalts. Una creu processional de cristall de roca muntada en una ànima de ferro, del segle XVI. Una veracreu de plata del segle XVI. Dos calzes de plata gòtics dels segles XV i XVI. Dues píxides de plata gòtiques, del segle XVI. Una custòdia de plata del segle XVI. Dos encensers de plata i un de bronze, del segle XVI. Dues navetes de plata del segle XVI. Dos reliquiàries gòtiques. Un joc de canadelles barroques. Dues imatges petites de la Mare de Déu del Roser de plata, barroques. Vint-i-nou portapaus de plata i bronze, del segle XVI al XVIII. Les plaques esmaltades amb escenes de miracles eucarístics, que en origen havien decorat la custòdia processional modernista. Una imatge de l'infant Jesús d'ivori dels segles XVII-XVIII, de factura filipina. Una arqueta italiana de fusta, ornamentada amb plaques d'ivori, del segle XVI. D'una altra vitrina van prendre dos plats petitoris del segle XVII, una petita imatge de la Mare de Déu, del segle XVII, i una altra imatge petita de santa Tecla, que procedia del conjunt del Sant Crist del cor, del segle XVI. També diversos fulls amb inicials miniades, d'un cantoral manuscrit de pergamí, dels segles XVI-XVII.

A continuació van serrar el forrellat de la reixa de l'absis i van accedir a la sala. Van arrencar quatre compartiments del retaule de Sant Bartomeu, procedent de l'ermita de Sant Bartomeu d'Ulldemolins, del segle XIV. Van prosseguir rebentant el pany de la porta que condueix cap a les avantales de la sala capitular. Allà van despenjar una taula gòtica amb l'escena de sant Miquel arcàngel vençant el dimoni, procedent d'Alió, del segle XV. Al segon vestíbul van forçar el pany de la vitrina on es custodiava l'arca del Monument del Dijous Sant realitzada per Gaspar Arandes al segle XVII. Potser tenien pressa o no van poder prendre-la, així que només van arrencar la creu del cim i una de les figures dels soldats. Per poder sortir desmuntaren els panys de la porta de la capella del Corpus Christi i recorrent les galeries del claustre van accedir a la gran porta ferrada que comunica amb el carrer de la Mare de Déu del Claustre. També van desmuntar el pany de la porta i van poder marxar. En total, es van emportar vuitanta-sis objectes, valorats en 47 milions de pessetes. Els danys materials es van valorar en 35.000 pessetes.

Creu processional de bronze, amb esmalts i caboixons encastats. Procedent de l'església parroquial de Renau. Segle XIV. Robada el 1980.

Fig. 2. Creu processional de bronze, amb caboixons encastats. Procedent de l'església parroquial de Fareña. Segle XIV. Robada el 1980.

Quan es va descobrir el robatori, el diumenge 9 de març al matí, els responsables del museu van haver de superar la seva enorme aflicció per col·laborar amb la Brigada de la Policia Judicial, a fi d'establir una relació dels objectes robats. Al principi les investigacions policials no oferiren gaires resultats. Es va investigar si els materials emprats, l'escala, l'esparadrap i les cordes, s'havien adquirit en algun establiment de Tarragona o en altra població. Una pista important eren les empremtes de calçat esportiu al terra de la capella, que corresponien a diverses persones. Des del primer moment es va deduir que els autors haurien estat joves, ja que era necessària molta agilitat i força per accedir a l'interior despenjant-se amb la corda.

Aviat el *modus operandi* i altres indicis van dirigir l'interès de la policia cap a René-Alphonse-Guislain van den Berghe, conegut com Erik el Belga. Aquest individu va ser un dels lladres d'obres d'art més actius del segle XX. Nascut a Bèlgica el 1940, *connaissanceur* d'art, pintava, restaurava i falsificava obres d'art. De molt jove va descobrir que el patrimoni artístic religiós era un filó i que moltes ermites, parròquies, monestirs i petits museus eclesiàstics custodiaven obres d'art úniques, però guardades amb poques o nul·les condicions de seguretat. Ell mateix va confessar haver-hi perpetrat uns sis-cents robatoris a onze països, on havia robat unes sis mil obres d'art, però es considera que les xifres potser són exagerades. Entre 1979 i 1981 va «treballar» intensament a Espanya: Navarra, Osca, Burgos, Palència, Càceres, Morella, etc. A Catalunya va perpetrar robatoris a Artesa de Lleida, Banyoles, la Vall d'Aran, Vilanova i la Geltrú, Martorell, Olot i altres llocs.

Erik el Belga va ser detingut i una part de les obres robades al Museu Diocesà es va recuperar gràcies a la intuïció i la perspicàcia de Mn. Salvador Ramon i Vinyes, de grata memòria per als tarragonins. A l'inici de l'any 1982 un expert en obres d'art s'havia posat en contacte amb ell i li va dir que tenia tractes amb un individu que li havia ofert diversos elements, que a l'expert li semblaren sospitosos. La descripció física que va fer d'aquella persona va portar Mn. Ramon a identificar-lo amb Erik el Belga, sobre el qual requieien les sospites d'haver estat l'autor del robatori al museu. Mn. Ramon va avisar la policia, que amb la col·laboració de l'expert va localitzar la ubicació d'Erik el Belga i el va vigilar.

Finalment va ser detingut el 28 de gener de 1982 a Sitges, on vivia en un apartament, pel Grup de Delictes contra el Patrimoni Artístic de la Brigada Central de la Policia Judicial. En el moment de la detenció portava una bossa amb els estris que utilitzava per als robatoris. L'acompanyava altre ciutadà belga, Gentil Alphonse Pennerwarert, de 28 anys, que formava part de la banda i també va ser detingut; portava una documentació personal falsa que l'identificava com a germà d'Erik el Belga. Pennerwarert vivia en un hotel de Castelldefels. Altres membres de la banda eren un antiquari de Sitges, dos antiquaris alemanys i un altre de valencià. A Erik el Belga se'l va acusar de robatori i als altres, de receptació. El sumari referent als fets de Tarragona va ser instruït pel jutjat número 4 de l'Audiència Nacional. A banda del robatori de Tarragona, tenia pendants d'instrucció altres onze causes judicials.

De les investigacions policials i de les declaracions es va deduir que el robatori de Tarragona l'havia comès ell mateix, en companyia del seu còmplice Pennerwarert. Al judici Erik el Belga va negar haver-hi participat, argumentant que ja tenia 40 anys i que la seva salut «delicada» l'hi hauria impedit fer el salt per accedir a la capella. El fiscal, que demanava deu anys de presó per a ell i onze anys per als seus còmplices, sostenia que una part considerable del botí s'havia venut a un dels antiquaris alemanys, el qual hauria enviat els objectes a Bèlgica mitjançant una empresa de transports internacional. Una altra part es va portar fins a València i va ser venuda a l'antiquari que col·laborava amb ell. Una de les peces que es van vendre a València va ser la taula de sant Miquel, a la qual se li havia retallat la inscripció de la part inferior, *Sant Michael ora pro nobis*, per evitar-ne la identificació. Els compradors, segons sembla, la van adquirir de bona fe, ignorants del seu origen.

Empresonat, el lladre va al·legar problemes de salut i va ser portat a un hospital. En un moment de descuit dels seus vigilants, es va despenjar per una finestra amb l'ajut dels llençols del llit, cosa que va fer molt àgilment malgrat el que havia declarat al judici. Al carrer i en pijama va agafar un taxi i es va escapar, però va ser detingut tres hores més tard. Va complir només tres anys de presó perquè va arribar a un acord amb les autoritats judicials, mitjançant el qual col·laboraria en el retorn de les obres robades a canvi de la seva llibertat. Sempre va assegurar cínicament que molts dels robatoris els havia fet per encàrrec dels mateixos propietaris de les obres. L'any 2012 fins i tot va publicar la seva autobiografia, titulada *Por amor al arte*.

Quan Erik el Belga va començar a informar la policia judicial espanyola, en col·laboració amb la Interpol, es va localitzar una gran part dels objectes robats a diversos dipòsits d'Espanya i a altres cinc situats a Holanda, Bèlgica i Alemanya Occidental. L'actuació de les autoritats dels països esmentats va ser clau en la recuperació i el retorn de moltes de les obres. Un cop recuperades

Arqueta. Possiblement realitzada a Gènova, al taller dels Embriacchi. Fusta de banús i os. Segle XVI. A la part inferior hi havia dotze parelles que representaven figures mitològiques i a la coberta, quatre àngels amb escuts. En origen es tractava d'un regal de noces. Quan va arribar a l'església parroquial de Riudoms se li va donar un ús litúrgic. Robada el 1980.

les obres, unes tres-centes, les corresponents a Tarragona van retornar el mes de març de 1984, però no hi eren totes: només van venir la creu i el soldat de l'arca del Monument, dues de les creus processionals, el reliquiari ostensori de coure del segle XVI, el reliquiari de plata, la custòdia de plata del segle XVI, tres encensers, dues navetes, el calze gòtic, les canadelles, les dues píxides gòtiques, dinou portapaus i un plat petitori. També es recuperaria la taula de sant Miquel.

El retaule de Sant Bartomeu es va poder recuperar més tard, in extremis, quan estava a punt de ser subhastat a la casa Sotheby's de Londres. Havia arribat a aquella institució mitjançant uns marxants suïssos. Erik el Belga havia retallat i envernissat les taules, les quals s'anunciaven a la subhasta com si fossin originàries de Bohèmia. D'entre les obres perdudes, que sens dubte actualment formen part de col·leccions privades, cal destacar algunes d'exceptionals, com les creus processionals del segle XIII, la imatge d'ivori de l'infant Jesús o l'arqueta italiana decorada amb plaques d'ivori. Només ens queda el consol de pensar que estaran ben cuidades i que possiblement els seus actuals propietaris són absolutament aliens a l'origen autèntic de les obres.

Sofia Mata de la Cruz
Directora del Museu Diocesà de Tarragona

La litúrgia de vestir la Mare de Déu DE LA SOLEDAT

El temps de la lluna de Nissan a Tarragona té cerimònies íntimes que preserven les essències. Vestir la Mare de Déu de la Soledat és un viatge delicat i únic en el temps, inimaginable si les mans que el fan possible no estiguessin mogudes per la fe, si els cors que el fan bategar no atresoressin l'amor. Històricament les majorales eren les encarregades, en la penombra matinal de l'esglesiola de Natzaret, d'oficiar aquest ritus. Ho feien cercant el millor moment perquè les altres confraries que, com l'Ecce Homo o el Descendiment, hi desaven els seus misteris no coincidissin. Eren les custòdies de la roba i de l'aixovar de la Senyora dels dotze estels, així com de les tovalles de l'altar de la plaça del Rei.

Avui en el ritus les majorales no estan soles sinó que hi participa tota la Junta de la Congregació de Senyores de la Soledat, arrossegada per un magnetisme excepcional, allunyat de les èpoques en què a algunes dones solteres se les titllava, sorneguerament, d'haver-se quedat per vestir sants. L'escenari ja no és Natzaret. L'antiga Casa del Degà de la Seu, la màxima autoritat del Capítol de la Catedral, avui la seu de del Col·legi d'Enginyers, al carrer de les Escrivanies Velles 6, n'acull l'herència. Però el ritual segueix conservant totes les aromes del perfum més nostrat de la Passió antiga, aquella en la qual la Mare de Déu és el personatge icònic que ens acompanya i ajuda a comprendre el misteri de la mort de Jesucrist, el del Fill robat pels poders religiosos, civils i militars a la Mare.

És el dimecres previ al Divendres de Dolors. Des de Natzaret es trasllada l'aixovar de la Reina de la Soledat cap al carrer de les Escrivanies. Aquesta indumentària ha crescut fruit de les donacions i els oferiments de les congregantes pietoses. «A la Mare de Déu se li regala per devoció, com a agraïment, per tradició, com a fruit d'una promesa plena d'amor i sentiment», confessen les senyores vestidores de la Soledat. «Les donacions han anat en augment», prova de la cada cop més gran capacitat d'atracció del personatge que clou la tridentina Processó del Sant Enterrament de Tarragona. Ho saben prou perquè algunes són congregantes des que van néixer, com Claustre Sevil; des de ben petites, amb deu anys, com l'actual priora, Dolores Nolla, o com Montse Amigó; o des de la plena joventut, als divuit, com Yolanda Roca.

Ordre heretat

Les Senyores la vesteixen segons un ordre après per tradició oral i que entre totes, generoses envers al seu preuat tresor, ens ajuden a posar sobre el paper. Maria Antònia Blanco o Joana Carrasco també porten dècades a la Soledat, i entre totes custodien aquesta impagable saviesa patrimonial. Primer de tot es col·loquen les faldilles que cobriran les costelles del pas, hereves dels primitius i senzills baiards sobre els quals sortia al carrer la primigènia Verge plorosa.

La segona fase se centra en la figura de la nostra protagonista celestial, humanament calçada amb humils sandàlies. A la imatge de vestir, popularment denominada aquí de cap i pota i en terres andaluses *de candelero*, se li ha retirat la roba que durant tot l'any exhibeix dins la vitrina de la sala de juntes de Natzaret. La sempre economia fràgil de les confraries feia que sovint s'encarreguessin figures només amb el cap, les mans i els peus. Les robes fan augmentar el realisme del drama de Jerusalem i donen vida a les imatges, que davallen fins a la més absoluta humanització per accentuar l'efecte barroc del moviment a coll dels homes i dones ubicats sota el misteri.

*Vestint la Mare de Déu a la dècada dels 90, a l'església de Natzarret. Arxiu Sodedat.
Pàgina anterior, vestint la Mare de Déu al Col·legi d'Enginyers any 2014. Arxiu Daniel Pallejà*

Amorosament les vestidores li netegen la bella cara i les mans tremoloses perquè no quedi ni el més mínim rastre de la pols amenaçadora. Quan la il·luminació era amb ciris, la faç se li ennegria. Desvestida i sobre el pas, les Senyores, enfilades com genetes urbanes, s'asseguren que la posició dels braços i de les mans sigui la idònia per assolir l'estètica buscada.

Aleshores li posen les enagües, unes de les peces que expliquen l'estimació que les tarragonines senten per la Mare. «És un honor col·locar-les-hi», confessen. Detalls pregons com que siguin regalades com a agraïment per un guariment, o d'altres de formals com que n'hi hagi de brodades amb fil d'or, envaeixen amb una marea de nostàlgia la intimitat de la cerimònia de les vestidores del dol de Parasceve.

A continuació arriba el moment de recobrir la Soledat amb el vestit de vellut vermell, que va agafat amb Velcro per l'esquena de la imatge. El delicat faixí de tres plecs el corda i l'assegura per la cintura. Llavors és hora de disposar les tires, elaborades amb funcional material de persianes, sobre les quals després s'estendrà el llarguíssim manto. Els andalusos les denominen *el pollero* per l'aspecte d'entramat que té. Malgrat la percepció castellana del mot *manto*, apareix documentat en català des dels primers anys del segle XIV, en la baixa edat mitjana. També posaran la buata, un enginy escènic que, amagat sota el mantell, servirà per dotar-lo de la volada necessària que impregna d'elegància i de majestat la Mare de Déu.

Però abans de desplegar-lo, les vestidores participen en l'exquisit instant de guarnir-la amb la mantellina, la peça preciosa de roba fina o blonda que recobreix els cabells i emmarca el rostre, amb la qual les dones es cobrien el cap i l'esquena per anar a missa i a altres funcions religioses. Fa 16 anys que Maria Antònia Blanco la subjecta amb dolces agulles i amb una precisió envejable. La cerimònia és una simfonia barroca de detalls com els *manguitos* de punta de Chantilly, la delicadesa d'aquests punys de blonda que emergeixen tímidament per sota de les mànigues del vestit. Antigament, dels *manguitos*, a Tarragona en deïem «maneguins», segons recullen els estudiosos Francesc de Borja Moll i mossèn Antoni Maria Alcover en el seu *Diccionari català, valencià, balear*. De la mateixa manera, les vestidores tindran cura per tal que, per sota de les faldilles de la indumentària vermella, surti una miqueta de punta.

Arribem a l'erupció final d'aquest volcà de sentiments personalíssims, inconfessables, herència de generacions que les observen, d'ulls anhelants de veure'n el resultat, de mots que s'endinsen en l'ànima de les congregantes. Totes les presents s'aferren al manto, que brodaren les monges carmelites de Banyoles, ben conscients que aquell pes del cel s'ha col·locar mil·limètricament, perquè la imatge quedi centrada a la perfecció.

La cirereta final de l'art de vestir és la delicada precisió de posar la segona part de la mantellina, la que tothom veiem des del davant. «És essencial comprovar des de baix, a peu del pas, que la peça no faci ombra a la cara de la Mare de Déu i que tampoc no la tapi massa», ens expliquen amb l'amor de qui estima amb entusiasme la tasca encomanada, que transmetran a filles i netes.

El mocador que duu la Soledat a la mà esquerra és el detall simbòlic que la dota d'humanitat i que les vestidores no poden oblidar. El minúscul teixit servirà per eixugar les llàgrimes que vessen els seus ulls plens de llum alba. Uns ulls que només elles poden contemplar amb una proximitat esfereïdora. En alguns casos, complint promeses de confrades, la imatge duu altres mocadors amagats en diferents parts. Durant tota aquesta litúrgia íntima, les Senyores s'hauran assegurat perquè tot quedi a la perfecció per tal que, després al carrer, no es mogui ni caigui cap peça de roba.

Detall dels punys (manguitos) i el mocador de la Mare de Déu de la Soledat. Foto Fervi.

(Esquerra) Netejant la cara. Foto Daniel Pallejà. (Dreta) La germana M. Rosa Vicenç Casadevall, brodadora del manto, realitzat al 1962. Arxiu Soledat.

Acabat el cerimonial dels teixits sacres, és el torn de col·locar la corona sobre el cap. La Mare de Déu de la Soledat va doblement coronada amb la peça majestàtica i la diadema virginal dels dotze estels. És una faceta reservada per a l'únic home amb una funció específica en el ritual de l'attrezzo marià. Dalt del pas, Rafel Simó ho rebla amb la joia sense oblidar l'imprescindible detall de tancar el clau que la subjecta al cap pel darrere amb un drapet.

Tota aquesta cerimònia, carregada d'un respecte majúscul, no haurà durat menys de quatre hores, plenes, intenses, viscudes. «És un goig poder-hi participar! És un privilegi!», exclamen. La Senyora de la Soledat, lluint la seva bellesa, esperarà Crist en braços de la Pietat i en el Sepulcre jujolià que en el vespre dels Dolors travessaran les Escribanies Velles. La Dolors Fontana, la Montse Gabriel, la Gemma Brunet, l'Helena de Lamoga, la Tere Potau, l'Ana Bozalongo i la Ruth Marquès n'estaran orgulloses.

Retorn a la normalitat

Passada la Pasqua, dimarts o dimecres és el moment de desvestir de la gala la Soledat. Tot i que avui la lluminària del pas ja no és de cera i, per tant, el manto no es taca ni cal treure amb vapor els fruits de les abelles, les Senyores l'estiren sobre la immensa taula de la sala de juntes per raspallar-lo. Si les sortides han anat acompanyades de la pluja, tot i haver-lo tapat amb plàstics, primer caldrà eixugar-lo, i aquest procés necessari no durarà menys d'un mes. Tota la roba es guardarà en caixes de fusta fins a l'any vinent.

Detall de la mantellina de la Mare de Déu de la Soledat. Foto Fervi.

També és el moment del recompte trist del nombre de pedres que, enmig de la gernació dels carrers, haurà desaparegut del manto, signe d'una devoció immensurable. Caldrà encomanar-les al proveïdor de Madrid que les té en catàleg. Les Senyores de la Soledat prendran les tulipes del misteri, peces que encara mantenen la il·luminació ancestral amb cera, cap a casa. La seva neteja posarà punt i final a un ritu que cada any mor per renéixer amb el nou curs.

Les vestidores de l'austeritat continuaran configurant aquest estil tan propi amb un segell molt personal, hereu del pas del temps. Clàssiques en el concepte, sòbries en la posada en escena i enemigues de les estridències, teixeixen aquesta combinació d'art i de fe. La Mare de Déu de Natzaret és atesa per les seves vestidores, fidels a una iconografia definida i inalterable. Quan les seves filles o netes neixen, les apunten a la congregació de les dones que no van poder sortir en la Processó del Sant Enterrament fins a l'any 1979 si no és que s'integraven en el tram de penitents de la Sang. Estan convençudes que algunes coses s'aprenen des del mateix bressol, la discreció, per exemple, que ha embolcallat tota la litúrgia de vestir la Senyora Mare. La quotidianitat reencarnada en aquesta litúrgia ha esdevingut màgica, com la seva feina imprescindible durant centúries, no sols vestint la Soledat, sinó netejant la cera de la vesta del pare, marit, fill o net. D'elles hem après la lliçó de saber aturar-se a temps, de no tocar més allò que ja no admet millora, de deixar descansar allò perfecte en la seva perfecció. Salve, vestidores!

Jordi Bertran Luengo
Universitat Rovira i Virgili, Tarragona

Reflexions

Naixem al lloc que tenim destinat i sense estimació la vida fora un esforç de supervivència. Déu ens ajuda a seguir endavant i l'amor de la Mare de Déu de la Soledat ens ajudarà si som fermes en els nostres sentiments.

“El record de la família de Jesús demana posar en el centre l'amor cristià, amb tota la seva grandesa, delicadesa i exigència”. Aquesta reflexió tan emotiva és del senyor arquebisbe, Dr. Joan Planellas; no us perdeu la “Carta dominical” del *Full Parroquial*, que també surt al diari local. Les seves paraules són tan entenedores i senzilles que penetren al nostre cor.

Estimades confreres, vivim uns temps molt complicats. La Quaresma no ha de consistir en uns dies de solemnitat, més aviat crec que són dies de reflexió, dies piadosos que ens motiven a pregar per la jove descendència, que passa de tot... Reflexionem... De soledat, n'hi ha molta, però ells creuen que amb aquesta manera de viure ja n'hi ha prou, queden convençuts i així ja són feliços...

Si estem defallits, tristos i tensos per tal com es viu al nostre entorn, preguem a la Mare de Déu de la Soledat, que d'ella fluirà l'ajuda que necessitem per fer-nos més forts en la fe i així ens sentirem més solidaris. I aquells a qui els anys els ho permeti es faran més forts per ajudar els necessitats; els que ja no podem, ens queda l'oració per fer pinya.

Esperant la Resurrecció de Jesús crucificat, som conscients de la meravella de la natura que Déu ens ha donat?

M. Rosa Robert Cardona

Dotze estrelles

*La tristesa us acompanya.
El dolor a vós s'aferrarà.
No veieu llum, tot és penombra,
perquè l'han crucificat.*

*Mare de totes les dones,
teniu el cor tot destrossat.
No puc veure les vostres llàgrimes,
ni tan sols per un instant.*

*La soledat es fa deliri
i no trobeu la serenor.
Les llagues del vostre martiri,
no tenen calma per tant dolor.*

*Una corona de dotze estrelles
sempre us il·luminarà.
Us acarona i bressola
i mai sola us deixarà.*

*Reina del cel i terra,
Mare dels que us implorem,
sota la corona d'estrelles
i del vostre Blau mantell.*

*Ressorgireu de l'agonia.
El nostre cor en vós està.
Mai més us sentireu sola,
Verge i Mare de la Soledat.*

Àngels Ferrando Gómez

Capitells, cancells i sarcòfags romans

A LA CATEDRAL, MÉS ENLLÀ DEL SIMPLE RECICLATGE

Joan Menchon Bes

Historiador i arqueòleg

En els programes de 2018 i 2019 parlarem d'una sèrie d'elements arqueològics d'època romana que en temps medievals es van moure per causes que anaven més enllà del simple reciclatge de la pedra. El primer era part d'un capitell del Fòrum de la Colònia, que es va convertir en la pica baptismal de l'església del vilatge de Sant Julià dels Mongons. Després, d'un seguit d'inscripcions del mateix Fòrum que es van reutilitzar en diverses tombes paleocristianes de la Necròpolis de Tabacalera. Tot tenia un nexa d'unió: el martiri del bisbe Fructuós i els seus diaques, Auguri i Eulogi, el 259.

La similitud del que va dir sant Julià d'Antioquia quan el van jutjar en temps de Dioclecià (any 304) i el que va respondre Fructuós al governador de Tàrraco (any 259) era el fil conductor per explicar la causa que van anar a buscar un capitell del Fòrum: era el lloc on es va celebrar el judici del prelat tarraconense i els seus diaques, per la qual cosa es convertien en pedres sagrades.

Després una sèrie d'inscripcions del Fòrum de la Colònia, junt a altres elements de la seva arquitectura estudiats recentment per R. Aranda i J. C. Ruiz, van ser també reutilitzats en les tombes de les classes benestants de la Necròpolis paleocristiana, on van ser enterrades les despulles del tres sants tarraconenses. De nou el seu caràcter sagrat com a testimonis immòbils dels fets van motivar aquest reciclatge hierofànic.

Doncs bé, la cosa no acaba aquí.

Capitell jònic del Museu Diocesà de Tarragona, procedència probable de la basílica paleocristiana de Tabacalera.

Tinguem en compte que a partir de finals del segle IV, amb l'oficialització del cristianisme, les ciutats romanes que començaven el camí cap a la medievalització comencen a construir una sèrie d'equipaments vinculats a la nova fe, des de cementiris que es converteixen al cristianisme fins a la construcció d'esglésies funeràries i martirials, seus episcopals, palaus per als prelats etc. En el cas de Tarragona, es construeix el conjunt de la Fàbrica de Tabacs, altrament conegut com la Necròpolis paleocristiana o de Tabacalera. Allí s'hi va construir una basílica martirial / seu episcopal en record a sant Frutuós i els seus diaques. A poca distància hi ha una vil·la suburbana i una basílica funerària amb atri identificable amb un monestir. Entre els dos nodes, un edifici de planta central interpretat com un gran mausoleu també d'aquesta època.

L'imperi romà va acabar com a realitat política amb Odoacre el 476, cosa que no vol dir que s'acabés tot d'un dia per l'altre. De fet, els temps visigots no deixen de ser part de l'evolució històrica del món antic que van cap a l'època medieval, com hem comentat en el cas de les ciutats. I Terracona no n'era una excepció. La ciutat s'anava mutant i el poder eclesiàstic era el referent real de l'organització i vida urbana. Per això, quan acaben els vincles amb l'imperi, l'Església es fa amb espais de representació i poder com es veu a finals del segle V i principis del VI. En efecte, és llavors quan la seu episcopal al Francolí es trasllada a l'antic espai del recinte de culte imperial, on ara tenim la Catedral. Formava part de la seu del *Concilium Provinciae Hispaniae Citerioris* i ja feia temps que s'estava modificant força. Així, de ser un gran espai en tres nivells (Recinte de Culte, Fòrum Provincial i Circ) es va convertir en zona habitada amb el reciclatge dels antics murs, pòrtics i voltes.

Probablement el vell temple d'August al centre de la plaça es va convertir en la nova seu catedralícia, la *Sancta Iherusalem*. Al seu darrere, la gran sala axial del segle I esdevé església funerària

Sarcòfag de Betesda, a la portalada de l'epístola de la Catedral.

a la qual hauríem d'afegir un baptisteri que encara no s'ha localitzat i el palau del bisbe amb el qual es poden relacionar els murs tardoromans del Col·legi d'Arquitectes i també la cisterna del segle VI que hi ha sota les Cases dels Canonges.

Probablement és llavors quan una sèrie de peces són traslladades de la zona de la Necròpolis de Tabacalera al nou recinte episcopal, encara que no és descartable que aquesta acció també tingués lloc a l'edat mitjana amb la restauració de la nova catedral romànica.

No deixa de ser significativa l'escassa presència de grans peces d'arquitectura visigòtica en el nou episcopi. Tan sols tenim elements de dimensions discretes —plaques, creus, cancells— que es poden vincular amb espais litúrgics, però no grans columnes o capitells, la qual cosa porta a suposar que s'estaven reutilitzant els espais amb les decoracions originals, com el cas del temple i la sala axial.

La datació d'aquests canvis urbanístics a cavall dels segles V i VI no acaba de concordar, per exemple, amb dos capitells jònics de finals del segle I V - inicis del V trobats a la Sala Capitular que formen part de les col·leccions del Museu Diocesà. La datació coincideix amb la del conjunt eclesiàstic de la Necròpolis de Tabacalera. Podrien formar part, posem per cas, de l'edifici de la basílica o d'un baldaquí, per exemple. Un altre cas seria un fragment d'inscripció paleocristiana decorada amb una corona que es recicla i torna a decorar en època visigoda com a muntant de cancell, tal vegada d'un altar.

A això hem de sumar una sèrie de sarcòfags romans que certament van poder arribar aquí tant en època visigoda com en temps medievals. En primer lloc, la famosa peça teodosiana de Betesda, sobre la porta de l'epístola de la Catedral. Sumem el sarcòfag de la capella del Sant

Sarcòfag del segle I, que després es recicla per enterrar el soldat Felix Firmidi Cecilià (segle III) i finalment és el vas funerari del canonge Guillem de Banyeres (1303).

Sepulcre o la sèrie recuperada al llarg dels anys a la zona de Santa Tecla la Vella, és a dir, l'espai de l'antiga sala axial utilitzat com a zona funerària en aquella època: el de *Lucius Simmachus*, un amb cartel·la i estries; el de *Iulius Marcius Artemidorus*, al costat d'un altre sense decorar; el de les Nou Muses o el fragment trobat a les excavacions del Col·legi d'Arquitectes, a més d'un seguit de peces de pedra local i sense decoració. La reutilització com a tombes privilegiades a la necròpolis de la nova seu episcopal és més que probable.

Afegim el frontal d'Apol·lo i les Muses que es reutilitza en la tomba dels Rocabertí, la làpida de Constanza d'Olzinelles o un sarcòfag de fabricació romana datat al segle I que al III passa a ser la tomba del soldat Felix Firmidi Cecilià i acaba sent el vas funerari del canonge Guillem de Banyeres (1303).

Un altre cop tenim una causa hierofànica que justifica haver d'anar a buscar aquestes peces a una certa distància, gairebé a 1.600 metres en línia recta: aprofitar pedres sagrades del lloc on van ser enterrats el bisbe Frutuós i els seus diaques, Auguri i Eulogi.

Referències bibliogràfiques

ARANDA, R.; RUIZ, J. C. (2020): "La reutilización de elementos arquitectónicos en contextos funerario-maririales tardoantiguos: el caso del complejo funerario paleocristiano de Tarragona." *Exemplum et spolia. La reutilización arquitectónica en la transformación del paisaje urbano de las ciudades históricas*. Mèrida, 26-28 de juny de 2019.

MENCHON; J. (2020): *Carreus, columnes, inscripcions... i pedres trencades a Tarragona. Sobre la construcció, el reciclatge de materials, usos i espais en època antiga i medieval*. Barcelona: Patrimoni 2.0.

Sarcòfag de Iulius Marcius Artemidorus, al fossar vell de la Catedral.

Programa D'ACTES

2020

Congregació de Senyores sota la Invocació de la Puríssima Sang i la Mare de Déu de la Soledat i Reial i Venerable Congregació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist.

“Fins als 7 anys serà obligatori que les aspirants portin un ciri de llum led”

TOTS ELS DIVENDRES DE QUARESMA:

28 de febrer, 6, 13, 20 i 27 de març i 3 d'abril

18.30 h Viacrucis a la parròquia de la Santíssima Trinitat i a les **19.00 h** santa missa a la mateixa parròquia.

19.30 h Pregària al Sant Crist de la Sang i cant de la Salve a la Mare de Déu de la Soledat a l'església de Santa Maria de Natzaret.

DIJOUS 12 DE MARÇ

18.00 h Junta General Ordinària de la Congregació de Senyores sota la Invocació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist i de la Mare de Déu de la Soledat en primera i única convocatòria a la Sala de Junes de la Sang.

19.00 h Missa de difuntes a l'església de Santa Maria de Natzaret, organitzada per la Congregació de Senyores sota la Invocació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist i de la Mare de Déu de la Soledat.

DISSABTE 21 DE MARÇ

20.00 h Conferència quaresmal a càrrec del cardenal emèrit de Barcelona, monsenyor Lluís Martínez Sistach. L'acte tindrà lloc a l'església de Natzaret. Organitzada conjuntament per la Congregació de Senyores sota la Invocació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist i de la Mare de Déu de la Soledat i la Reial i Venerable Congregació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist.

DILLUNS, DIMARTS I DIMECRES 23, 24 I 25 DE MARÇ

18.00 - 20.00 h Repartiment de vestes a les aspirants de la Congregació de Senyores

sota la Invocació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist i de la Mare de Déu de la Soledat. Lloc: Secretaria de la Soledat, Casa de la Sang (c/ Natzaret, 1).

Es podran tornar els dies 4, 5 i 6 de maig de 18.00 - 20.00 h.

DIMARTS I DIMECRES 24 I 25 DE MARÇ

18.00 - 20.00 h Repartiment de vestes a les congregantes de la Congregació de Senyores sota la Invocació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist i de la Mare de Déu de la Soledat. Lloc: Secretaria de la Soledat, Casa de la Sang (c/ Natzaret, 1).

Es podran tornar els dies 4, 5 i 6 de maig de 18.00 - 20.00 h.

DILLUNS 23 DE MARÇ

20.00 h Presentació del número 37 de la Revista de la Reial i Venerable Congregació de la Sang, a càrrec del Sr. Manel Zamora Negrillo, director del Secretariat Diocesà de Confraries i Germandats de Barcelona. L'acte tindrà lloc a l'església Santa de Maria de Natzaret.

DIJOUS 26 DE MARÇ

20.00 h Presentació del XIX Opuscle de la Congregació de Senyores sota la Invocació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist i de la Mare de Déu de la Soledat, a càrrec del Sr. Jordi Guàrdia-Romeu, teòleg especialitzat en litúrgia, director de cants a la Catedral de Tarragona i membre del Centre Pastoral Litúrgica de Barcelona. L'acte tindrà lloc a l'església Santa Maria de Natzaret.

Programa D'ACTES

2020

DISSABTE DE PASSIÓ, 4 D'ABRIL

19.00 h Missa i oferiment del ciri pasqual a càrrec de les dues congregacions sota l'advocació de la Sang. L'acte tindrà lloc a la parròquia de la Santíssima Trinitat.

DIUMENGE DE RAMS, 5 D'ABRIL

11.00 h Benedicció de les palmes al carrer de les Coques. Processó a la S. E. Catedral i santa missa presidida per l'Excm. i Rvdm. Joan Planellas Barnosell, arquebisbe de Tarragona i primat.

19.00 h Des de l'església de Natzaret, solemne viacrucis per la Part Alta i el passeig Arqueològic, que acabarà a la S. E. Catedral, on serà venerat el Sant Crist de la Sang i posteriorment tornarà a l'església de Natzaret. Els congregants han de portar vesta i gorgera.

DIMECRES SANT, 8 D'ABRIL

19.30 h Assistència del pas la Flagel·lació, acompanyat de congregants, aspirants i la banda de timbals del pas, a la processó del Dolor, que sortirà de l'església parroquial de Sant Joan, organitzada per la Germanat de Nostre Pare Jesús de la Passió.

Hi poden assistir totes les congregantes i les aspirants de la Soledat que ho desitgin amb la vesta reglamentària. Esperem la vostra presència per acompanyar el pas.

DIJOUS SANT, 9 D'ABRIL

18.00 h Solemne Ofici del Sant Sopar del Senyor. Tot seguit, torns de guàrdia d'honor dels Armats al Santíssim Sagrament. L'ofici tindrà lloc a l'església de Santa Maria de Natzaret.

22.00 h Hora Santa a l'església de Santa Maria de Natzaret.

DIVENDRES SANT, 10 D'ABRIL

6.00 h Sermó de Passió, predicat per l'Excm. i Rvdm. Mons. Joan Planellas Barnosell, arquebisbe metropolità i primat, a la S.E. Catedral.

6.15 h Sortida de l'església de Natzaret dels congregants que acompanyin el Sant Crist de la Sang, que es dirigiran a la S.E. Catedral, des d'on a les 6.30 h sortirà el solemne viacrucis pels carrers de la Part Alta, que finalitzarà a l'església de Natzaret amb la veneració al Sant Crist de la Sang. Els congregants hi assistiran amb la vesta reglamentària i cucurulla penitencial.

11.30 h Solemne Acció Litúrgica i Veneració de la Creu a l'església de Santa Maria de Natzaret.

17.30 h Recollida del pas de la Soledat. Les aspirants i congregantes poden acompanyar el pas de la Mare de Déu de la Soledat des del Col·legi d'Enginyers Industrials (c/ Escrivanies Velles) fins a la plaça del Rei.

19.30 h Des de l'església de Natzaret, tradicional Processó del Sant Enterrament, declarada element festiu patrimonial d'interès nacional per la Generalitat de Catalunya i organitzada per la Reial i Venerable Congregació de la Sang. Hi assistiran totes les confraries, gremis, congregacions i germanats de la ciutat amb els seus passos.

DISSABTE SANT, 11 D'ABRIL

18.00 h Processó de la Mare de Déu de la Soledat, organitzada per la Congregació de Senyores sota la Invocació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist i de la Mare de Déu de la Soledat, amb l'exercici de la Corona Dolorosa.

22.30 h Vertlla Pasqual a la S. E. Catedral, oficiada per Joan Planellas Barnosell, arquebisbe metropolità i primat, a la S.E. Catedral.

JUNTA DIRECTIVA

President:	Mn. Josep Queraltó Serrano
Priora:	Sra. M. Dolores Nolla Tapias
Vicepriora:	Sra. Dolors Fontana Milà
Tresorera:	Sra. Montserrat Gabriel Costa
Secretària:	Sra. M. Antònia Blanco Segura
Vicesecretària:	Sra. M. Teresa Potau Mas
Majorala primera:	Sra. Claustre Sevil Dasca
Majorala segona:	Sra. Joana Carrasco Forés
Majorala tercera:	Sra. Montserrat Domènech Figueras
Vicetresorera i vocal primera:	Sra. M. Montserrat Amigó Garcés
Vocal segona:	Sra. Gemma Brunet Las
Vocal tercera:	Sra. Yolanda Roca Chesa
Vocal quarta:	Sra. Helena de Lamoga García-Morato
Vocal cinquena:	Sra. Ana Bozalongo Antofías
Vocal sisena:	Sra. Ruth Marquès Montejano
President honorari:	Monsenyor Miquel Barbarà Anglès
Congregant honorífica:	María Josefa Prat López de Salamero (C. núm. 1)

1	M ^a Josefa Prat López de Salamero	63	M ^a Carmen Barriach Molas, de Juan	125	Montserrat Potau Mas
2	Claustre Vallhonrat Llorach	64	M ^a Pilar Fontana Milà	126	M ^a Victoria Espejo Iglesias de Gómez Iturriaga
3	Josefa Adserias Pascual	65	M ^a Dolors Fontana Milà	127	Inés Solichero Roselló
4	Pilar Teixell Solé	66	M ^a del Carmen Iglesias Gomà Vda. Espejo	128	Soledad Sánchez Yepes
5	Carmen Dols Cabré	67	M ^a Pilar Roselló Cavallé	129	M ^a Carmen Fortuny Grau
6	Manolita Segura Sanabria	68	M ^a Dolores López Izquierdo	130	M ^a Dolores Castellà Zàforas
7	Teresa Bondia Aguiló	69	M ^a Magdalena Roselló Cavallé	131	M ^a Jesús Pallarés Coll
8	Angelina Sordé Folch Vda. Sentís	70	Rosalía Vallvé Navarro	132	Montserrat Alegret Vda. Lleixà
9	Teresa Casanovas Pedra	71	M ^a Josefa Sanromà Jané	133	Mercedes Alegret de Bou
10	M ^a Cristina Güell de Pons	72	M ^a Teresa Aragonés Valls	134	M ^a Luisa Alegret Combalia
11	Montserrat Carballeira Vda. Roca	73	Francisca Moreso de Català	135	Carmen Alegret de Martí
12	M ^a Dolores Nadal Alaix	74	M ^a Asunción Tarragó Guinovart	136	Beatriz de Muller Mencos
13	Mercedes Izquierdo Vda. López Duque	75	Isabel López Izquierdo de Potau	137	Sofia de Muller Mencos
14	M ^a Angeles Bertrán Doce	76	M ^a Cristina Vidal Pedrol	138	Chitina Bardaji Ruiz
15	Dolores Sans Vialta Vda Mezquida	77	Angeles Anguela Fa	139	Montserrat Boada Gasulla
16	M ^a Josefa Dalmau de Morán	78	Angelita de Muller de Tarradellas	140	Antonia Fontanilles de Ribé
17	Rosa Martí de Durán	79	Beatriz Merelo Sanromà	141	Natividad Tomás Francesch
18	Carmen García Pujol	80	M ^a Asunción Jané Rodríguez	142	M ^a del Carmen Ferrer Egea
19	Conchita Porqueras de Ferré	81	Pilar Banús de Vallvé	143	M ^a José Guillén Torres de Solé
20	Amelia Baixauli Echevarria	82	Inmaculada Sevil Hevia	144	M ^a Claustre Salvat Duch
21	Pepita Rodríguez Fonts	83	Imma Marsal Cavalle	145	Alicia Roca Carballeira
22	Montserrat Colet Sancho Vda. Sugrañes	84	M ^a Pilar Sanromà Jané	146	M ^a Angeles Hernandez-Sanahuja Anguera
23	Marta González Pedrol Vda. Escatllar	85	Mercedes de Muller de Otero	147	Rosa Margarita Hernandez-Sanahuja Anguera
24	Rosa Cácharo Vda. Teixell	86	Andrea Castellà Zàforas	148	M ^a Carmen Alvarez Pérez
25	M ^a José Andreu Bertran	87	M ^a Valentina Sotoca Cortés	149	Júlia Rovira Murillo
26	M ^a Montserrat Gabriel Costa	88	M ^a Elena Roselló Cavallé	150	Angeles Campo Gomicia de García
27	M ^a del Pilar Escriu Cobos	89	Rosa Margarita Roselló Cavallé	151	Montserrat Tomás de Pepió
28	M ^a Glòria Male de Pujol	90	Montserrat Dols Saperas	152	M ^a Elena Donoso Mezquida
29	Margarita Prat Lopez Vda. Mullerat	91	M ^a Teresa Alfaro Bozalongo	153	M ^a Angeles Roca Carballeira
30	M ^a Dolores Prat Lopez de Sevil	92	Paquita Baila Vda. Sanromà	154	Emma Blanco Zárate de Prat
31	M ^a Dolores Rafi Ollé	93	Montserrat Segarra Ferran	155	M ^a Rosa Budesca Aguiló
32	M ^a Victoria Pedrol Medina	94	Teresa Civit Rovira	156	Ana M ^a Queralt Fontanals
33	M ^a Antonia Escarré de Adseria	95	M ^a Angeles Peralta Maestrejuán	157	Núria Gómez Porta
34	M ^a Montserrat Ruiz Alsina	96	Mercedes Pujals de Martí	158	M ^a Emilia Bautista Figuerola
35	M ^a Dolores Argemí Elías Vda. Bisbal	97	M ^a Carmen Sanromà Jané	159	Raimunda Olivé Vda. Pallach
36	Carmen Casas Ferré	98	Pilar Alió Borrás de Ricomà	160	Josefina Oriol Baiguet Vda. Massó
37	M ^a Dolores Esqué Ruiz	99	Berta Malet Masalles	161	Alicia de Muller Mencos
38	M ^a Teresa Pinilla Cano	100	Helen Artigau Cots de Solé	162	M ^a Teresa Mallafre Valero
39	M ^a Teresa Fernández Gimenez de Boronat	101	Adelaida Espejo Iglesias de Palau Ribes	163	Paquita Boltó de Bella
40	Montserrat Serra Tutusaus	102	Mireia Espejo Iglesias de Castro	164	Rosalía Cusidó de Maseras
41	M ^a Dolores Castiñeira Vda Simó	103	M ^a Jesús Coll de Pallarés	165	Teresa Martí Aromir
42	Chitina García Pujol	104	Teresa Galea de Carcolé	166	Carmen Queralt Fontanals
43	M ^a Rosa Perelló de Vallverdú	105	M ^a Antonia Blanco Segura	167	Amparo Cajigao Grau Vda. Mallafre
44	M ^a Luisa Pérez de Castanedo	106	M ^a Claustre Sevil Dasca	168	Amparo Mallafre Cajigao
45	M ^a Teresa Esqué Ruiz	107	Ana M ^a Sevil Dasca	169	Julia Tapias de Tresseres
46	Roser Mas Vda. Potau	108	M ^a Pilar Sevil Dasca	170	Mercedes Tapias Albiac
47	M ^a Montserrat Amigó Garcés	109	Montserrat Iglesias de Ulloa	171	M ^a Teresa Campanera Perramón
48	Montserrat Company Ventosa	110	Roser Potau Mas	172	Montserrat Coll de Serrano
49	Rosa M ^a García de Plana	111	M ^a Teresa Potau Mas	173	Josefa Gassó Mestre
50	Núria Fossas Gil	112	Marta Potau Mas	174	M ^a Rosa Robert Cardona de Virgili
51	Montserrat Duch Bové, Vda. Salvat	113	Patricia Tapias Ibañez	175	Yolanda Roca Chesa
52	M ^a Elena Llurba Mateu	114	M ^a Josefa Sotoca Cortés	176	Inés Potau Mas
53	M ^a Asunción Marsal Vda. del Fraile	115	Mercè Jané Alegret	177	Angeles Escobar Garrido
54	M ^a Asunción Roselló Cavallé	116	M ^a Carmen Martí Viamonte de Terraza	178	M ^a Juana Zaragoza Gras
55	M ^a Dolores Nolla Tapias	117	M ^a Carmen Campo Gomicia de Gómez	179	Josefa Cañellas Horta
56	Isabel Veciana Botanch	118	M ^a Dolores Plana Gavalda	180	M ^a Dolores Lafuente Alonso
57	M ^a del Carme Bosqué Ibañez de Marsal	119	M ^a Pilar Aromir Vda. Martí	181	M ^a Pilar Serrano de Pallarés
58	Montserrat Tapias de Martínez	120	M ^a Luisa Castanedo Pérez	182	Esmeralda Sevil Gomis de Belmonte
59	Isabel Iglesias Pocurull	121	Mercedes Palomino Vda. Sales	183	Montserrat Sevil Gomis
60	M ^a Josefa Ferrer Fortuny	122	Montserrat Carrasco Solà	184	Juana Recasens Basesadas
61	M ^a Victoria Rimbau	123	Eulàlia Potau Mas	185	Carmen Vericat Royo
62	M ^a Montserrat Bordas Cobo	124	Montserrat Vilà Miquel	186	M ^a Teresa Rodríguez Monteverde de Jané

187	Gertrudis Martí Aromir	249	Natalia Serres Soler	311	Mona Moncunill Sevil
188	Cristina Lleixà Alegret	250	Elisabeth Benítez Gispert	312	Esther Andreu Sevil
189	Cristina Satué Vallvé	251	Mercè Pallach Olivé	313	Adela Rodríguez Tapias
190	Mercedes Vallvé Martí	252	Mª Dolores Nogués Vall	314	Teresa Esqué Englund
191	Sara Guardia Catalán	253	Modesta Pozuelo Molina	315	Sandra Simó Blanco
192	Rosa Mª Solé Rubio	254	Pilar Pozo Pozo	316	Aurelia Marsal Ricomà
193	Teresita Fontana Bertrán Vda.Prat	255	Carmen Velasco Muñoz	317	Mª Mercedes Tresserras Tapias
194	Lourdes Gras Virgili	256	Carmen Junquera Burdeos	318	Mónica Huber Potau
195	Magda Bernaus Pascual	257	Inmaculada Romero Garcia	319	Verónica Tapias Zaragoza
196	Carmen Calvo Huguet	258	Mª Pilar Adserà Gebellí	320	Zoa Ferrándiz Sanromà
197	Mª Dolores Andreu Salomó	259	Sagrario Pozo Martín	321	Ana Vallvé Fontana
198	Mª Belén Ansuaga Sentís	260	Montserrat Doménech Figueras	322	Inés Potau López
199	Gloria Salvat Duch	261	Maria Prim Carrasco	323	Alejandra Vives Sanromá
200	Montserrat Fortuny Grau	262	Marta Artigau Cots	324	Iraida Belmonte Sevil
201	Xandra Tarragó Amigó	263	Mª Camino San Román Castanera	325	Carla Belmonte Sevil
202	Juani Franco Martínez	264	Elisenda Segura Pérez	326	Inés Solé Guillén
203	Pilar Serrano Coll	265	Magda Martí Mercadé	327	Mireia Aymat Satué
204	Beatriz Satué Vallvé	266	Mª Carmen Andrés Pueyo	328	Gabriela Micó Recasens
205	Laura Passiti Franquet	267	Pilar Jané Vda. Mestres	329	Sofia Gasull Guardia
206	Adela Tapias López de Rodriguez	268	Francisca Gras Vendrell	330	Judith Nadal Gras
207	Ana Mª Tasiais Vidal	269	Teresa González Masdeu	331	Mª Teresa Boronat Fernández
208	Ana Mª Lop Vaquero	270	Vicenta Bartolí Merola	332	Miriam Pinilla Andreu
209	Mª Dolores Gras Sanz	271	Ana Vives Sendra de Sáez	333	Montserrat Martí Rodríguez
210	Amparo Brú Gómez	272	Natividad Ramírez Giménez	334	Alicia Sáez Vives
211	Magda Mª Moya Fortuny de Nin	273	Mª Luisa Pastor Andreu	335	Núria Rodríguez Tapias
212	Magda Mª Nin Moya	274	Mónica Julve Larrubia	336	Ana Fortuny Tasiais
213	Mª Victoria Nin Moya	275	Marta Serrano Coll	337	Maria Fortuny Tasiais
214	Isabel Miró Berrocal	276	Ana Mª Bea Ribes	338	Mª Victoria Fabregat Sevil
215	Rosa Mª Ricomà Vallhonrat	277	Francisca Adell Pérez	339	Mª Isabel Fortuny Miró
216	Matilde Rodríguez Entero	278	Ana Estopá Navalón	340	Mertixell Anglès Brú
217	Ana Mª Brú Gómez	279	Mª Teresa Carcolé Vidal	341	Montserrat Anglès Brú
218	Marta Cassany Virgili	280	Maruja Ballarín Sarrablo	342	Montserrat Martorell Salort
219	Olga Robledo Artigau	281	Anna Lladó Madico	343	Clara Tarradellas de Muller
220	Sandra Moncunill Sevil	282	Pilar Cortés Palau	344	Rocio Ramos de Muller
221	Isabel Potau Mas	283	Montserrat Sentís Tamburini	345	Araceli Salvadó Carrasco
222	Isabel Serrano Coll	284	Eva Tarragó Amigó	346	Montserrat Salvadó Carrasco
223	Mª José Colet Solé	285	Natalia Solé Artigau	347	Mª Claustre Costa Albiol
224	Sandra Pinilla Andreu	286	Alejandra Marsal Bosqué	348	Rosa Mª Pintado de Aizpuri
225	Mª Dolores Roquet-Jalmar Ensesa	287	Agueda del Fraile Marsal	349	Bárbara Pintado Duch
226	Natalia Segura Pérez	288	Meritxell Baches Serra	350	Mónica Benito Gázquez
227	Montserrat Virgili Dalmau	289	Núria Alegret Fontana	351	Montserrat Adán Doménech
228	Montserrat Virgili Costa	290	Mª Carmen Morán Dalmau	352	Mª Montserrat Boada March
229	Mª Cinta Pons Mestres Vda. Esporrín	291	Mª Mercedes Boronat Fernández	353	Vanessa San José Méndez
230	Mª Antònia Bosch Rillo	292	Núria Gabriel Lop	354	Soledad García Gorbeñax
231	Mª Isabel Colet Solé	293	Maria Pino Roca	355	Carlota Sánchez Sanromà
232	Mercedes Pinós de Farrè	294	Belén Brú Roig	356	Alba Calderón Marsal
233	Marta Gago Panadé	295	Noelia Llitrà Dalmau	357	Julia Marsal Ricomà
234	Araceli Carrasco Muñoz	296	Beatriz Solé Artigau	358	Glòria Pino Roca
235	Teresa Blanco Segura	297	Alejandra Pastor Andreu	359	Anna Potau Bustamante
236	Carmen Blanco Segura	298	Alba Colet Roselló	360	Cristina San José Méndez
237	Inmaculada Bea Ribes	299	Carlota Vallvé Banús	361	Mª Amelia Sentís Masllorens
238	Cristina Pinilla Andreu	300	Mª Victoria Esquerria Sanromà	362	Gemma Mas Sotoca
239	Patricia Marsal Bosqué	301	Cecilia Julve Larrubia	363	Irene Potau López
240	Asunción del Fraile Marsal	302	Marta Huber Potau	364	Elena Gallego López
241	Olivia Merelo de Barberá Roig	303	Laura Huber Potau	365	Eva Pijuan Robledo
242	Cristina Marsal Periz	304	Emma Prat Blanco	366	Mª Belén Cabré Pérez
243	Beatriz Pino Roca	305	Núria Prat Blanco	367	Cristina Savin Vidal
244	Almudena Aymat Satué	306	Anna del Fraile Marsal	368	Clara Savin Vidal
245	Maria Martí Solé	307	Anna Vilà Tapias	369	Elena Ulloa Iglesias
246	Mª Eugenia Gabriel Lop	308	Maria Adserias Escarré	370	Sofia Vilà Pozo
247	Lidia Alcalde Cugat	309	Ana Franco Martínez	371	Montserrat Solano Prats
248	Silvia Serres Soler	310	Montserrat Bella Boltó	372	Mª Teresa Franquet Sugrañes

373	Marta Ricomá Alió	435	Rocio Arqued Jané	497	Ana Borrull Riera
374	Miriam Ricomá Alió	436	Isabel Pigem Ricart	498	Maria Llobera Calaf
375	M ^a Cruz Goñi San Miguel	437	Florentina Penco Bermejo	499	Ana Castell Mallafré
376	Pilar Gascón Sotoca	438	Carme Tamburini Trallero	500	Montserrat Mallafré Gázquez
377	Montserrat Garcés Altadill	439	Josefa Figueras Trillas	501	Pilar Cusido Miró
378	Mercedes Dalmau Massó	440	Eva Lourdes Vallvé Alvarez	502	Amàlia Palau Gual
379	Rocio Llitrà Dalmau	441	M ^a Antonia Ferrer Martínez	503	Marta Balaña Lucena
380	Rosa Catalán Cazorla	442	Silvia M ^a Sancho Roca	504	M ^a Pilar Zárate Sánchez
381	Almudena López Panisello	443	Carla Aymar Potau	505	Ariadna Arola Brunet
382	Mónica Busquets Martí	444	Anna M ^a Mateu Morelló	506	Alejandra Arola Brunet
383	Claudia Teixell Aleu	445	Núria Alfaro Mateu	507	Alicia Benítez Gisbert
384	Rosana Combalia San Román	446	Beatriz de Castro Espejo	508	Mercedes Dalmau Cortes
385	Montserrat Pijuan Cascón	447	Filomena Sentís Masip	509	Marta Dalmau Roig
386	Marta Cascón Goñi	448	Isabel Vallvé Domingo	510	Aleyda Carrillo Olivé
387	M ^a Luisa Torres Sanz	449	Alicia Vallvé Domingo	511	Blanca Escatllar González
388	Teresa Fabregat Nuet	450	Francisca Figueras Simó	512	Núria Escatllar González
389	Carmen Fabregat Nuet	451	Marina Vives Blanco	513	Núria Rulldosera Escatllar
390	Miriam Fernández de Caleyá Dalmau	452	M ^a del Pilar Solano Prats	514	Carlota Lozano Alsina
391	M ^a Francisca Dalmau Massó	453	Montserrat Domingo Saigí	515	M ^a Mercedes Saiz Murillo
392	M ^a Rosa Moncusí Ollé	454	Mercedes Dexeus Domingo	516	Ingrid Alvarez Montalbo
393	M ^a Rosa Ciurana Moncusí	455	M ^a Teresa Chillida Ronchera	517	Miriam Alvarez Montalbo
394	Rosa Picornell Ciurana	456	Teresa Gené Escoda	518	Laura Pons Estradé
395	Dolors Amell Pons	457	Rosa Bigorra Fernández	519	Alba Boronat Pons
396	Tatiana Belmonte Sevill	458	Marta Hernández Anadón	520	M ^a del Mar Pons Estradé
397	Adelaida Gómez de Iturriaga Espejo	459	Elisenda Morales Bigorra	521	Sonia Boronat Pons
398	Roser Costa Albiol	460	Mar Ulloa Iglesias	522	Iris Pons Romeu
399	M ^a Teresa Rivelles Blanco	461	Virginia Martí Llaurodo	523	Marta Escatllar González
400	Sandra Lleixà Alegret	462	M ^a Dolors Comas Andreu	524	Marta Grau Carrasco
401	Teresa Rimbau Prat	463	Isabel Domingo Martí	525	Sonia Grau Carrasco
402	Blanca de Juan Barriach	464	Júlia Solé Guillen	526	Núria Rulldosera Gómez
403	M ^a del Mar Basco Cuadrada	465	Raquel Maset Gaya	527	Joana Serra Virgili
404	Ana Basco Cuadrada	466	M ^a Carme Panadés Ferrer	528	Gemma Brunet Las
405	M ^a Teresa Gutierrez Carrera	467	Ana Hernández Panadés	529	Andrea Jordà Martínez
406	Juana Robert Cardona	468	Leyre Ucha Alfaro	530	Sonia Mestre Martínez
407	Natalia Caballero Pavón	469	Eulalia Gené Fleix	531	Maria Dolores Signes Ruiz
408	Elisabeth Castell Mallafré	470	Núria Martí Nieto	532	Arantxa Siendones Bordas
409	Rosa M ^a Torres Fernández	471	M ^a Cinta Andreu Faiges	533	M ^a Carmen Alonso Fontbona
410	Maria Elias Riera	472	Glòria Rovira Martí	534	Susana García Alonso
411	Margarita Garijo Sadurní	473	Blanca Martí Garrido	535	Elisenda Joglar Huber
412	Natividad Murtra Solé	474	Cristina Martí Sirvent	536	Covadonga Joglar Huber
413	M ^a Carmen Domingo Belando	475	Isabel Rovira Martí	537	Irene Huber Company
414	Silvia Montalban Granero	476	Yolanda Casas Roca	538	M ^a Mercè Martorell Comas
415	Ana Calvo Elias	477	Ana Ondiviela Bozalongo	539	Clara Matas Roselló
416	Marta Perez Noguera	478	M ^a Joana Carrasco Forés	540	Andrea Roselló Englad
417	Celia del Diego Thomás	479	Teresa Brú Sales Vda. Rovira	541	Mercedes García Forcada
418	M ^a Rosa Carola Cosialls	480	M ^a Soledad Aparicio Palazuelos	542	Begoña Parra García
419	Francisca Ayala Parejo	481	M ^a Concepción Ibars Simó	543	Agustina Granadero Monjo
420	M ^a Pilar Sarroca Mañé	482	M ^a Claustre Arribas Ibars	544	M ^a Dolores Bosch Gutiérrez
421	Ana M ^a Fabregat Sarroca	483	Belén Ramos de Muller	545	Maria Doménech Mezquida
422	Antonia Caparrós García	484	Gloria Albacar Sancho	546	Andrea Losada Castellà
423	Marta Callao Guim	485	Carme Basora Canals	547	Araceli Anadón Esquiroz
424	Bàrbara Guim Llovet	486	Laura Val Corominas	548	Anna Pedraza Vidal
425	M ^a Victòria Guinart Mateu	487	Ana Pallarés Coll	549	Carla Jané Oliván
426	Cristina Montalban Fabra	488	M ^a Rosa Company Ventosa	550	Marisè Odena Rosell
427	Pilar Gázquez Jurio	489	Rosa Frisach Domadel	551	Marina Vallvé Odena
428	Concepción Fabra Lluch	490	Elodia García Frisach	552	Marta Vallvé Odena
429	Maria Jiménez López	491	Elisabeth Aranda Núñez	553	Anna Carme Albarracín García
430	Cristina Casas Roca	492	Ana L. Bozalongo Antóniazas	554	Carmen Ochoa Calvo
431	Isabel Bacarizo Giménez	493	Alejandra Vallvé Banús	555	Gabriela Vallvé Ochoa
432	Ana Jané Oliván	494	Silvia Peña Güell	556	M ^a Teresa Martí Estrada
433	Elena Arqued Jané	495	Judith San José Mendez	557	Ana-Cristina Campón Ferreras
434	Blanca Jané Oliván	496	Montserrat Nieto Roldan	558	M ^a Lluïsa Sanz Herraiz

559	Cristina Peña Güell	621	Patricia Escarre Nin	683	M ^a Victoria Arbeloa Rigau
560	Josefa Fabregat Nuet	622	Anna Baviera Calero	684	Ana García Anguela
561	Alexandra Micó Albarracín	623	Júlia Mullerat Domingo	685	Marta Ribas Sánchez
562	Anna Micó Albarracín	624	Clàudia Mullerat Domingo	686	M ^a Carmen Méndez Moreno
563	M ^a Angeles López Domínguez	625	M ^a Rosa Casellas Andreu	687	Sónia Alvarez Borrás
564	Antonia Gómez Botella	626	Glòria Domènech Virgili	688	Ana de la Guerra Palacios
565	Anna Vives Blanco	627	Anna M ^a Pons Estradé	689	Maria Sevil de Llobet
566	Blanca Ondiviela Bozalongo	628	Teresa Aguinaga Fernández	690	Núria Mullerat Domingo
567	Gabriela de Castro Espejo	629	Marina Aznar Sanchís	691	Montserrat Ribas Montilla
568	Mercé Marín Ferrer	630	Paula Calderón Satué	692	Francisca Calbet Soliano
569	M ^a Dolores Duch Bové	631	Cristina Muñoz Melich	693	Laia Baranera Pinilla
570	Maria Pluvinet Duch	632	Gemma Alvaro Polo	694	Andrea Guasch Pinilla
571	M ^a Antonia Morros Lucas	633	Cynthia Queralt Alvaro	695	Natalia Dalmau Roca
572	Juana García Sánchez	634	Alicia Batlle Carbó	696	M ^a Pilar Borrás Marco
573	Rosa Carme Segalà Capdevila	635	Ana M ^a Fontanals Bonet	697	Violant Andreu Salla
574	Esther Sanz Herraiz	636	Inés Calderón Satué	698	Marta Vidal Jorda
575	Ana Teresa Sanfiz Sancho	637	Natalia Artero Boronat	699	Anna Tous Aymat
576	Carla Helena Bria Montcusi	638	M ^a Pilar Bote Vidal	700	Magda Mestre Castells
577	Josefa Jiménez Giraldez	639	Maria Sabaté Sabaté	701	Clara Mullerat Peiró
578	M ^a Cristina Pons Güell	640	Rosa M ^a Tierrasca Matute	702	Judith Queralt Solé
579	Ruth Pons Romeu	641	M ^a Cinta Itarte Rabada	703	Anabel Hernández Anadón
580	Marta Bonillo Segalà	642	Gemma Marchena Angos	704	Ariadna Lucena Vargas
581	Aida Bonillo Segalà	643	Mireia Marchena Angos	705	Ignacia Alujas Golarons
582	Mariona Brull Andreu	644	Joana Angos Mirantes	706	Núria Ballart Alujas
583	Dolors Andreu Prats	645	Teresa Leiva Villalba	707	Laura Guinovart Castan
584	Mireia García Bernaus	646	Esther Ventura Dalmau	708	Maria Ribé Rufa
585	Eugenia Aymat Castresana	647	Josefa Girona Gil	709	Anna Valldosa Escatllar
586	Isabel Soriano Perea	648	Natalia Lacasa Vidal	710	Núria Flavià Gayà
587	Paula Baena Zárata	649	Elvira Ballester Garris	711	Montserrat Pomerol Sanchez
588	Maria Boada Gea	650	Ana Pérez Romero	712	Nefertari Picó Plaja
589	M ^a Dolors Torres Eguiluz	651	Maria Murguía Benitez	713	Ana Montserrat Boronat Sánchez
590	M ^a Neus Torres Eguiluz	652	Yasmina Solé Carolá	714	Marina López de Manuel
591	Laura Sales Palomino	653	Diana Solé Carolá	715	Mireia de Manuel Pradas
592	Maria Mullerat Pígem	654	Núria Borrull Riera	716	Mercè Pradas Cortina
593	Núria Domingo de Mullerat	655	Silvia Borrull Riera	717	Carmen Aguirre Parra
594	Roser Peiró de Mullerat	656	Loli González Felix	718	Dolores Almazán Ruiz
595	Silvia Fuster Mateu	657	Clàudia Segarra González	719	M ^a Carmen Almazán Ruiz
596	Anna Labata Marco	658	Ana M ^a Terceño Gómez	720	M ^a Dolores Blanco Almazán
597	Rosa M ^a Batet Alonso	659	Beni Baviera Calero	721	Clara Adserias Hernández
598	Maria Ferrando Babot	660	M ^a Carmen Franqueza Roca	722	Silvia Adserias Hernández
599	Inmaculada Ribalt Muñoz	661	Emilia Preciado Maydeu	723	Conchita Adserà Pardiniés
600	M ^a Josefa León Rebollo	662	M ^a Luz del Amo Clari	724	M ^a Antonia Solé Colom
601	Dolores Miquel Serrano	663	Francisca Josefa March Roca	725	Dolores Cabañero Albadalejo
602	Rafaela Roman Marín	664	Marta Buera Potau	726	M ^a José Heras Tuset
603	Mónica Tarragon Peralta	665	Marina Buera Potau	727	Martina Labata Ferrandiz
604	M ^a Carme Mir Felip	666	Maria Balañá Lucena	728	Ana Urzaiz López
605	M ^a Dolores Sans Vidal	667	Yaiza de la Cruz Morán	729	Belén Fernandez de Caleyá Ramiro
606	Purificación López Segura	668	M ^a Carmen Olivera Martínez	730	Júlia Adserà Flavià
607	Miriam Salvadó Agustín	669	Josefa Martínez Martínez	731	Gracia Alvarez Murillo
608	Julia Robledo Carrió	670	Núria Espinet Degracia	732	M ^a Gracia Murillo Rodriguez
609	Elisabeth Arribas Ibars	671	Laura Ventosa Andreu	733	Dolores M ^a Tierrasca Matute
610	Sònia González Ollé	672	Inmaculada Llauredó Grau	734	Josefina Badia Oller
611	Pilar Ortiz de Paz	673	Pilar Eloisa Vives Turegano	735	Patricia Musolas Farrell
612	Laura López Vendrell	674	Esther Socias Balada	736	Esther Musolas Farrell
613	Paula Cristobal Sanz	675	Mireia Ventura Ripoll	737	Anna Serra Gabriel
614	Trini Pérez Yeste	676	Concepción Olivera Martínez	738	Angelines Diñeiro Iglesias
615	Araceli Gómez López	677	Clara Pons Estradé	739	Paula Lozano Alsina
616	M ^a Inmaculada Vendrell Blanco	678	Montserrat Aleu Calvet	740	Cristina Aguiló Calaf
617	M ^a Carmen Ollé Trias	679	M ^a Mar Fernández de Caleyá Dalmau	741	Rosa M ^a Andreu Sabadell
618	M ^a Carmen Duch Torrelles	680	Ana Gutiérrez Fernández de Cella	742	Raquel Vidal López
619	M ^a del Mar Riola Bardají	681	Maria Espejo Liso	743	Ingrid Vidal López
620	Marina Llorach Salvadó	682	Olga Montagut Galimany	744	Aurelia Delgado Gómez

745	Leyre Roviroa Rodríguez	807	Claudia Peyra Grau	869	Emma Alfaro Franqueza
746	Elena Mas Salguero	808	Núria Alegre Franco	870	Isabel Giró Lascano
747	Angels Creus Tuebols	809	Laura Pardell Domínguez	871	Carmen Jiménez Hurtado
748	Maria Potau Mas	810	Lidia Pardell Domínguez	872	Alexandra Rion Marqués
749	Maria Gimenez Llitra	811	Lidia Serra Gabriel	873	Dolors Segura Bisbal
750	Antonia León Martínez	812	Maria Fernandez Franco	874	Mª Dolores Garabatos Bosch
751	Mª Carme Baiget Solé	813	Mª Montserrat Garcia Roca	875	Cecilia Garabatos Bosch
752	Mª Teresa Carné Horta	814	Esther Pere Mas	876	Elena Ventosa Andreu
753	Antonieta Rovira Porqueras	815	Concepción Medina Bermejo	877	Mireia Pérez Mallén
754	Blanca Ribé Rufa	816	Laia Batlle Cardó	878	Laura Giralte Folch
755	Mª Montserrat Rufa Gracia	817	Júlia Grau Tresserras	879	Alba Carcellé Herrera
756	Elena Aguilar Yxart	818	Núria Martínez Grau	880	Clàudia Marsal Escudé
757	Dolors Martí Seró	819	Maite Parrilla Vidal	881	Clara Puigbo Marsal
758	Montse Martí Estrada	820	Irene Roca Reixach	882	Rita Serra Marsal
759	Tere Allué Torra	821	Marina Guasch Pinilla	883	Carla Lozano del Fraile
760	Cloe Labata Ferrandiz	822	Laia Musté Beltri	884	Ana Pérez Ferret
761	Natalia Piñol Suarez	823	Lucia Gallego Bosch	885	Berta Samper Pérez
762	Mª Merce López Vendrell	824	Alba Musté Beltri	886	Ariadna Gallego Serra
763	Alejandra Palmira Hernandez Pastor	825	Anna Tarrago Garcia	887	Maria Isabel Da Conceição Coelho
764	Emma Stephenson Pastor	826	Mariona Musté Salvado	888	Marta Mendoza Fortuny
765	Lucia Satué Mas	827	Maria Busquets Pluvinet	889	Montserrat Molins Garcia
766	Laura Mallafré Gazquez	828	Mercedes Muñoz Flores	890	Valentina Diaz Rubio
767	Irene Perez Passiti	829	Joana Serret Sanahuja	891	Joana Colet Rabassa
768	Susana Gonzalez Tost	830	Elvira Sanahuja Rosell	892	Ivet Roch Colet
769	Mª Asuncion Tost Ortiz	831	M.Carme Vernet Bargallo	893	Dolors Farriol Batalla
770	Mariona Baranda González	832	Elvira Fernando Gomez	894	Cayetana Hernández Pastor
771	Mercedes Murillo Rodriguez	833	Helena de Lamoga Garcia-Morato	895	Susana Fernández García
772	Yolanda Alabart Segura	834	Ana Gonzalez Morales	896	Ana Nonell Fernández
773	Maria Nieves Alabart Segura	835	Luisa Jorge Pizarro	897	Lluïsa Serres Cirujeda
774	Rosa Mª Garcia Martínez	836	Irene Fernandez de Caleyá Miquel	898	Berta Cerezo Huber
775	Mª Antonia Rodriguez Vallejo	837	Paula Fernandez de Caleyá Miquel	899	Sara Tomàs Serres
776	Ramona Gimenez Martinez	838	Alba Piñol Moreno	900	Clàudia Castanera Micó
777	Josefina Andreu Rodriguez	839	Judith Garcia Muñoz	901	Anna Colomines Montfort
778	Filomena Rodriguez Vallejo	840	Mariona Guasch Camacho	902	Patricia Martí Asenjo
779	Irene Clara Guerrero Ramos	841	Inés Lecuona Musolas	903	Mª de los Santos Torrecillas
780	Belén Villares Ferrandiz	842	Esther Juncosa, Vda. Musolas	904	Anna Maria Tarafa Camps
781	Alexia Palau de Ribes Espejo	843	Teresa Pego Gallego	905	Laia Falcó Marrasé
782	Aina Baranera Pinilla	844	Elena Yxart Montañes	906	Montserrat Piqué Vda. Boronat
783	Alisa Gil Queralt	845	Núria Pérez Martí	907	Mª Creu Gómez Romero
784	Sofia Salvat Argany	846	Núria Benedicto Ferrer	908	Laura Sastre Núñez
785	Mª Dolors Forcadell Masdeu	847	M. Rosa Rebull Pla	909	Aurora de la Torre Trillo-Figueroa
786	Maria Lorenzo Sanchez	848	Maite Mullerat Peiró	910	Mercedes Forns Fernández
787	Vinyet Salvado Ruiz	849	Megan McLaughlin de Mullerat	911	Raquel Lago Forns
788	Elisabeth Flores Calvet	850	Claudia Sentís Esteban	912	Ana Isabel Garcia Rodriguez
789	Natalia Iriso de Mullerat	851	Aina Sentís Esteban	913	Blanca Fernández de Caleyá Dalmau
790	Alicia Mullerat Iriso	852	Mª Victòria Forns Fernández	914	Mª José Olivera Martínez
791	Mariona Mullerat Peiro	853	Alba Gómez Forns	915	Maria Gebelli Granell
792	Georgina Prat Marrase	854	Maribel Rubio Diaz	916	Mónica Gimenez Llitra
793	Patricia de la Paz Marsal	855	Georgina Garcia Rubio	917	Maria Vicario Jordá
794	Carme Tous Aymat	856	Ariadna Escatllar Suárez	918	Miriam Andreu Rodriguez
795	Ruth Corominas Creus	857	Mª Angeles Guerrero Pulido	919	Clara Samper Pérez
796	Judith Heras Tuset	858	Alexia Martinez Sevilla	920	Rosa Mª Pàmies Poblet
797	Ana Mª Mota Jimenez	859	Mª Carmen Avellá Shaw	921	Blanca Garcia Carreño
798	Anabel Torrado Mota	860	Lidia Villa Sánchez	922	Celia Josa Castillejo
799	Beatriz Lopez Iparraguirre	861	Esperanza Villa Sánchez	923	Marta Vicario Jordá
800	Cristina Ballart Alujas	862	Anna-Yangyi Vilà Morales	924	Marina Alasá Garcia
801	Mireia Satue Socias	863	Montserrat Butet Juncosa	925	Judit Garcia Pallares
802	Mariona Arandes Busquets	864	Carmen Nieves Fernaud Vela	926	Mª del Carmen Estupiña Sánchez
803	Carol Arandes Busquets	865	Paula Seró Huber	927	Cristina Comes Fortuny
804	Mª Dolors Masdeu Almenara	866	Susana Mullerat Iriso	928	Laura Comes Fortuny
805	Marina Martí Triquell	867	Begoña Lecuona Musolas	929	Laia Garcia Pallarés
806	Mª dels Angels Grau Bella	868	Gloria Mila Roca	930	Adriana Grañó Marsal

Congregantes difuntos

Sra. Montserrat Boronat Inglés

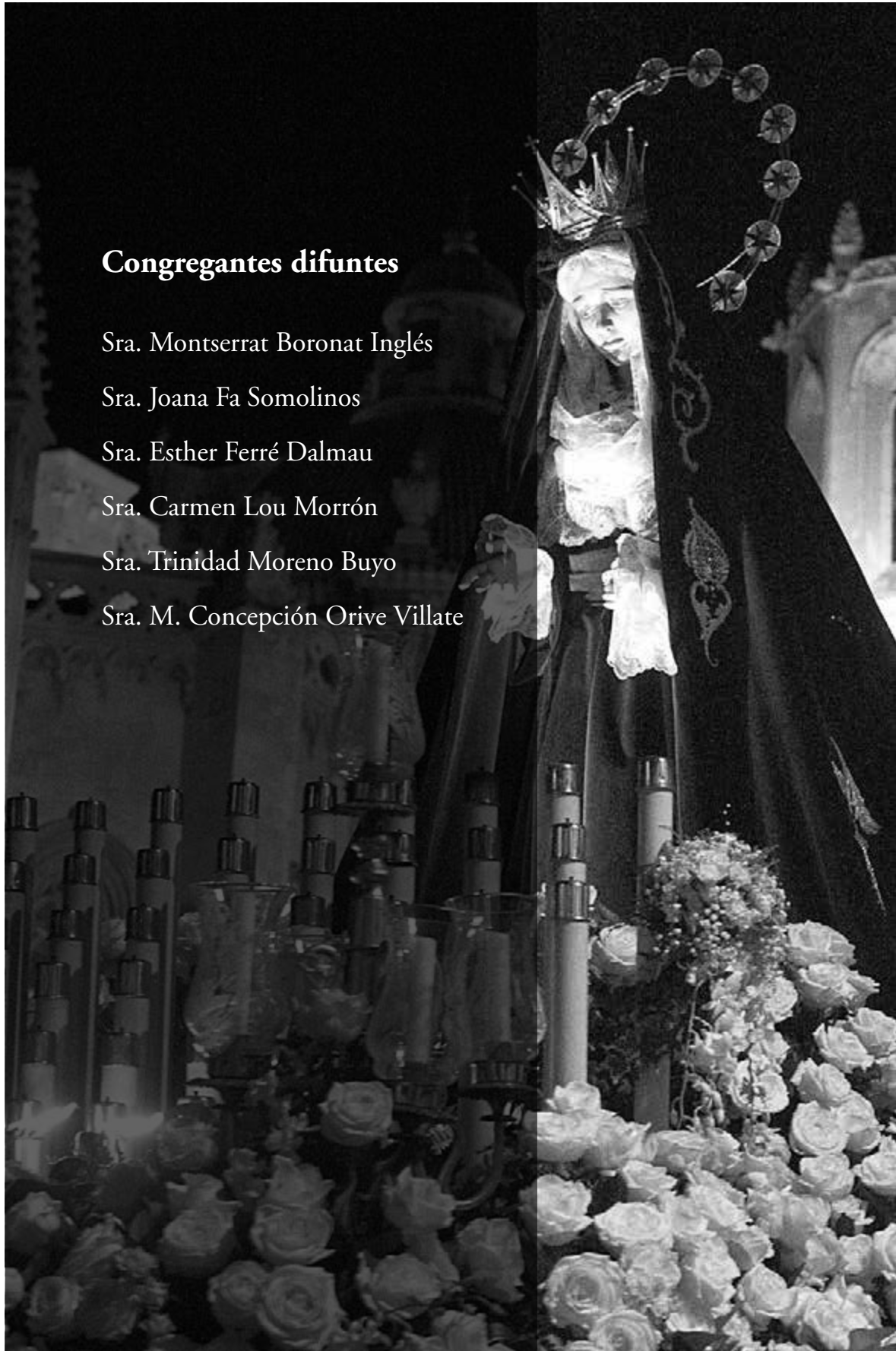
Sra. Joana Fa Somolinos

Sra. Esther Ferré Dalmau

Sra. Carmen Lou Morrón

Sra. Trinidad Moreno Buyo

Sra. M. Concepción Orive Villate

DEGVSTA

restaurant

www.degvsta.com
degvsta@degvsta.com

c/ Cavallers , 6
43003 Tarragona
t. 977 25 24 28
f. 977 22 44 51

REPSOL

A

ASTORIA RESIDENCIAL, S.L.

Passeig Marítim Rafel de Casanova, 3 · 43003 Tarragona · Tel. 977 292 191
www.apartamentosastoria.com
astoria@tinet.org

Xavier Pagès Artuñedo

Carrer de la Merceria, 17
43003 TARRAGONA
Tel. 977 234 625
www.casacorderet.cat
info@casacorderet.cat

C/ Sant Llorenç, 15 · Casc Antic Tarragona · Tel. / Fax 977 22 83 00

Rambla Nova, 55 - 43003 Tarragona
T: 977 221 430

 @FarmaciaFerminSanz
info@farmaciaferminsanx.com
www.farmaciaferminsanx.com

**OBERT TOTS ELS DIES DE L'ANY.
DISSABTES, DIUMENGES I FESTIUS DE 9 A 22 H**

- Atenció farmacèutica
- Formulació magistral
- Assessorament:
 - Dermocosmètic
 - Nutricional
- Fitoteràpia
- Paràmetres sanguinis

BOZALONGO ASOCIADOS

GESTIÓN INMOBILIÀRIA

Administrador
Fincas
Colegiado

GABINETE JURÍDICO

ADMINISTRACIÓN DE FINCAS

Avda. Prat de la Riba, 14, 3.ª, 3.ª • 43001 Tarragona

Telf. 977 22 00 53 • Fax 977 24 94 82

bozalongo@bozalongoasociados.com

Vallvé Seguros

des de 1912

*Rambla Nova, 109
43001 TARRAGONA*

*Tels. 977 21 97 00
977 21 97 57
977 21 97 67*

Pâtisserie Rabasó

Carrer Merceria, 25 - 43003 TARRAGONA - Tel. 977 236 676

EL COMPLET
Restaurant

CUINA MEDITERRÀNIA - TAPES - MONTADITOS

Menú del dia de dimecres a dissabte al migdia

Tlf. 667 77 73 92

WWW.ELCOMPLET.COM

Carrer de Natzaret, 7
Part Alta Tarragona

dades & serveis
ASSESSORIA

www.dadesiserveis.es 977 238 112

**Laboral
Fiscal
Jurídic
Comptable
Mercantil**

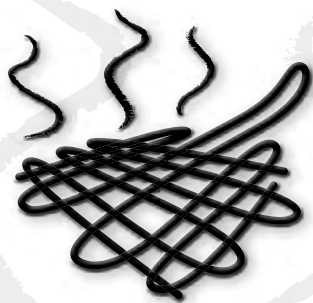
J. PROS
floristes

Botiga online 24h

www.florspros.com

Sant Agustí, 1
Tel. 977 23 44 20
TARRAGONA

Buffet lliure
Braseria oberta les 24 hores

elBuffet

d'Altafulla

Crta. Nal. 340a - km 1173 - 43893 ALTAFULLA
Tel. 977 650 028 www.elbuffetdealtafulla.com

CLOSA

OFTALMÒLEGS

Dr. Ricardo Closa Clarià

OFTALMOLOGIA
CIRURGIA PLÀSTICA OCULAR
VIA LACRIMAL

Rambla Nova, 1, 2n 1a
Tarragona 43003
Tel./Fax: 977 237 346
info@closacentremedic.com
www.closacentremedic.com

PLUVINET 42
SASTRE
MODA Home-Dona

**Especialistes
en nuvis i cerimònia**

Rambla Nova, 42 TARRAGONA

MENÚ PER GRUPS

Carrer Nou del Patriarca, 2 bis
Casc Antic - 43003 Tarragona
Telèfon 977 226 101
e-mail: lacuinetatgn@gmail.com

Atelier Lafuente

Taller de Vitrall

Riera Miró, 80 · 43212 Reus (Tarragona)
Tel. 620 318 568 · atelierlafuente@tinet.cat

Òptica Fullana

compromís amb els teus ulls

Rambla Nova, 88. Tarragona
Tel. 977 23 42 51 info@opticafullana.com

viatges**berga**®

C/ Sant Agustí 11 - Tarragona
Tel. 977 252 610 info@viatgesberga.com www.viatgesberga.com

GCMD-252

Perfil

PERRUQUERIA I ESTÈTICA

C/. Reding, 16 baixos
Tel. 977 24 09 73
43001 TARRAGONA

CARMEN CALVO

Artesania en flors
naturals i artificials
per Casaments
Comunions, Batejos
i altres

Magda

Monestir de Poblet, 31 (xalet)
43002 TARRAGONA
Tel. 977 22 28 97
Mòbil 629 786 242

Comercial Esteles

ART FUNERARI	REFORMES INTEGRALS
FLORS ARTIFICIALS	LOCALS COMERCIALS
FOTOCERÀMIQUES	PLANOLS I PROJECTES
SERVEI DE MANTENIMENT	MANTENIMENTS COMUNITATS

C/ Rovira i Virgili, 40 Baixos * TARRAGONA
TEL 977 249 319 * Mòbil 669 797 319
cialesteles@gmail.com

VEER
QUICK
SEC
TARRACO
Tintoreria

Baixada Misericòrdia, 6
43003 TARRAGONA

Tel. 647 956 315

J. Jordà

CONFORT I DESCANS

Av. Catalunya, 22 C
Porxos (Cronista Sessè)
43002 TARRAGONA

Telèfon 977 22 76 15
Fax 977 22 83 16

Mas Roselló restaurant

Passeig Marítim Rafel de Casanova, 23 - TARRAGONA - Tel. 977 24 18 28
info@masrosello.com www.masrosello.com

Mercat Central de Tarragona. Parada 7
Plaça Corsini, s/n
43001 Tarragona

T. 977 221 763 - 679 452 639

pollastrespili@gmail.com

**PIZZERIA TRATTORIA
BRASERIA**

Carrer Ferrers, 20
43003 TARRAGONA

Tel. 977 23 56 31

LA CUCA FERA
RESTAURANT

CUINA MEDITERRÀNIA

Plaça Santiago Rusiñol, 5
43003 TARRAGONA
Tel. 977 24 20 07

LA CUCA FERA

CONGREGACIÓ DE SENYORES
SOTA LA INVOCACIÓ DE LA PURÍSSIMA SANG
DE NOSTRE SENYOR JESUCRIST
I DE LA MARE DE DÉU DE LA SOLEDAT

Nom: _____

Cognoms: _____

Adreça: _____

Codi Postal: _____ Municipi: _____

Telèfon: _____ Data de naixement: _____

Mòbil: _____ E-mail: _____

Quota anual congregant i aspirant: 18,00 euros.

BUTLLETA DE DOMICILIACIÓ BANCÀRIA

Benvolgut/da senyor/a, us prego que carregueu al meu compte corrent/llibreta d'estalvis, fins a nou avis els rebuts que li presenti la Congregació de Senyores de la Mare de Déu de la Soledat a nom de:

en concepte de quota anual.

Títular del compte: _____

IBAN:

ES

Signatura del titular _____

Tarragona, 2020

La Congregació de Senyores de la Mare de Déu de la Soledat

Agraeix

a totes les persones, entitats, empreses i comerços
que han fet possible aquesta publicació.

Solead,

Soledat

Mare de Déu de la

Setmana Santa, Tarragona 2020

